

PĒTĪJUMS

Limbažu novada iedzīvotāju apmierinātība ar dzīvi pašvaldībā un saņemtajiem pašvaldības pakalpojumiem

Latvijas Universitāte

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

Pētījuma pasūtītājs: Limbažu novada pašvaldība

Pētījuma veicējs: Latvijas Universitāte

Pētījums pabeigts 2023.gada septembrī

© Latvijas Universitāte, Limbažu novada pašvaldība, 2023.gads

Pētījuma izstrādē ir tikusi ietverta informācija, kas iegūta no vairākiem gan primāriem, gan sekundāriem informācijas avotiem, tai skaitā no nacionālajiem statistikas kontiem (CSP, RAIM, u.c.). Saņemto datu kvalitāte un atbilstība pieņemta kā optimāla, autoriem nepārbaudot datu izcelsmes avotus. Pētījuma ekspertu loku pārstāvēja Limbažu pašvaldības sektora, publiskās pārvaldes, akadēmiskās, pilsoniskās un industriālās jomas organizāciju vadošie speciālisti. Iedzīvotāju anketas respondentu izlase atbilst statistiski reprezentablai kopai.

Autori Pētījuma ietvaros uzņemas atbildību par datu kvalitātes novērtēšanu un to izmantošanu analīzē, veicot attiecīgi nepieciešamo datu atlasīšanu un izslēdzot nepietiekamas datu kvalitātes rezultātā iespējamus neatbilstošus novērojumus un datus no analizējamās datu kopas. Veicot saņemto datu kvalitātes pārbaudi, ir konstatēti datu pieejamības ierobežojumi, kas attiecas gan uz iedzīvotāju nepilnīgi aizpildītām anketām, gan statistiski iztrūkstošiem novērojumiem.

Pētījuma izstrādes darba grupa: Zinātniskais vadītājs - Dr. soc. sc. asoc. prof. Inta Mieriņa, vadošais pētnieks: Dr. oec. Anda Batraga, pētījuma administratīvā vadītāja, pētnieki - Mg. soc. sc., Līga Brasliņa, Mg. soc. sc. Katrīna Kellerte, Mg. soc. sc. Mārtiņš Danusēvičs, Dr. oec. Daina Šķiltere, Dr. oec. Ģirts Brasliņš, Zinātniskie konsultanti: Dr. oec. Andrejs Cekuls, Dr. oec. Margarita Dunska, Dr. oec. Jeļena Šalkovska, Dr. oec. Lilita Seimuškāne.

Ziņojuma kontaktpersona: Līga Brasliņa – e-pasts- liga.braslina@lu.lv | Tālrunis - +371 26599481.

SATURS

PĒTĪJUMA ANOTĀCIJA	4
PĒTĪJUMA METODOLOĢIJA	5
IEDZĪVOTĀJU APMIERINĀTĪBAS NOVĒRTĒJUMA KONCEPTUĀLAIS IETVARIS	11
1. SEKUNDĀRO DATU ANALĪZE	14
1.1. Mājokļu pieejamība novadā	14
1.2. Darba iespējas novadā	16
1.3. Atalgojuma iespējas novadā	17
1.4. Veselības aprūpes pieejamība un kvalitāte	21
1.5. Izglītības pieejamība un kvalitāte	22
1.6. Pieejamība un savienojamība	25
2. NOVADA ATTĪSTĪBAS KVALITĀTI RAKSTUROJOŠIE INDIKATORI	29
2.1. IKP izmaiņas	29
2.2. Iedzīvotāju skaits	32
2.3. Kopējā demogrāfiskā noslodze	35
2.4. IIN ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju	36
2.5. Bezdarba līmenis	36
2.6. Uzņēmumu skaits	37
3. IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS REZULTĀTI	39
3.1. Apmierinātība ar dzīves apstākļiem novadā	39
3.2. Pašvaldības darba kvalitātes vērtējums	60
3.3. Pašvaldības pakalpojumu sniedzēju novērtējums	63
4. LIMBAŽU NOVADA IESTĀŽU NOVĒROJUMS	81
5. SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS	84
5.1. Apmierinātība ar dzīves apstākļiem Limbažu novadā	84
5.2. Situācija dažādās apdzīvotās vietās	86
5.3. Pašvaldības iestāžu darba vērtējums	87
5.4. Rekomendācijas	89
6. IZMANTOTIE AVOTI UN LITERATŪRA	91

PĒTĪJUMA ANOTĀCIJA

Pētījuma “Limbažu novada iedzīvotāju apmierinātība ar dzīvi pašvaldībā un saņemtajiem pašvaldības pakalpojumiem” (turpmāk tekstā – Pētījums) **mērķis** ir veikt sociālo pētījumu Limbažu novada pašvaldībā par Limbažu novada iedzīvotāju apmierinātību ar dzīvi pašvaldībā un saņemtajiem pašvaldības pakalpojumiem.

Pētījuma **mērķa grupa** ir Limbažu novadā reģistrētie iedzīvotāji 18 vai vairāk gadu vecumā ar dažādu ekonomisko statusu (strādājošie, uzņēmēji, bezdarbnieki, pensionāri utt.), izglītības līmeni, vecumu, invaliditātes veidu (redzes, dzirdes, kustību, garīga rakstura) un nodarbinātības veidu, un sociāli demogrāfiskajiem parametriem (respondentu dzimuma, tautības, vecuma, dzīves vietas un citiem attiecināmiem parametriem).

Pētījuma uzdevuma mērķa grupu **dalījumā ir ietvertas visas iedzīvotāju grupas** pēc ekonomiskā statusa (strādājošie, uzņēmēji, bezdarbnieki, pensionāri utt.), izglītības līmeni, vecumu, invaliditātes veidu (redzes, dzirdes, kustību, garīga rakstura) un nodarbinātības veidu, un sociāli demogrāfiskajiem parametriem (respondentu dzimuma, tautības, vecuma, dzīves vietas un citiem specifiskām grupām saistošas).

Pētījumā sniegts analītiska izvērtējuma noslēguma ziņojums, pētījuma anotācija un komunikāciju risinājuma materiāli latviešu valodā par pētījumā iegūto datu kopu un rezultātu interpretāciju, kā arī izstrādāti secinājumi un priekšlikumi.

PĒTĪJUMA METODOLOĢIJA

Pētījuma “Limbažu novada iedzīvotāju apmierinātība ar dzīvi pašvaldībā un saņemtajiem pašvaldības pakalpojumiem” (turpmāk tekstā – Pētījums) **mērķis** ir veikt sociālo pētījumu Limbažu novada pašvaldībā par Limbažu novada iedzīvotāju apmierinātību ar dzīvi pašvaldībā un saņemtajiem pašvaldības pakalpojumiem.

Pētījuma **mērķa grupa** ir Limbažu novadā reģistrētie iedzīvotāji 18 vai vairāk gadu vecumā ar dažādu ekonomisko statusu (strādājošie, uzņēmēji, bezdarbnieki, pensionāri utt.), izglītības līmeni, vecumu, invaliditātes veidu (redzes, dzirdes, kustību, garīga rakstura) un nodarbinātības veidu, un sociāli demogrāfiskajiem parametriem (respondentu dzimuma, tautības, vecuma, dzīves vietas un citiem Pasūtītāju interesējošiem parametriem).

Pētījuma **uzdevums** bija iegūt informāciju gan par **iedzīvotāju apmierinātību ar dzīves kvalitāti** Limbažu novadā kopumā, gan arī iegūt novērtējumu par sekojošu **konkrētu pašvaldības iestāžu darbību**:

1. Sociālais dienests;
2. Bāriņtiesa;
3. Pašvaldības policija;
4. Administratīvā nodaļa;
5. Būvvalde;
6. Dzimtsarakstu nodaļa;
7. Izglītības pārvalde;
8. Kultūras pārvalde;
9. Sabiedrisko attiecību nodaļa;
10. Pašvaldības aģentūra LAUTA.

Tiešā klientu plūsma iestādēs dienas ietvaros ir aptuveni 40 iedzīvotāju, bet kopā ar zvaniem un dokumentu reģistriem tiek apkalpots ap 85-90 klientu dienā.

Papildus mērķis ir veikt salīdzinošu novērtējumu veicot ikgadēju pētījumu arī turpmākajos gados, iegūstot attīstības salīdzinājumu, kas ļautu izvērtēt dzīves kvalitātes un pakalpojumu vērtējuma dinamiku Limbažu novadā, ņemot vērā ierobežoto pētījuma budžetu.

Piedāvātā Pētījuma metodoloģija ietver kombinētu un augstvērtīgu sociālās izpētes pieeju, izmantojot **kvalitatīvās un kvantitatīvās pētījuma metodes**. Kombinētai metožu pieejai ir nozīmīgi augstāks potenciāls, lai iegūtu skaidrākus secinājumus par kompleksām sociālām attiecībām, to savstarpēji vienojošām ekosistēmām, kas ietver plaša spektra darbības un noteikumus. Kvantitatīvās metodes Latvijas Universitātes pētnieki (turpmāk tekstā – LU) izmantoja, lai kvantitatīvi noteiktu ģenerālās kopas viedokli, vispārinot aptaujas rezultātus uz mērķa populāciju. Kvalitatīvās pētījuma metodes tika izmantotas, lai izveidotu pilnīgu un detalizētu novērojumu aprakstu, tādējādi sniedzot pilnvērtīgāku priekšstatu par dažādu iestāžu darbību. Kvalitatīvās pētījuma metodes ir subjektīvas un prasa mazāk rūpīgi izvēlētu respondentu skaitu. Turpretī kvantitatīvās metodes ļauj iegūt precīzāku ainu par situāciju un viedokļiem interesējošajā mērķa grupā kopumā, tostarp dažādās apdzīvotās vietās, par dažādiem pakalpojumu sniedzējiem, u.c.

1.attēls. LU Pētījuma metožu triangulācija

Kvantitatīvo un kvalitatīvo rezultātu sintēzē nereti rodas jaunas idejas un ierosmes, šāda analīze sniedz jaunus ieskus un interpretācijas secinājumus, vienlaikus nodrošinot, ka aptverts viss daudzveidīgo viedokļu klāsts.

Lai nodrošinātu Pētījuma efektivitāti, lietderību un ietekmi, svarīgi, lai izstrādes laikā tiktu precīzi identificētas problēmas, jautājumi, informācijas avoti un iesaistītās puses. Tādēļ Pētījuma uzsākšanas posmā **tika veiktas padziļinātās priekšizpētes intervijas (16 dalībnieki)**, kas ļāva precizēt pētāmo jautājumu loku, informācijas ieguves iespējas, anketā iekļaujamos jautājumus u.tml. Uz intervijām tika aicināti gan pašvaldības pārstāvji, gan augstāk minēto pašvaldības iestāžu pārstāvji. Papildus tika apkopoti sekundārie statistikas dati un veikta dokumentu un literatūras analīze, kas palīdzēja gan metodoloģijas un instrumentārija izstrādē, gan Pētījuma rezultātu interpretācijā. Dokumentu analīzei tika izmantota monogrāfiskā dokumentu analīzes metode un kontentanalīzes metode.

Lai gūtu uzticamu novērtējumu iedzīvotāju apmierinātībai ar dzīves kvalitāti novadā, nepieciešama reprezentatīva novada iedzīvotāju izlase. Kopējais iedzīvotāju skaits Limbažu novadā 2022. gadā ir 28 273, kas sadalās pa 19 apgabaliem – pilsētām un pagastiem (skat. 1.tabula).

1.tabula

Limbažu novada teritoriālais iedalījums un iedzīvotāju skaits 2022.gadā¹

Nr. p.k.	Apkaime	Iedzīvotāju skaits 2022.gadā
1.	Aloja	1 066
2.	Alojas pagasts	719
3.	Braslavas pagasts	550
4.	Brīvēzemnieku pagasts	795
5.	Staicele	783
6.	Staiceles pagasts	523
7.	Katvaru pagasts	1 080

¹ Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma grupām reģionos, pilsētās, novados, pagastos, apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās gada sākumā 2020 – 2022., CSP mājas lapa, pieejams:

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD080/table/tableViewLayout1/

8.	Limbaži	6 762
9.	Limbažu pagasts	2 008
10.	Pāles pagasts	602
11.	Skultes pagasts	2 846
12.	Umurgas pagasts	1 025
13.	Vidrižu pagasts	1 260
14.	Viļķenes pagasts	1 113
15.	Ainaži	666
16.	Ainažu pagasts	408
17.	Liepupes pagasts	1 687
18.	Salacgrīva	2 524
19.	Salacgrīvas pagasts	1 856
Kopējais iedzīvotāju skaits Limbažu novadā:		28 273

Viena piektā daļa (24%) iedzīvotāju dzīvo Limbažu pilsētā (6 762 iedzīvotāji), un 12 apgabali nodrošina 85% iedzīvotāju pārklājumu – Skultes pagasts, Salacgrīva, Limbažu pagasts, Salacgrīvas pagasts, Liepupes pagasts, Vidrižu pagasts, Viļķenes pagasts, Katvaru pagasts, Umurgas pagasts, Alojas pilsēta un Brīvēzemnieku pagasts.

Lai iegūtu statistiski reprezentablu mērķa grupas viedokli, var tikt pielietotas dažādas konfidences līmeņu pieejas un jo grupa ir lielāka, jo biežāk atkārtojas viedoklis. Zemāk tabulas veidā sniegts piemērs dažādu grupu izlašu lielumiem pie dažāda konfidences jeb drošticamības līmeņa (skat. 2.tabula).

2.tabula

Dažādu grupu izlašu lielumiem nepieciešamais respondentu skaits pie dažāda statistiskās konfidences jeb drošticamības līmeņa²

Grupās lielums	5% pieļaujamās kļūdas robeža	90% konfidences indekss	95% konfidences indekss	99% konfidences indekss
100	80	74	80	88
500	218	176	218	286
1000	278	215	278	400
10 000	370	264	370	623
100 000	383	270	383	660
1 milj.	384	271	384	664

Limbažu novada gadījumā, ņemot vērā kopējo iedzīvotāju skaitu, jau 380 respondentu īsti nejaušā izlase ļautu nodrošināt rezultātu precizitāti +/- 5% statistiskās kļūdas robežās. Tomēr īsti nejaušā izlase var nesniegt pietiekamu skaitu interviju konkrētos pagastos un pilsētās, lai izdarītu ticamus secinājumus par situāciju tieši konkrētajos apgabalos. Tādēļ Pētījumā īstenota kvotu izlase. Tās ietvaros nodrošinātas:

1. 252 intervijas Limbažos;
2. 135 intervijas Salacgrīvā;
3. 138 intervijas Alojā ar pieguļošo teritoriju (Alojas, Braslavas, Brīvēzemnieku, Staiceles, Pāles pagasti, Staiceles pilsēta);
4. 145 intervijas Limbažiem pieguļošajā teritorijā (Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagasti);
5. 131 intervijas Salacgrīvai pieguļošajā teritorijā (Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta);

² LU aprēķini, balstoties uz Blalock, Hubert M., ed. Quantitative sociology: International perspectives on mathematical and statistical modeling. Academic Press, 2013.

6. 145 intervijas Skultei pieguļošajā teritorijā (Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti).

Pētījuma realizācijā īstenota **nejaušā stratificētā izlase**, veicot intervijas respondentu dzīvesvietās. Pirmā izlases stratifikācijas pakāpe bija jau minētais ģeogrāfiskais klasteris, un to ietvaros starp attiecīgās stratas teritoriālajām vienībām tika nejauši izlozēti izlases punkti. Kopumā Limbažu teritorijā tika nejauši izvēlēti 65 izlases punkti jeb klasteri un katrā no tiem veiktas ne vairāk kā 10 intervijas. Izlases sākuma punkta atlasei tika izmantots LR Adrešu reģistrs (Valsts zemes dienesta reģistrētās adreses Latvijā, kurās deklarēta vismaz viena persona) un sākot no pirmās izvēlētās adreses nākamās konkrētajā izlases punktā iekļaujamās adreses tiks noteiktas pēc nejaušā soļa principa. Lai mazinātu iespējamās izlases novirzes, intervētājiem bija noteikts pirmo vizīti uz adresi veikt vai nu darba dienā pēc 14:00 vai arī brīvdienā. Respondenta izvēlē mājāsaimniecībā tika izmantots jaunākā vīrieša princips.

Intervijas tiks veiktas ar planšetdatoru palīdzību (CAPI metode) vai, atsevišķos gadījumos, ar papīra anketām (PAPI) – vietās, kur Interneta savienojums nav pietiekoši ātrs un stabils, kā arī ārkārtas situācijās (datora sabojāšanās, datora akumulatora izlāde darba gaitā, u.tml.).

Intervijas laikā intervētāji izmantoja t.s. respondentu kartītes, kurās respondentam ērtā veidā lieliem burtiem bija atspoguļoti anketas jautājumi un iespējamie atbilžu varianti. Kartīšu izmantošana padara anketas aizpildi ātrāku un palīdz jautājumu uztveramībai, īpaši vecāko un mazāk izglītoto respondentu grupā.

Respondentiem tika uzdoti jautājumi gan par dzīves kvalitāti novadā, gan arī par dažādu pakalpojumu izmantošanu pēdējo 5 gadu laikā, par kuru sniegšanu atbildīgas pašvaldības iestādes. Tomēr, ņemot vērā, ka daudzus no pašvaldību interesējošajiem pakalpojumiem izmanto salīdzinoši neliels iedzīvotāju skaits un reti, ar minēto respondentu skaitu varēja nebūt pietiekami, lai iegūtu ticamu pašvaldības iestāžu pakalpojumu kvalitātes novērtējumu. Tādēļ reprezentatīvā iedzīvotāju aptauja tika kombinēta ar **pašaizpildes anketām**.

Pašvaldības iestādēs tika izvietotas anketas, kas saturēja gan vispārīgos jautājumus par dzīves kvalitāti, gan jautājumus par konkrētās iestādes darbību. Iestāžu darbinieki pēc iespējas informēja klientus par iespēju piedalīties Limbažu novada iedzīvotāju aptaujā.

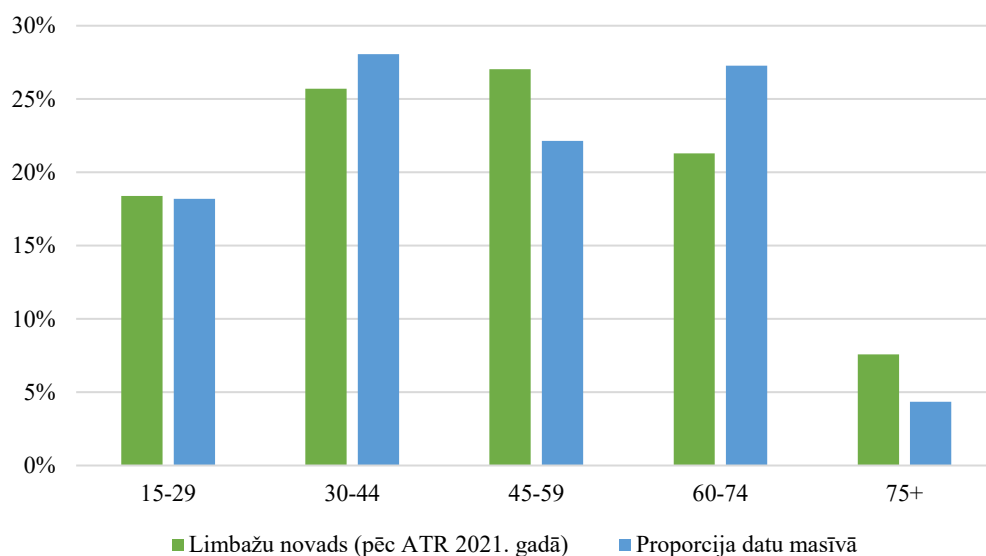
Papildus, tika izveidota elektroniskā versija anketai, kas tiks izmantota reprezentatīvajā Limbažu novada iedzīvotāju aptaujā, un tā tika popularizēta sociālajos tīklos u.tml., aicinot iedzīvotājus piedalīties un paust savu viedokli par dzīves kvalitāti Limbažos.

Minētā pašvaldības iestāžu darbības novērtējuma izlase nav teorētiski absolūti reprezentatīva, taču svarīgi, ka tā deva iespēju izteikties pakalpojumu saņēmējiem maksimāli plašā grupā un, izteikti svarīgi, jebkuram pašvaldības iedzīvotājam.

Kopējais izlases apjoms sasniedza **947 respondentu**. Pēc nejaušās izlases principa tika veiktas 650 intervijas, bet 3 tika no analīzes izslēgtas kvalitātes apsvērumu dēļ. Tās papildināja 55 pašvaldību iestādēs un 245 Internetā apkopotās anketas. Samērā zemā atsaucība anketu aizpildei Internetā un pašvaldību iestādēs liecina, ka iespējams arī turpmākajos gados tomēr būs nepieciešama profesionālu intervētāju iesaiste, lai nodrošinātu pietiekamu interviju skaitu un ticamus aptaujas rezultātus. Respondentu skaits ir statistiski reprezentabls.

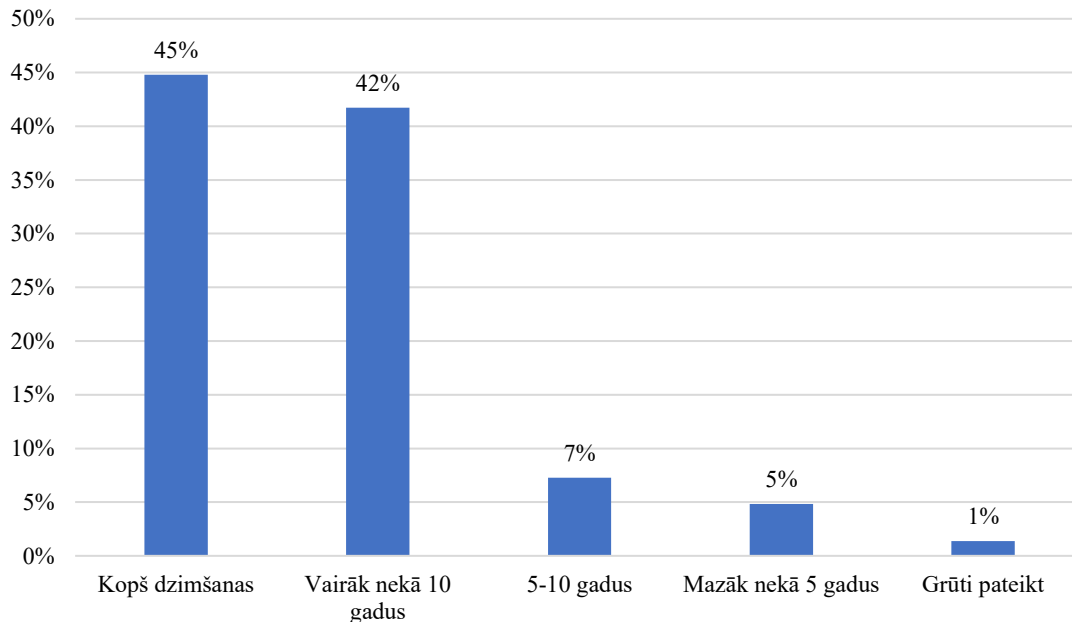
Šī Pētījuma mērķa kontekstā izvēlētais metodoloģiskais risinājums nodrošināja pietiekamu respondentu skaitu, lai izdarītu pamatotus secinājumus par pakalpojumu sniedzēju darbu un iedzīvotāju apmierinātību Limbažu novadā kopumā un noteiktos loģiskos klasteros, kuros notiek ekonomiskā aktivitāte un iedzīvotāju pārvietošanās.

Lai pilnībā varētu attiecināt secinājumus uz Limbažu iedzīvotāju kopumu neatkarīgi no to vecuma, dzimuma un dzīvesvietas, dati tika **statistiski svērti** atbilstoši CSP datiem par Limbažu novadu. Aptaujas respondentu vecuma sadalījums nozīmīgi neatšķīrās no vecuma sadalījuma ģenerālajā kopumā, tādēļ pēc šī rādītāja svērtus datus nebija nepieciešams (*skat. 2.attēls*). Dati tika svērti tikai, balstoties uz Limbažu iedzīvotāju dzimuma struktūru, ņemot vērā, ka arī šajā aptaujā, līdzīgi kā citās, atsaucīgākas bija sievietes (72% respondentu, salīdzinot ar 51% ģenerālajā kopumā). Datu svēršana nodrošina, ka varam pareizāk izvērtēt Limbažu novada iedzīvotāju apmierinātību ar dzīvi un pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem.

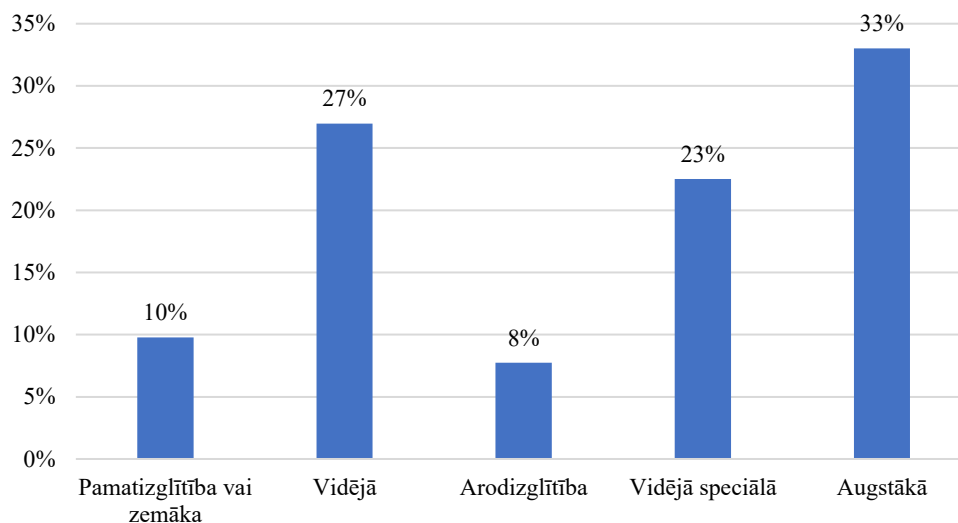
2.attēls. Limbažu iedzīvotāju un aptaujas respondentu vecuma struktūra, gadi (%)

96% respondentu pastāvīgi dzīvo Limbažu novadā, bet 4% - lielāko daļu laika. Tos, kuri Limbažu novadā dzīvo tikai vasarās vai uz brīdi, aptaujā piedalīties neaicināja. Lielākā daļa respondentu (97%) Limbažu novadā dzīvo vismaz 10 gadu vai ilgāk, kas sniedz respondentiem plašu pieredzi un zināšanas Limbažu novada pašvaldības sniegtajos pakalpojumus un to kvalitātē (skat. 3.attēls).

3.attēls. Aptaujas respondentu dzīvošanas ilgums Limbažu novadā (%)

33% no respondentiem ir augstākā izglītība, 23% - vidējā speciālā, bet pārējiem - cits izglītības līmenis (skat. 4.attēls).

4.attēls. Respondentu izglītības līmeņa sadalījums (%)

Papildus metodoloģijā tika iekļauta "**novērojuma metode**", kad intervētājs, izliekoties par pakalpojumu saņēmēju, īpaši sagatavotā anketā fiksēja pakalpojuma sniegšanas vietas kvalitatīvos rādītājus, kā informācijas pieejamību, vietas tīrību, attieksmi pret klientiem, iespējas apsēsties u.c. Šis papildinājums palīdzēja iegūt kompleksāku skatījumu uz aspektiem, par kuriem aptaujā atbildes sniegt ir grūti (īpaši, ja pakalpojums saņemts sen) un noderēja rezultātu interpretācijā. Tomēr, aplūkojot rezultātus, jāatceras, ka, veicot novērojumu citā dienā vai citam cilvēkam, pieredze un iespaidi varētu būt atšķirīgi.

Statistikas **datu analīzē** tika izmantotas gan aprakstošās, gan secinošās statistikas datu apstrādes metodes, lai atrastu raksturojošus parametrus un kopsakarības datu apjomos. Tika izmantotas sekojošas metodes:

1. **Kontentanalīzes metode**, lai veiktu informācijas formas un satura sistemātisku, skaitlisku apstrādi, novērtējumu un interpretāciju.
2. **Grupēšanas metode**, lai veidotu vienveidīgas grupas, pamatojoties uz informācijas kopas sadalīšanu daļās un/vai pētāmo vienību apvienošanu atsevišķās kopās pēc būtiskām vienību pazīmēm.
3. **Grafiskās analīzes metode** ļaus konstatēt parādību sakarību esamību, raksturu un formu grafiku konstruēšanas, attēlu veidošanas ietvaros.
4. **Salīdzinošās novērtēšanas (benchmarking) metode**, lai salīdzinātu ieguvumus, ar mērķi atrast salīdzinoši labāko sniegumu un to ietekmējošās komponentes.

Izmantotā metodoloģija ļāva iegūt vērtīgu, sabalansētu un sistēmisku ieskatu iedzīvotāju apmierinātībā ar dzīvi pašvaldībā un tās sniegtajiem pakalpojumiem, dodot pamatu uz pierādījumiem balstītiem lēmumiem, lai uzlabotu kopienas vispārējo labklājību.

IEDZĪVOTĀJU APMIERINĀTĪBAS NOVĒRTĒJUMA KONCEPTUĀLAIS IETVARIS

Iedzīvotāju apmierinātību iespējams interpretēt dažādos veidos - zinātniskajā literatūrā un praksē ir sastopamas dažādas pieejas un novērtējuma komponentes. Iedzīvotāju apmierinātība no zinātniskā viedokļa ir kompleksi izmērama daudzdimensiāla konstrukcija, kas atspoguļo konkrētā vidē dzīvojošu indivīdu kognitīvo un emocionālo novērtējumu, aptverot viņu subjektīvo uztveri, attieksmi un vispārējo apmierinātības līmeni ar dažādiem viņu dzīves apstākļu aspektiem.³ Tas atspoguļo saskaņošanu starp iedzīvotāju cerībām un viņu uztverto vajadzību un vēlmju izpildi viņu dzīvesvietas kontekstā⁴, iekļaujot objektīvus faktorus, kas saistīti ar fizisko vidi, pakalpojumiem un ērtībām, kā arī subjektīvus faktorus, ko ietekmē personīgās vērtības, vēlmes un sociālā mijiedarbība.⁵

Iedzīvotāju apmierinātību var novērtēt, sistemātiski vācot datus, izmantojot noteiktas pētniecības metodoloģijas, tostarp aptaujas, intervijas un novērojumus.⁶ Tas ietver tādas dimensijas kā mājokļu vienību un apkārtnes fiziskais stāvoklis un apkārtnes estētika, sniegto pakalpojumu kvalitāte, drošības līmenis, ērtību pieejamība, kopienas un sociālās mijiedarbības sajūta un dzīves dārdzība.⁷⁸ Iedzīvotāju apmierinātības novērtējumos ir izteikti svarīgi ņemt vērā iedzīvotāju īpašo kontekstu, demogrāfijas un kultūras nianšes, lai gūtu visaptverošu izpratni par viņu apmierinātības līmeni.⁹

Izpratne par iedzīvotāju apmierinātību veicina informētu lēmumu pieņemšanas procesus pilsētplānošanā un politikas formulēšanā, ļaujot identificēt uzlabojamās jomas un izstrādāt stratēģijas, lai veicinātu iedzīvotāju labklājību, nodrošinot arvien labākus dzīves apstākļus.

Iedzīvotāju apmierinātību ietekmē divas pamata faktoru grupas:

1. Indivīda personiskie **iekšējie psiholoģiski emocionālie stāvokļi**;
2. Indivīdu ietekmējošie **ārējie apstākļi**.¹⁰

Pētījumā izvērtēti un analizēti Limbažu novadā dzīvojošo indivīdu un to veidojošo grupu apmierinātība, **ko ietekmē ārējie apstākļi**. Pētījuma ietvaros netiek analizēti un izvērtēti psiholoģiski emocionālie stāvokļi un to attīstības dinamika dažādu iekšēju un ārēju faktoru ietekmē un kam ir nozīmīga ietekme uz iedzīvotāju apmierinātību ar vidi.

Iedzīvotāju apmierinātība, ko ietekmē ārējie apstākļi, ietver dažādus ietekmes līmeņus- makro, mezo un mikro, kur katrs no tiem var būt ar atšķirīgu ietekmi un kur nereti mikro ietekmes ir noteicošākas nekā makro ietekmes. Piemēram, iedzīvotājiem pieejamais mājokļu fiziskais stāvoklis, ērtību un pakalpojumu pieejamība un kvalitāte,

³ Kourtit, K., Nijkamp, P. and Wahlström, M.H., 2021. How to make cities the home of people—a ‘soul and body’ analysis of urban attractiveness. *Land Use Policy*, 111, p.104734.

⁴ Solá, A.G., Vilhelmson, B. and Larsson, A., 2018. Understanding sustainable accessibility in urban planning: Themes of consensus, themes of tension. *Journal of Transport Geography*, 70, pp.1-10.

⁵ Haarhoff, E., Beattie, L. and Dupuis, A., 2016. Does higher density housing enhance liveability? Case studies of housing intensification in Auckland. *Cogent social sciences*, 2(1), p.1243289.

⁶⁶ Li, J. and Porock, D., 2014. Resident outcomes of person-centered care in long-term care: A narrative review of interventional research. *International journal of nursing studies*, 51(10), pp.1395-1415.

⁷ Leby, J.L. and Hashim, A.H., 2010. Liveability dimensions and attributes: Their relative importance in the eyes of neighbourhood residents. *Journal of construction in developing countries*, 15(1), pp.67-91.

⁸ Bedimo-Rung, A.L., Mowen, A.J. and Cohen, D.A., 2005. The significance of parks to physical activity and public health: a conceptual model. *American journal of preventive medicine*, 28(2), pp.159-168.

⁹ Berry, J.W., 2005. Acculturation: Living successfully in two cultures. *International journal of intercultural relations*, 29(6), pp.697-712.

¹⁰ Alartartseva, E. and Barysheva, G., 2015. Well-being: subjective and objective aspects. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 166, pp.36-42.

novadā pieejamā infrastruktūra, var būt ar spēcīgāku ietekmi nekā valstī notiekošie makro līmeņa notikumi (piemēram, hokeja spēles, Dziesmusvētki, u.c.). Tāpat novada drošības līmenis, kopienas un sociālās mijiedarbības sajūta, pieejamība resursiem, kā arī daudzi citi dažāda līmeņa faktori rada jaudīgāku iedzīvotāju apmierinātības kompleksu, nekā lielāka mēroga makro notikumi.

Iedzīvotāju apmierinātības mērījumiem ir 8 galvenās perspektīvas:

1. **Fiziskā vide** - dzīvojamo ēku stāvoklis un uzturēšana, zaļo zonu pieejamība, tīrība, estētika un apkārtnes kopējā apdzīvojamība.^{11 12 13 14}
2. **Resursu pieejamība** - iespējas strādāt un saņemt atbilstošu atalgojumu, kas nosedz katra indivīda atšķirīgās fiziskās vajadzības, kvalitatīvas pārtikas, tīra ūdens pieejamība, atbilstošu inženiertehnisko risinājumu pieejamība. Resursu pieejamība ietver arī **finansiālo pieejamību** - mājokļa izmaksu pieejamība, tostarp īres vai hipotēkas maksājumi, komunālie maksājumi un īpašuma nodokļi, saistībā ar iedzīvotāju ienākumu līmeni un izmaksām, ko pakalpojumi izmaksā pašvaldībā.^{15 16 17}
3. Pašvaldības sniegto **pakalpojumu pieejamība un kvalitāte** - īpašuma apsaimniekošanas pakalpojumu efektivitāte, piemēram, apkope, remonts, atkritumu apsaimniekošana un atbildes uz iedzīvotāju jautājumiem vai sūdzībām.¹⁸
4. **Sociālā mijiedarbība** - kopienas piederības apziņa, sociālās iesaistīšanās iespējas, kopienas pasākumi, kaimiņattiecības, tai skaitā kultūras un izklaides pasākumi.^{19 20}
5. **Drošība un aizsargātība** - novada un apkaimju ieviesto drošības pasākumu līmenis, piemēram, apgaismojums, novērošanas sistēmas un noziegumu vai personiskās drošības apdraudējumu neesamība.^{21 22}

¹¹ Kotulla, T., Denstadli, J.M., Oust, A. and Beusker, E., 2019. What does it take to make the compact city liveable for wider groups? Identifying key neighbourhood and dwelling features. *Sustainability*, 11(12), p.3480.

¹² Thanoon, M.G. and Haykal, H.T., 2020. Influences of the Accessibility and Availability of Green Spaces on the Liveability of Residential Complexes in Erbil City. *Am. J. Civ. Eng. Archit*, 8, pp.25-36.

¹³ Mao, Q., Wang, L., Guo, Q., Li, Y., Liu, M. and Xu, G., 2020. Evaluating cultural ecosystem services of urban residential green spaces from the perspective of residents' satisfaction with green space. *Frontiers in public health*, 8, p.226.

¹⁴ Kweon, B.S., Ellis, C.D., Leiva, P.I. and Rogers, G.O., 2010. Landscape components, land use, and neighborhood satisfaction. *Environment and Planning B: Planning and Design*, 37(3), pp.500-517.

¹⁵ Paris, D.E. and Kangari, R., 2005. Multifamily affordable housing: Residential satisfaction. *Journal of performance of constructed facilities*, 19(2), pp.138-145.

¹⁶ Hui, E.Y., 2005. Key success factors of building management in large and dense residential estates. *Facilities*.

¹⁷ Bittner IV, J.G., Khan, Z., Babu, M. and Hamed, O., 2011. Stress, burnout, and maladaptive coping. *Bulletin of the American College of Surgeons*, 96(8), pp.17-22.

¹⁸ Roy, C., 1997. *Assessment of quality of municipal services and residents' satisfaction with these services* (Doctoral dissertation, Concordia University).

¹⁹ Rosenblatt, T., Cheshire, L. and Lawrence, G., 2009. Social interaction and sense of community in a master planned community. *Housing, theory and society*, 26(2), pp.122-142.

²⁰ Smith, K.M., 2011. The relationship between residential satisfaction, sense of community, sense of belonging and sense of place in a Western Australian urban planned community.

²¹ Lindgren, T. and Nilsen, M.R., 2012. Safety in residential areas. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 103(2), pp.196-208.

²² von Wirth, T., Grêt-Regamey, A. and Stauffacher, M., 2015. Mediating effects between objective and subjective indicators of urban quality of life: testing specific models for safety and access. *Social indicators research*, 122, pp.189-210.

6. **Pieejamība un savienojamība** - ērta piekļuve būtiskiem pakalpojumiem, kas iedalāma 2 pamata grupās: (1) Transportam un infrastruktūrai, tai skaitā internetam, ūdensapgādei u.c.; (2) Piekļuve izglītības iestādēm, veselības aprūpes iestādēm, mazumtirdzniecības centriem un atpūtas iespējām.^{23 24}
7. **Sabiedrības iesaistīšanās** - cik lielā mērā iedzīvotāji ir iesaistīti pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos, viņiem ir iespējas piedalīties un viņi jūtas pilnvaroti dot ieguldījumu kopienas attīstības un uzlabošanas iniciatīvās.^{25 26}
8. **Pašrealizācijas iespējas** - cik lielā mērā vide nodrošina un stimulē dažāda veida pašrealizācijas brīvības – radošās, uzņēmējdarbības, runas, dzīves stila, seksuālās orientācijas, etniskās piederības un citas.^{27 28}

Iedzīvotāju apmierinātība ir komplekss fenomens, un tā mērīšana ietver datu vākšanu par dažādiem aspektiem, ar kuriem tieši un netieši saskaras iedzīvotāji. Tālāk pētījumā ir izvērtēta katra no Limbažu iedzīvotāju apmierinātības perspektīvām gan kvantitatīvos, gan kvalitatīvos griezumos.

²³ Hogan, M.J., Leyden, K.M., Conway, R., Goldberg, A., Walsh, D. and McKenna-Plumley, P.E., 2016. Happiness and health across the lifespan in five major cities: The impact of place and government performance. *Social Science & Medicine*, 162, pp.168-176.

²⁴ Witten, K., Exeter, D. and Field, A., 2003. The quality of urban environments: mapping variation in access to community resources. *Urban studies*, 40(1), pp.161-177.

²⁵ Balestra, C. and Sultan, J., 2013. Home sweet home: The determinants of residential satisfaction and its relation with well-being.

²⁶ Skobba, K. and Ziebarth, A., 2002. Empowerment in leasehold cooperatives and its influence on the member/management relationship. *Housing and society*, 29(1-2), pp.13-22.

²⁷ Maskivker, J., 2013. *Self-realization and Justice: A Liberal-perfectionist Defense of the Right to Freedom from Employment*. Routledge.

²⁸ Fox, W., 1990. On the Interpretation of Naess's Central Term" Self-Realization". *The Trumpeter*, 7(2).

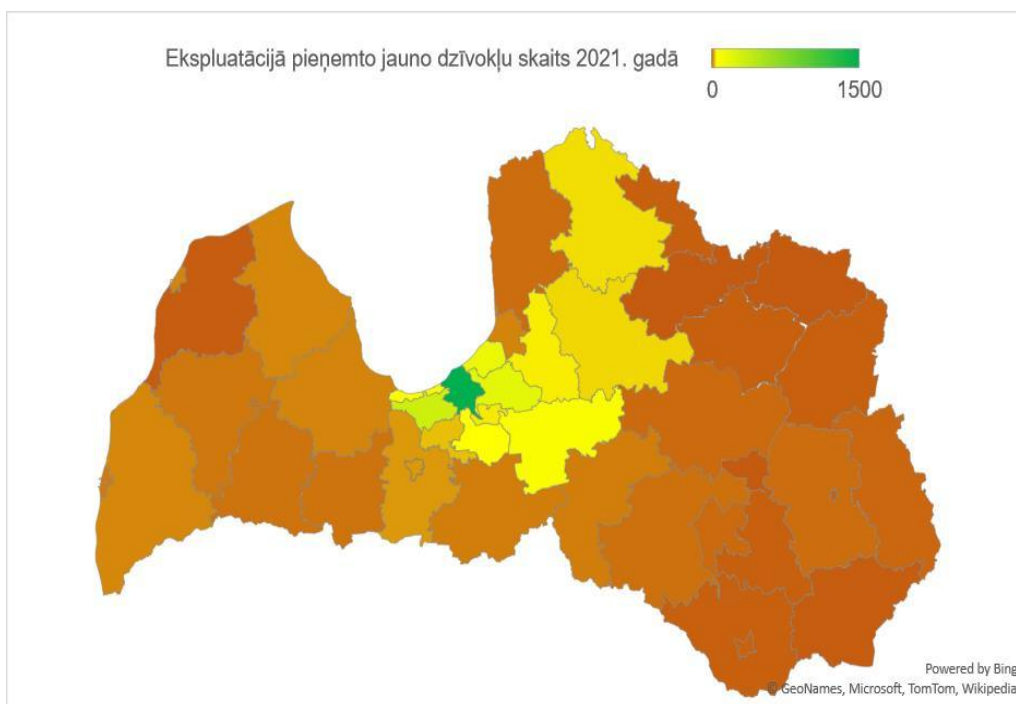
1. SEKUNDĀRO DATU ANALĪZE

1.1. Mājokļu pieejamība novadā

Fiziskā vide ietver novadā pieejamo dzīvojamo ēku stāvokli, nepieciešamos resursus to uzturēšanai, zaļo zonu pieejamību, tīrību, estētiku un apkārtnes kopējo apdzīvotību un izbaudāmību.

Iedzīvotāju apmierinātībai būtisks priekšnosacījums ir dzīvojamo telpu pieejamība. Attiecībā pret 2021.gadā ekspluatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaitu, publiskajos datos pieejama informācija novadu un valstspilsētu griezumā par ekspluatācijā pieņemto platību, bet šis rādītājs neļautu novērtēt, piemēram, cik pieejama pašvaldība ir ģimenēm. Potenciāli rādītāji varētu būt arī tirgū piedāvātie dzīvokļi un mājas, bet šādu uzticamu datu ieguve nav pieejama oficiālā statistikā. Līdz ar to izmantotais ekspluatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaits tiek izmantots kā indikators, kas raksturo pašlaik pašvaldībā valdošo tendenci.

Kopējā situācija Latvijas mērogā liecina par zināmu “aktīvo loku” – teritorija, kas aptver galvenokārt Rīgas un Vidzemes reģionus un ko raksturo aktīvāka jaunu dzīvokļu būvniecība (*skat. 1.1.attēls*). Būtiskākais jauno objektu skaits ir Rīgā un pašvaldībās, kas robežojas ar Rīgu. Relatīvi augsts rādītājs tiek novērots puslokā, kas ietver Ogres, Siguldas, Cēsu un Valmieras novadus.

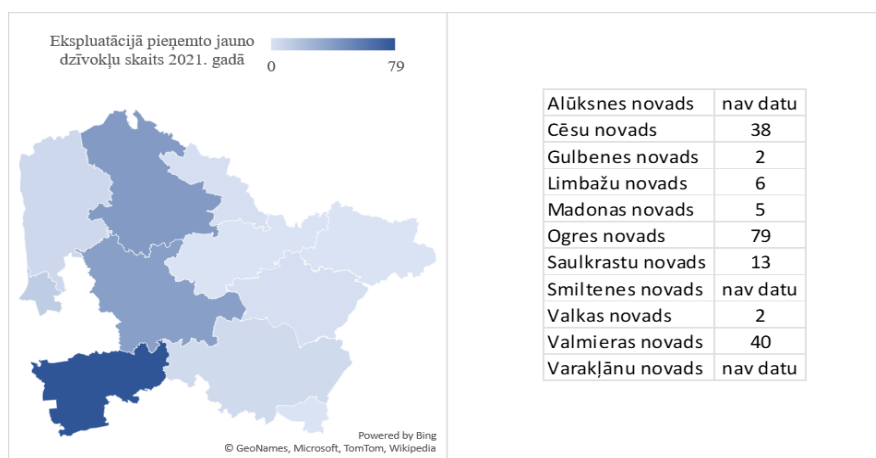

1.1.attēls. Ekspluatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaita sadalījums Latvijas novados un valstspilsētās²⁹

Vidzemes plānošanas reģionā labākā situācija ar dzīves iespējām no mājokļa perspektīvas ir Ogres novadā ar 79 jauniem dzīvokļiem 2021.gadā. Pozitīva situācija ir arī Valmieras un Cēsu novados ar attiecīgi 40 un 38

²⁹ Ekspluatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaits un platība reģionos, valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/noz/buvnieciba/tabulas/bue021-ekspluatacija-pienemto-jauno-dzivoklu-skaits-un>

jauniem ekspluatācijā pieņemtiem dzīvokļiem. Citās pašvaldībās nav pieejami statistiskie dati vai arī ekspluatācijā nodots mazāk par 10 jauniem dzīvokļiem (*skat. 1.2.attēls*).

1.2.attēls. Ekspluatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaita sadalījums Limbažu novadā, Vidzemes reģiona novados un valstspilsētās³⁰

Salīdzinot dzīvojamā fonda sadalījumu, atklājas vairākas likumsakarības. Limbažu novadā ir vislielākais kopējais dzīvojamo māju skaits - kopumā 10 946 mājokļi. Šis skaitlis ir ievērojami augstāks nekā Cēsu novadā, kas ar 8539 mājokļiem ir vistuvākais rādītājs. Limbažu novads arī uzrāda lielāku dzīvojamo māju skaitu lielākajā daļā būvniecības periodu, jo īpaši 1946.-2000.gadā, kad tas uzrāda iespaidīgu 7 277 mājokļu skaitu, apsteidzot visus pārējos novados (*skat. 1.3.attēls*).

1.3.attēls. Tradicionālie mājokļi pēc uzcelšanas laika Limbažu novadā un salīdzinošos reģionos 2021.gadā³¹

Tomēr jāatzīmē, ka Saulkrastu un Siguldas novadi uzrāda līdzīgas tendences, abos reģionos saglabājot ievērojamu dzīvojamo ēku skaitu dažādos būvniecības periodos, lai gan nedaudz mazāk nekā Limbažu novadā.

³⁰ Ekspluatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaits un platība reģionos, valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/BUE020c

³¹ Tradicionālie mājokļi un tajos dzīvojošās personas pēc ēkas tipa un uzcelšanas laika reģionos, republikas pilsētās, novados un apkaimēs, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/BUE020c

1.2. Darba iespējas novadā

Resursu pieejamība ietver iespējas strādāt un saņemt atbilstošu atalgojumu, kas nosedz katra indivīda atšķirīgās fiziskās vajadzības, kvalitatīvas pārtikas, tīra ūdens pieejamību, atbilstošu inženiertehnisko risinājumu pieejamību. Resursu pieejamība ietver arī finansiālo pieejamību: mājokļa izmaksu pieejamība, tostarp īres vai hipotēkas maksājumi, komunālie maksājumi un īpašuma nodokļi, saistībā ar iedzīvotāju ienākumu līmeni un izmaksām, ko pakalpojumi izmaksā pašvaldībā.

Vērtējot darba iespējas Latvijas teritorijā, primārs indikators ir brīvo darbavietu skaits un īpatsvars. Teritorijā ar augstāku brīvo darbavietu skaitu potenciālam remigrantam ir augstākas iespējas uzsākt darba gaitas pēc atgriešanās Latvijā. Pētījuma laikā pieejamie dati par brīvajām darbavietām CSP datubāzē aptvēra tikai plānošanas reģionu griezumā. Arī NVA reģistrēto brīvo darbavietu skaits tiek apkopots plānošanas reģionu, bet ne pašvaldību līmenī. Līdz ar to pētnieki nevar novērtēt atsevišķu pašvaldību pievilcību remigrācijai, bet tikai novērtēt kopējās tendences plānošanas reģionu griezumā.

Vidzemes plānošanas reģionā ir plašāks NVA filiāļu tīkls nekā Rīgas plānošanas reģionā, kas, protams, saistīts arī ar lielāku ģeogrāfisko izkliedi. Visplašākās darba iespējas šajā reģionā ir Valmieras novadā un tam tuvumā esošajos Smiltenes un Valkas novados. Visi šie trīs novadi ir attiecināmi uz Valmieras NVA filiāli un tajā 2022. gadā bija 363 vienkāršo profesiju aktuālās vakances un 444 pārējās vakances. Šīm trim pašvaldībām pēc darba iespēju pievilcības seko Cēsu un Limbažu novads, kuriem arī ir kopēja NVA filiāle.

1.1.tabula

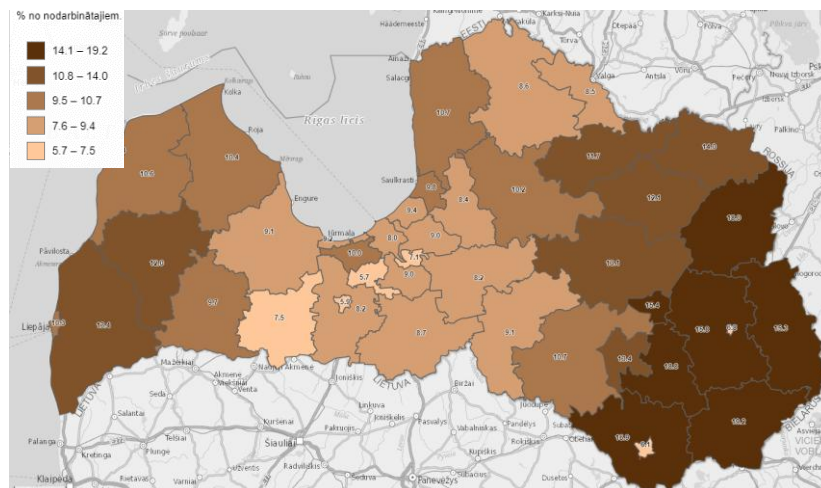
Limbažu novada aktuālo vakanču skaits atbilstošajā NVA filiālē Vidzemes plānošanas reģiona novadu kontekstā³²

Administratīvā teritorija (pēc 01.07.2021.)	Aktuālo 0.–8. pamatgrupas vakanču skaits atbilstošajā NVA filiālē 2022.gadā	Aktuālo 9. pamatgrupas vakanču skaits atbilstošajā NVA filiālē 2022.gadā
Alūksnes novads	206	98
Cēsu novads	325	301
Gulbenes novads	206	98
Limbažu novads	325	301
Madonas novads	23	12
Ogres novads	140	30
Saulkrastu novads	215	261
Smiltenes novads	444	363
Valkas novads	444	363
Valmieras novads	444	363
Varakļānu novads	23	12

Cēsu un Limbažu novados, kuriem arī ir kopēja NVA filiāle ir 301 vienkāršo profesiju vakance un 325 citu profesiju vakances katrā novadā. Salīdzinoši visnelabvēlīgākā situācija darba iespēju kontekstā ir Varakļānu un Madonas novados ar tikai 12 vienkāršo profesiju vakancēm un 23 citu profesiju vakancēm katrā novadā.

³² NVA mājas lapa, pieejams: <https://www.nva.gov.lv/lv/limbazu-novads>

Kā redzams 1.4.attēlā, Limbažu novadā pašnodarbināto īpatsvars ir 10,7%. Salīdzinoši tas ir augstāks nekā tuvākajos reģionos – Valmieras novadā (8,6%), Cēsu novadā (10,2%), Siguldas novadā (8,4%), Saulkrastu novadā (9,8%) (skat. 1.4.attēls).

1.4.attēls. Pašnodarbināto īpatsvars (%) no novada iedzīvotājiem Latvijas novados³³

Pēc kartē attēlotajiem datiem, var secināt, ka pašnodarbināto īpatsvars, kaut gan būdams viens no visaugstākajiem Vidzemes reģionā, tomēr Latvijas perspektīvā ierindojas kā viduvējs, visaugstākajam esot 19,2% Krāslavas novadā un viszemākajam esot 5,7% Olaines novadā.

1.3. Atalgojuma iespējas novadā

Kaut arī darbavietu pieejamība ir būtisks faktors, kas raksturo darba iespējamību pašvaldībās, novada attīstība un iedzīvotāju apmierinātības veicināšana nevar balstīties tikai uz potenciālo darbavietu esamību - būtisks faktors ir potenciālie ienākumi. Viens no būtiskiem atalgojuma rādītājiem ir vidējā mēneša darba samaksa Limbažu novadā un salīdzinoši citās Latvijas pašvaldībās. Iegūtie dati par pašvaldībām ir sagrupēti trīs grupās pēc darba algu līmeņiem – līdz 700 eiro, no 700 līdz 800 eiro un virs 800 eiro (skat. 1.2.tabula).

1.2.tabula

Vidējās mēneša darba samaksas sadalījums pēc administratīvajām teritorijām 2022. gads, eiro neto³⁴

Administratīvā teritorija	Vidējā mēneša darba samaksa, neto	Administratīvā teritorija	Vidējā mēneša darba samaksa, neto	Administratīvā teritorija	Vidējā mēneša darba samaksa, neto
Virš 800 eiro		No 700 līdz 800 eiro		Līdz 700 eiro	
Mārupes novads	1271	Jelgavas novads	788	Valkas novads	697
Ādažu novads	1117	Valmieras novads	783	Rēzeknes valstspilsēta	689

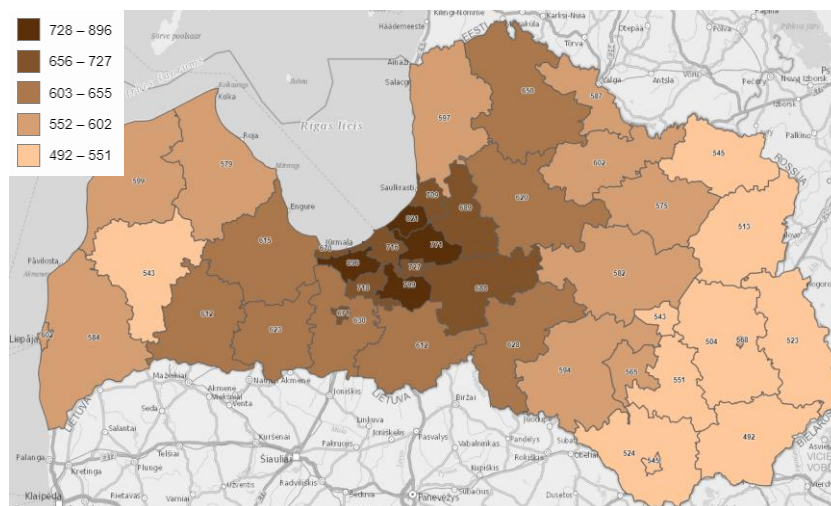
³³ Pašnodarbināto īpatsvars, CSP mājas lapa, pieejams: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/nodarbinatiba/kartes/k504-pasnodarbinato-ipatsvars>

³⁴ Darba samaksa (algas), CSP mājas lapa, pieejams: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/alga>

Ropažu novads	1067	Cēsu novads	758	Gulbenes novads	687
Ķekavas novads	1055	Aizkraukles novads	752	Kuldīgas novads	679
Rīgas valstspilsēta	941	Dobeles novads	752	Alūksnes novads	673
Saulkrastu novads	927	Liepājas valstspilsēta	751	Preiļu novads	673
Jūrmalas valstspilsēta	924	Tukuma novads	748	Daugavpils valstspilsēta	670
Salaspils novads	920	Bauskas novads	738	Varakļānu novads	659
Ogres novads	879	Smiltenes novads	734	Balvu novads	643
Siguldas novads	871	Līvānu novads	733	Ludzas novads	641
Olaines novads	853	Ventspils novads	729	Augšdaugavas novads	636
Jelgavas valstspilsēta	827	Saldus novads	728	Rēzeknes novads	624
Ventspils valstspilsēta	802	Limbažu novads	725	Krāslavas novads	621
		Dienvidkurzemes novads	721		
		Jēkabpils novads	719		
		Talsu novads	711		
		Madonas novads	701		

Balstoties uz šo sadalījumu un faktiskajiem datiem, identificējams, ka Limbažu novadā vidējā mēneša samaksa 2022.gada sākumā ir 725 eiro mēnesī neto un ka lielākās labi apmaksāta darba iespējas iedzīvotājiem pēc vidējiem rādītājiem ir Pierīgā. Mārupes novadā vidējā mēneša alga ir 1271 eiro mēnesī neto, Ādažu novadā – 1117 eiro mēnesī neto, Ropažu novadā – 1067 eiro mēnesī neto un Ķekavas novadā – 1055 eiro mēnesī neto. Šīs četras pašvaldības ir vienīgās ar neto ienākumiem virs 1000 eiro mēnesī neto. Būtiski augsts vidējie ienākumi ir arī Rīgā, Saulkrastos, Jūrmalā un Salaspilī ar vidējo algu starp 900 un 1000 eiro mēnesī neto.

Limbažu novadā mēneša darba samaksas neto mediāna ir 597 eiro (*skat. 1.5.attēls*). Salīdzinoši ar tuvākajām administratīvajām teritorijām, tas ir viens no zemākajiem rādītājiem Vidzemes reģionā. Valmieras novadā (650 eiro) un Cēsu novadā (620 eiro) mediāna ir nedaudz augstāka nekā Limbažu novadā. Savukārt Siguldas novadā (689 eiro) un Saulkrastu novadā (709 eiro) starpība ir krietni ievērojamāka.

1.5.attēls. Mēneša darba samaksas neto mediāna Latvijas novados (eksp. statistika)³⁵

³⁵ Mēneša darba samaksa pēc dzīvesvietas reģionos, novados, pilsētās, pagastos, CSP mājas lapā, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/RIG110/

Pētot vidējos rādītājus pašvaldībās, nav iespējams pilnvērtīgi identificēt iedzīvotāju resursu pieejamību. Iedzīvotājiem ir augstāka resursu pieejamība pašvaldībās, kurās ir nevis augstāka vidējā darba samaksa, bet kurās ir lielāka iespēja iegūt augstu darba samaksu. Lai novērtētu šo rādītāju, tiek izmantots darba ņēmēju skaita sadalījums pēc mēneša bruto darba ienākumiem intervālā virs 1500 eiro (*skat. 1.3.tabula*). Tieši šāda robeža tika izvēlēta, jo pieejamie CSP dati šajā intervālā ļauj veikt aprēķinus par darba ņēmēju īpatsvaru katrā pašvaldībā pēc ATR.

1.3.tabula

Darba ņēmēju īpatsvars ar mēneša bruto darba ienākumiem virs 1500 eiro republikas pilsētās un novados (procenti)³⁶

Rīgas plānošanas reģions		Latgales plānošanas reģions		Kurzemes plānošanas reģions	
Rīga	28,8	Daugavpils	9,1	Liepāja	19,3
Jūrmala	16,7	Rēzekne	9,8	Ventspils	20,3
Ādažu novads	15–15,8	Augšdaugavas novads	4,5–11,1	Dienvidkurzemes novads	3,9–14,9
Ķekavas novads	9,5–30,6	Balvu novads	2,7–6,6	Kuldīgas novads	7,5–16,8
Mārupes novads	20,2–29,3	Krāslavas novads	4,8–5,5	Saldus novads	12,8–14
Olaines novads	21,8	Līvānu novads	14,3	Talsu novads	6,2–12,1
Ropažu novads	18,7–27,7	Ludzas novads	4,1–6,8	Tukuma novads	7,6–14,7
Salaspils novads	22,9	Preiļu novads	4,2–8,5	Ventspils novads	18,1
Siguldas novads	8,3–23,4	Rēzeknes novads	5,6–6,3		
Vidzemes plānošanas reģions		Zemgales plānošanas reģions			
Valmiera	21,3	Jelgava	17,9		
Alūksnes novads	7,2	Jēkabpils	12,3		
Cēsu novads	5–15,7	Aizkraukles novads	5,5–16,1		
Gulbenes novads	11,6	Bauskas novads	10,1–16,8		
Limbažu novads	6,8–12,8	Dobeles novads	10,5–20,1		
Madonas novads	5,8–11,8	Jelgavas novads	13,8–19,4		
Ogres novads	11,9–18,2	Jēkabpils novads	6–27,1		
Saulkrastu novads	12,4–24,6				
Smiltenes novads	5,2–13,3				
Valkas novads	7,8				
Valmieras novads	5,2–21,1				
Varakļānu novads	6,6				

Piezīme: Administratīvi teritoriālajā reformā apvienotajos novados norādīta amplitūda starp zemāko un augstāko rādītāju vecajos novados, kas apvienoti jaunajā.

³⁶ Darba ņēmēju skaita sadalījums pēc mēneša bruto darba ienākumiem valstspilsētās un novados, pagastos, CSP mājas lapa, pieejams: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/alga/tabulas/dsn051m-darba-nemeju-skaita-sadalijums-pec-menesa-bruto-darba>

Vidzemes plānošanas reģionā augstākais darbinieku īpatsvars ar darba ienākumiem virs 1500 eiro mēnesī bruto ir Saulkrastu (12,4–24,6%) un Valmieras novados (5,2–21,1%), Limbažu novadā 6,8 - 12,8%. Rīgas plānošanas reģionā Rīgas pilsētā ir augstākais iedzīvotāju īpatsvars, kuru bruto darba ienākumi pārsniedz 1500 eiro mēnesī – 28,8%. Augsti rādītāji ir arī Ķekavas (9,5–30,6%), Mārupes (20,2–29,3%) un Ropažu novadā (18,7–27,7%), kur turīgākajos novados, kuri tika apvienoti ATR procesā, ap 27–30% darba ņēmēju bija ar darba ienākumiem virs 1500 eiro mēnesī bruto (skat. 1.4.tabula).

1.4.tabula

Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi uz 1000 iedzīvotājiem Limbažu novadā, valstī un salīdzinošos reģionos 2021.gadā³⁷

	Pavisam
Latvija	87
Rīgas statistiskais reģions	111
Vidzemes statistiskais reģions	83
Kurzemes statistiskais reģions	79
Zemgales statistiskais reģions	66
Latgales statistiskais reģions	66
Cēsu novads (pēc ATR 2021. gadā)	90
Limbažu novads (pēc ATR 2021. gadā)	83
Saulkrastu novads (pēc ATR 2021. gadā)	83
Siguldas novads (pēc ATR 2021. gadā)	85
Valmieras novads (pēc ATR 2021. gadā)	44

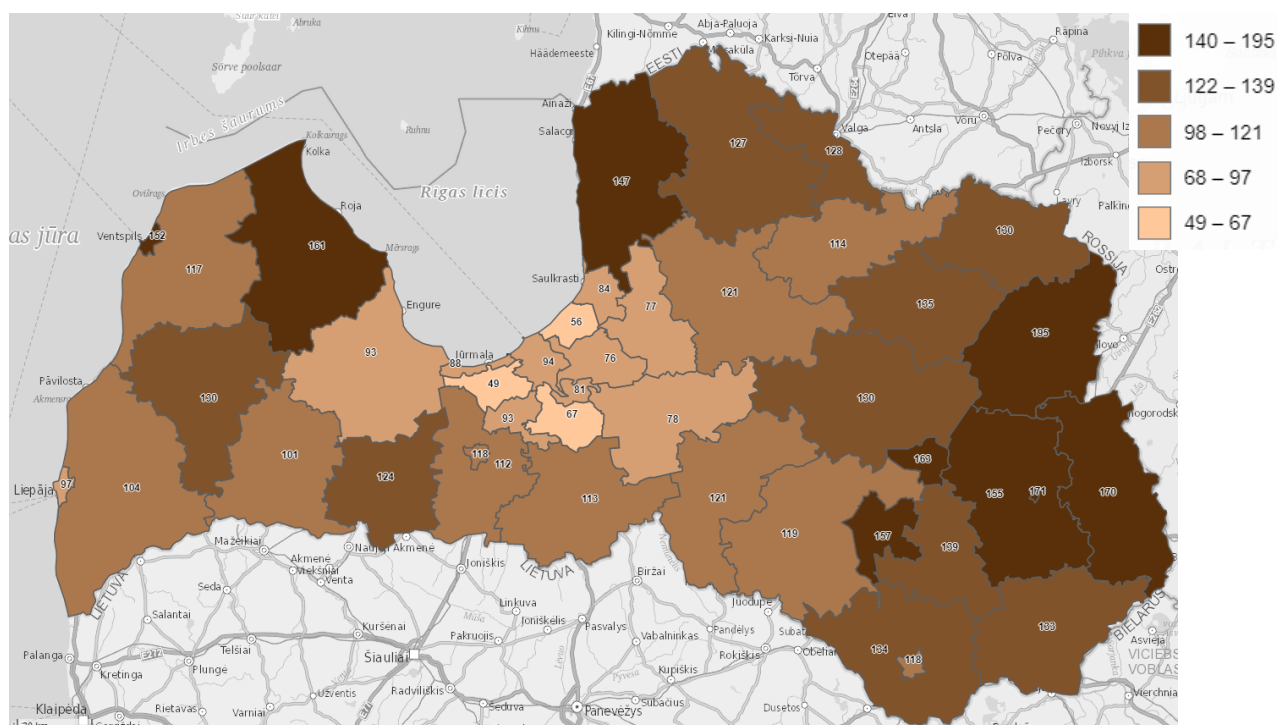
Limbažu novadā ir 83 aktīvie uzņēmumi uz 1000 iedzīvotājiem. Salīdzinoši skaits ir zemāks nekā Latvijā vidēji (87 uzņēmumi uz 1000 iedzīvotājiem). Rīgā savukārt ir 111 aktīvie uzņēmumi uz 1000 iedzīvotājiem. Salīdzinot ar Limbažu novadam tuvajiem reģioniem, secināms, ka Vidzemes statistiskajā reģionā ir vienāds skaits gan kopējo uzņēmumu, gan tirdzniecības uzņēmumu. Cēsu novadā ir nedaudz lielāks kopējo uzņēmumu skaits (90) salīdzinājumā ar Limbažu novadu (83). Cēsu novadā ir arī nedaudz lielāks tirdzniecības uzņēmumu (46) un citu uzņēmumu (44) skaits salīdzinājumā ar Limbažu novadu. Saulkrastu novadā un Siguldas novadā ir lielāks tirdzniecības uzņēmumu skaits (attiecīgi 50 un 52) salīdzinājumā ar Limbažu novadu. Savukārt pārējo uzņēmumu skaita ziņā Limbažu novads uzrāda lielāku skaitu (par 45 lielāku) nekā Saulkrastu novads (33) un Siguldas novads (33).

³⁷ Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi reģionos, valstspilsētās un novados uz 1000 iedzīvotājiem, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__ENT__UZ__UZS/UZS041/table/tableViewLayout1/

1.4. Veselības aprūpes pieejamība un kvalitāte

Dati par reģistrēto personu ar invaliditāti skaitu Limbažu novadā sniedz vērtīgu ieskatu reģiona demogrāfijā un sociālajā dinamikā. Limbažu novadā ar 147 personām ar invaliditāti uz 1000 iedzīvotājiem ir otrais augstākais rādītājs Vidzemes plānošanas reģionā (*skat. 1.6.attēls*). Zīmīgi, ka visaugstākais rādītājs reģistrēts Varakļānu novadā, kur uz 1000 iedzīvotājiem ir 163 cilvēki, kas uzsver šo jautājumu nozīmīgumu atsevišķās novada teritorijās.

Salīdzinot kontekstā Limbažu novadā ir nedaudz augstāks reģistrēto personu ar invaliditāti līmenis, salīdzinot ar kaimiņu reģioniem, piemēram, Valmieras novadā (127 personas) un Cēsu novadā (121 persona). Šī statistika varētu atspoguļot atšķirīgos sociāli ekonomiskos apstākļus un piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem šajos novados. Turklāt Limbažu novadā invaliditātes līmenis ir ievērojami augstāks nekā Saulkrastu (84 personas) un Siguldas (77 personas) novados, kas varētu liecināt par atšķirībām invaliditātes izplatībā un atbalsta un pakalpojumu nodrošināšanā.

1.6.attēls. Personas ar invaliditāti uz 1000 iedzīvotājiem Latvijas novados³⁸

Šie atklājumi uzsver katra Vidzemes reģiona novada specifiskajām vajadzībām pielāgotas sociālās labklājības un veselības aprūpes politikas nozīmi. Izpratne par šīm atšķirībām var palīdzēt politikas veidotājiem risināt unikālās problēmas un prasības attiecībā uz personām ar invaliditāti dažādās jomās, tādējādi veicinot iekļaujošākas un vienlīdzīgākas kopienas.

³⁸ Personu ar invaliditāti skaits pēc invaliditātes grupas un funkcionālajiem traucējumiem valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/VDE070/

1.5. Izglītības pieejamība un kvalitāte

Ievēribas cienīga tendence ir laika gaitā progresējošais 18 gadus vecu un vecāku pastāvīgo iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvara pieaugums Limbažu novadā. 2000.gadā šis rādītājs bija 8,5%, kas liecina par salīdzinoši zemāku personu ar augstāko izglītību procentuālo daļu. Tomēr šī tendence attīstījās pozitīvi nākamajā desmitgadē, proporcijai pakāpeniski pieaugot līdz 15,7% 2011.gadā (*skat 1.5.tabula*). Šis būtiskais izglītības līmeņa pieaugums reģionā šajā laika posmā norāda uz ievērojamām izmaiņām izglītības sasniegumos.

1.5.tabula

**Vismaz 18 gadus vecu pastāvīgo iedzīvotāju īpatsvars (%) ar augstāko izglītību vai doktora grādu
Limbažu novadā³⁹**

	2000	2011	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Latvija	14,8	24,0	28,9	29,4	29,8	30,4	30,9	31,5
Rīgas statistiskais reģions	23,7	33,0	38,7	39,1	39,4	40,0	40,3	40,6
Vidzemes statistiskais reģions	9,3	16,9	20,7	21,2	21,6	22,1	22,6	23,2
Kurzemes statistiskais reģions	9,7	17,4	21,1	21,8	22,1	22,5	22,9	23,6
Zemgales statistiskais reģions	10,4	18,0	21,8	22,2	22,5	22,9	23,4	23,9
Latgales statistiskais reģions	10,1	17,6	21,7	22,0	22,3	22,7	23,1	23,6
Limbažu novads (pēc ATR 2021. gadā)	8,5	15,7	19,2	19,6	20,3	21,3	21,9	22,7

No 2011. līdz 2017.gadam augšupejošā trajektorija turpinājās, lai gan nedaudz lēnāk, iedzīvotāju ar augstāko izglītību procentuālajam īpatsvaram pieaugot līdz 19,2%. Šī iespaidīgā tendence atspoguļo reģiona apņemšanos veicināt izglītotāku un prasmīgāku iedzīvotāju skaitu, kas var ievērojami veicināt ekonomisko attīstību, inovācijas un vispārējo labklājību. Tas uzsvēr, cik svarīgi ir turpināt ieguldījumus izglītībā un mūžizglītības iespējas, lai saglabātu un veicinātu šo pozitīvo trajektoriju.

Šo izaugsmi var veicināt vairāki faktori. Ieguldījumiem izglītības infrastruktūrā, augstākās izglītības iestāžu pieejā un izglītības informatīvajās programmās var būt bijusi galvenā loma iedzīvotāju mudināšanā iegūt augstāko izglītību. Turklāt uzsvērs uz augstākās izglītības nozīmi darba tirgū un plašākā sabiedrībā var būt motivējis vairāk cilvēku iegūt augstāko grādu.

Šī izglītības līmeņa pieauguma tendence Limbažu reģionam ir daudzsološa, jo tā, visticamāk, korelē ar prasmju paaugstināšanos, nodarbinātības iespējām un vispārējo attīstību. Tas uzsvēr izglītības politikas un iniciatīvu nozīmi, kuras mērķis ir uzlabot izglītības ainavu un veicināt izglītotāku un kvalificētāku darbaspēku reģionā.

Katrā izglītības līmenī, izņemot, augstāko izglītības līmeni, kur Limbažu novads tiek salīdzināts ar tam tuvākajiem novadiem, Limbažu novads ieņem trešo pozīciju indivīdu, kas ieguvuši atbilstošo izglītības līmeni, skaita ziņā, pirmo iegūstot Valmieras novadam un otro – Cēsu novadam. Šādi dati ir tieša korelācija iedzīvotāju skaitam novados.

³⁹ Vismaz 18 gadus vecu pastāvīgo iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību vai doktora grādu reģionos, novados, pilsētās, pagastos, CSP mājas lapa, pieejams:

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_IZG_IZ_IZI/RIG070/table/tableViewLayout1/

Kā redzams 1.6.tabulā, personas bez skolas izglītības Limbažu novadā ir mazāk (703) nekā Cēsu novadā (889) un Valmieras novadā (1 502). Kā arī, salīdzinājumā ar Cēsu (6 159) un Valmieras (7 524) novadiem, Limbažu novadā (4749) ir mazāks indivīdu skaits ar iegūtu pamatizglītību. Vislielākais indivīdu skaits ar iegūtu vidējo izglītību no Limbažu novadam tuvākajiem reģioniem ir Valmieras novadā (18 118), kam seko Cēsu novads (14 197). Limbažu novadā (3 118) ir mazāks personu skaits ar arodizglītību salīdzinājumā ar Cēsu novadu (4 450) un Valmieras novadu (5 239) (skat. 1.6.tabula).

1.6.tabula

Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām 2022.gadā Limbažu novadā, valstī un salīdzinošos reģionos⁴⁰

	Nav skolas izglītības, zemāka par sākumskolas izglītību vai sākumskolas izglītība (ISCED 0. un 1. līmenis)	Pamatizglītības otrais posms (pamatskolas izglītība) (ISCED 2. līmenis)	Vidējā izglītība (ISCED 3. līmenis)	Arodizglītība pēc vispārējās vai profesionālās vidējās izglītības; profesionālā vidējā izglītība pēc vispārējās vidējās izglītības (ne augstākā izglītība) (ISCED 4. līmenis)	Augstākā izglītība (ISCED 5.-8. līmenis)
LATVIJA	42435	223265	627069	205025	477971
Rīgas plānošanas reģions (Rīgas + Pierīgas reģions)	18877	90639	307736	101007	306614
Vidzemes reģions	4567	27791	65638	20198	34453
Kurzemes reģions	6210	37952	83765	23710	44639
Zemgales reģions	6546	35278	80392	22783	43336
Latgales reģions	6235	31605	89538	37327	48929
Cēsu novads	322	1912	5278	1725	3937
Limbažu novads	385	2668	6112	1694	3378
Saulkrastu novads	115	578	2312	772	2473
Siguldas novads	379	1968	5273	1707	5014

Siguldas novadā ir trešais lielākais personu skaits ar augstāko izglītību (7 668), savukārt Limbažu novadā ir 5 348 personas ar šo izglītības līmeni, novadam ieņemot ceturto vietu starp Limbažu novadam tuvākajiem novadiem.

⁴⁰ Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām reģionos, pilsētās, novados, pagastos, apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās gada sākumā, CSP mājas lapā, pieejams:

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_IZG_IZ_IZI/IZT041/table/tableViewLayout1/

Cēsu novadā ir lielāks izglītības iestāžu skaits nekā Limbažu novadā, kas liecina par spēcīgāku izglītības infrastruktūru (*skat. 1.7.tabula*). Turklāt Cēsu novads uzņem ievērojami lielāku izglītojamo skaitu, kas liecina par potenciāli lielāku uzsvāru uz izglītības un mācību iespējām.

1.7.tabula

**Profesionālās ievirzes izglītības iestāžu (bērnu mūzikas un mākslas skolu) darbības rādītāji 2022. gadā
Limbažu novadā, valstī un salīdzinošos reģionos⁴¹**

	Izglītības iestāžu skaits	Izglītojamo skaits
Latvija	156	27056
Rīgas plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	36	9642
Vidzemes plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	42	5642
Kurzemes plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	34	4436
Zemgales plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	22	3586
Latgales plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	22	3750
Cēsu novads (pēc ATR 2021. gadā)	7	799
Limbažu novads (pēc ATR 2021. gadā)	5	508
Saulkrastu novads (pēc ATR 2021. gadā)	2	300
Siguldas novads (pēc ATR 2021. gadā)	5	804
Valmieras novads (pēc ATR 2021. gadā)	7	727

Saulkrastu novads izceļas ar mazāku izglītības iestāžu un skolēnu skaitu salīdzinājumā ar Limbažu novadu. Arī Siguldas novads uzrāda līdzīgu tendenci ar mazāku skolu un skolēnu skaitu, kas liecina par potenciāli atšķirīgu izglītības ainu. Valmieras novads uzrāda paralēlu izglītības situāciju, uzrādot salīdzināmu izglītības iestāžu skaitu kā Limbažu novads un nedaudz mazāku skolēnu skaitu. Tas varētu liecināt par relatīvi līdzsvarotu izglītības sistēmu starp abiem reģioniem.

1.8.tabula

**Profesionālās ievirzes izglītības iestāžu (bērnu mūzikas un mākslas skolu) darbības rādītāji Limbažu
novadā laika posmā no 2015. gada līdz 2021. gadam⁴²**

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Izglītības iestāžu skaits	5	5	5	5	5	5	5
Izglītojamo skaits	650	647	638	627	610	578	536

⁴¹ Profesionālās ievirzes izglītības iestāžu (bērnu mūzikas un mākslas skolu) darbības rādītāji reģionos, valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams:

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_IZG_IH_IHM/IHM011/table/tableViewLayout1/

⁴² Profesionālās ievirzes izglītības iestāžu (bērnu mūzikas un mākslas skolu) darbības rādītāji reģionos, valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams:

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_IZG_IH_IHM/IHM011/table/tableViewLayout1/

Aplūkojot skolēnu skaitu profesionālās ievirzes izglītības iestādēs, gadu gaitā vērojams pakāpenisks samazinājums. No 2015.gada līdz 2022.gadam skolēnu skaits ir samazinājies no 650 līdz 508 skolēniem. Šo samazinājumu varētu skaidrot ar dažādiem faktoriem, tostarp demogrāfiskajām izmaiņām, izglītības politiku un ekonomiskajiem apstākļiem.

1.6. Pieejamība un savienojamība

Ērta piekļuve būtiskiem pakalpojumiem, ir iedalāma divās pamata grupās:

1. Pieejamība transportam un infrastruktūrai, tai skaitā internetam, ūdensapgādei;
2. Pieejamība izglītības iestādēm, veselības aprūpes iestādēm, mazumtirdzniecības centriem un atpūtas iespējām.

Statistikas novērtējumos (CSP) iespējams gūt ieskatu pašvaldību ceļu un ielu finansēšanas līdzekļu izmantošanā (eiro) 2022. gadā Limbažu novadā, valstī un salīdzinošos reģionos (*skat. 1.9.tabula*).

1.9.tabula

Pašvaldību ceļu un ielu finansēšanas līdzekļu izmantošana (eiro) 2022. gadā Limbažu novadā, valstī un salīdzinošos reģionos⁴³

	Izdevumi investīcijām	Uzturēšanas izdevumi	Vispārējie izdevumi
	2022	2022	2022
Latvija	77 310 061	79 897 984	42 070 467
Cēsu novads (pēc ATR 2021. gadā)	1 356 586	4 281 380	1 431 386
Limbažu novads (pēc ATR 2021. gadā)	3 828 353	1 249 545	465 461
Saulkrastu novads (pēc ATR 2021. gadā)	99 751	272 611	70 359
Siguldas novads (pēc ATR 2021. gadā)	2 122 795	3 218 560	515 500
Valmieras novads (pēc ATR 2021. gadā)	2 717 528	1 945 441	110 598

Ieguldījumu kontekstā Limbažu novads uzrāda visaugstākos izdevumus investīcijām, kas liecina par infrastruktūras attīstību. Salīdzinoši Cēsu novads uzrāda ievērojami zemāku izdevumu līmeni, kas ir aptuveni 35% no Limbažu novada ieguldījumu izdevumiem. Tas liecina par atšķirīgu fiskālo pieeju, kas var ietekmēt ilgtermiņa attīstības iniciatīvas. Savukārt Saulkrastu novads uzrāda mazākus uzturēšanas izdevumus. Siguldas novads uzrāda lielākus uzturēšanas izdevumus - aptuveni 258% no Limbažu novada izdevumiem, kas liecina par pastiprinātiem centieniem uzturēt infrastruktūru. Savukārt Valmieras novads atspoguļo uzturēšanas izdevumus aptuveni 156% apmērā no Limbažu novada izdevumiem.

Vispārējo izdevumu jomā katram novadam ir atšķirīgi fiskālie modeļi. Piemēram, Valmieras novads uzrāda salīdzinoši zemāku rādītāju - aptuveni 24% no Limbažu novada izdevumiem, kas, iespējams, liecina par efektīvu finanšu pārvaldību.

⁴³ Pašvaldību ceļu un ielu finansēšanas līdzekļu izmantošana (eiro), CSP mājas lapa, pieejams:
https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_NOZ_TR_TRS/TRI011/table/tableViewLayout1/

Iegūtie dati (skat. 1.10.tabula) atklāj atšķirības ceļu seguma sastāvā dažādos Latvijas reģionos, salīdzinot ar Limbažu novadu. Cēsu novads uzrāda zemāku asfalta un bitumena seguma izmantošanu - tikai 21% ceļu ir ar asfalta segumu, pretstatā Limbažu novadā 22%. Šīs atšķirības liecina par nedaudz atšķirīgu pieeju ceļu infrastruktūrai, kas ietekmē braukšanas apstākļus un uzturēšanas prasības. Tāpat arī Saulkrastu novads izceļas ar augstāku asfalta seguma ceļu īpatsvaru jeb 34%, uzsverot apzinātu investīciju veikšanu salīdzinājumā ar Limbažu novadu. Arī Siguldas novadā ir augsts (34%) asfalta seguma īpatsvars (skat. 1.10.tabula).

1.10.tabula

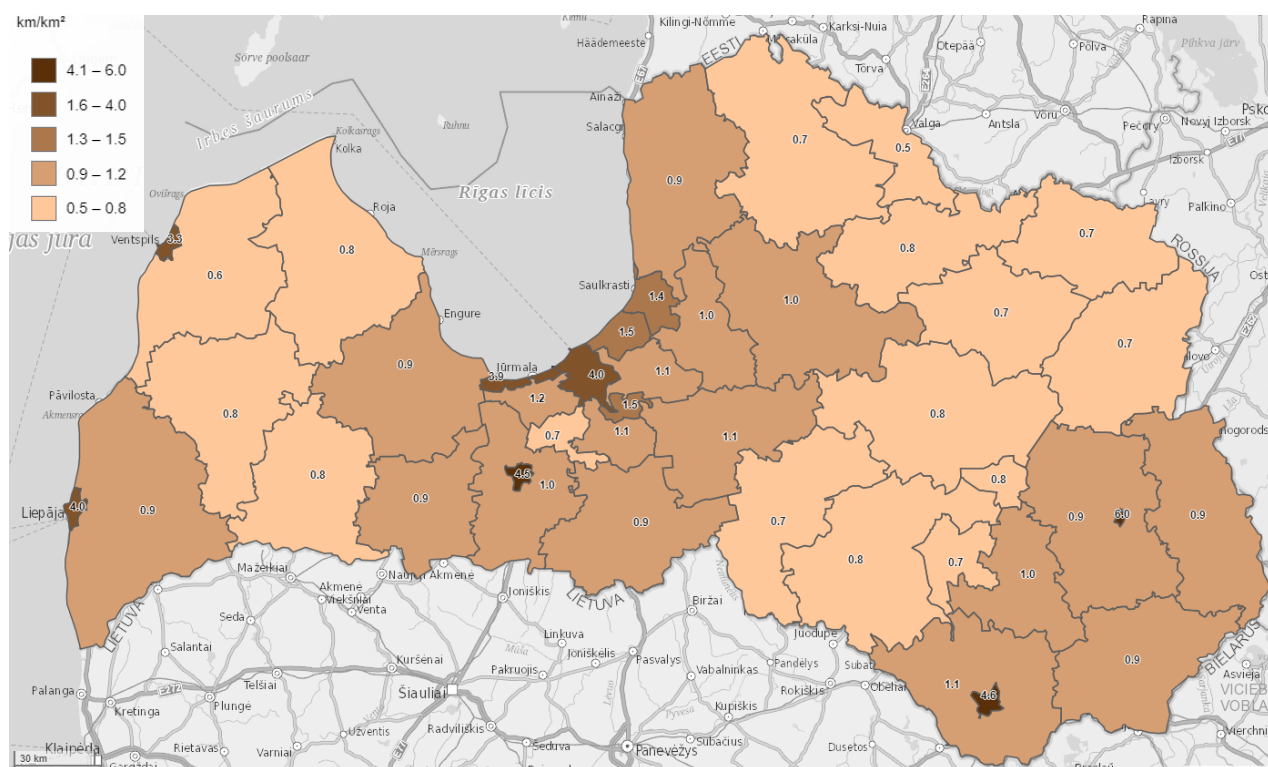
Valsts un pašvaldību autoceļu un ielu garums 2022. gadā Limbažu novadā, valstī un salīdzinošos reģionos⁴⁴

		Pavisam	Daļa no visu ceļu kopējā garuma
Latvija	Pavisam	57971	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	16032	28%
	Šķembu un grants segumi	41938	72%
Rīgas statistiskais reģions	Pavisam	1205	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	871	72%
	Šķembu un grants segumi	334	28%
Vidzemes statistiskais reģions	Pavisam	11932	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	2956	25%
	Šķembu un grants segumi	8976	75%
Kurzemes statistiskais reģions	Pavisam	10817	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	2983	28%
	Šķembu un grants segumi	7834	72%
Zemgales statistiskais reģions	Pavisam	9539	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	2450	26%
	Šķembu un grants segumi	7089	74%
Latgales statistiskais reģions	Pavisam	13848	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	3152	23%
	Šķembu un grants segumi	10695	77%
Cēsu novads (pēc ATR 2021. gadā)	Pavisam	2670	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	569	21%
	Šķembu un grants segumi	2102	79%
Limbažu novads (pēc ATR 2021. gadā)	Pavisam	2274	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	508	22%
	Šķembu un grants segumi	1766	78%
Saulkrastu novads (pēc ATR 2021. gadā)	Pavisam	390	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	134	34%
	Šķembu un grants segumi	257	66%
Siguldas novads (pēc ATR 2021. gadā)	Pavisam	1072	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	362	34%
	Šķembu un grants segumi	710	66%
Valmieras novads (pēc ATR 2021. gadā)	Pavisam	2084	
	Asfaltbetona un citi bitumizētie segumi	717	34%
	Šķembu un grants segumi	1367	66%

⁴⁴ Valsts un pašvaldību autoceļu un ielu garums reģionos, valstspilsētās un novados gada beigās (km), CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_NOZ_TR_TRS/TRS020/table/tableViewLayout1/

Turpretī plānošanas reģionos, kā piemēram, Vidzemē un Kurzemē ir vērojama lielāka paļaušanās uz grants un šķembu segumu, kas veido 75% un 72% no ceļu tīkla. Latgales statistiskais reģions izceļas ar vismazāko 23% asfalta segumu īpatsvaru.

Dati par valsts un vietējo ceļu un ielu blīvumu dažādos Latvijas reģionos sniedz ieskatu transporta infrastruktūrā (skat 1.7.attēls).

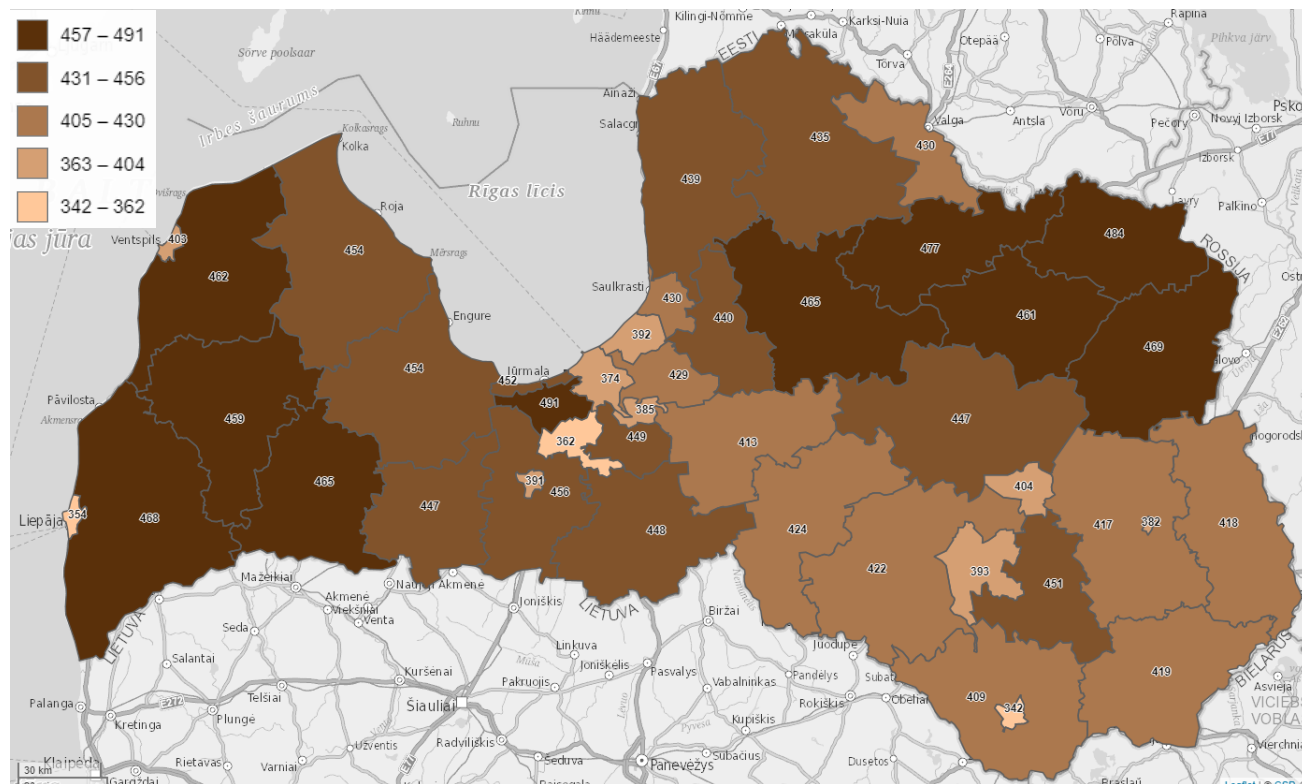

1.7.attēls. Valsts un pašvaldību autoceļu un ielu blīvums 2022.gadā Latvijas novados⁴⁵

Cēsu novads uzrāda nedaudz augstāku rādītāju (1,0) nekā Limbažu novads (0,9). Turpretī Saulkrastu novads var lepoties ar salīdzinoši augstāku blīvumu - rādītājs ir 1,4, kas norāda uz koncentrētāku ceļu un ielu tīklu salīdzinājumā ar Limbažu novadu. Siguldas novads ar rādītāju 1,0 tuvojās Limbažu novadam, atspoguļojot salīdzināmu ceļu un ielu infrastruktūras apjomu. Savukārt Valmieras novads ar rādītāju 0,7 uzrāda zemāku blīvumu.

⁴⁵ Valsts un pašvaldību autoceļu un ielu blīvums, CSP mājas lapa, pieejams: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/noz/transporta/kartes/k489-valsts-un-pasvaldibu-autocelu-un-ielu-blivums>

Analizējot reģistrēto transportlīdzekļu skaitu Latvijas reģionos, redzamas intriģējošas atšķirības un līdzības, ja tos salīdzina ar Limbažu novadu (*skat. 1.8.attēls*).

1.8.attēls. Reģistrēto vieglo automobiļu skaits uz 1 000 iedzīvotāju 2023. gadā Latvijas reģionos⁴⁶

Cēsu novads izceļas ar nedaudz augstāku reģistrēto transportlīdzekļu skaitu – 465. Turpretī Saulkrastu novads un Valmieras novads uzrāda mazāk jeb attiecīgi 430 un 435 reģistrētos transportlīdzekļus. Tikmēr Siguldas novadā šis skaits ir līdzīgs Limbažu novadam, abos reģistrēti 440 reģistrētie transportlīdzekļi.

⁴⁶ Reģistrēto vieglo automobiļu skaits uz 1 000 iedzīvotāju reģionos, valstspilsētās un novados gada sākumā, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/TRC011REL/

2. NOVADA ATTĪSTĪBAS KVALITĀTI RAKSTUROJOŠIE INDIKATORI

Limbažu novada attīstības izvērtējuma pamatrādītāji (skatīt zemāk) ir t.s. ietekmes rādītāji, kas tiek analizēti, lai sekotu līdzi galvenajām attīstības tendencēm novadā. Šie pamatrādītāji raksturo sociāli ekonomisko situāciju Limbažu novadā kopumā, kā arī sniedz salīdzinājumu ar citām Latvijas pašvaldībām. Par attīstības izvērtējuma pamatrādītāju datu apkopošanu un analizēšanu atbildīga ir Limbažu novada pašvaldības Attīstības un projektu nodaļa, sniedzot par tiem informāciju pārskatā. Katru pārskata gadu noteiktos pamatrādītājus var pārskatīt (rādītāju izņemšana vai nomaina nav vēlama, bet iespējama papildināšana), izvēloties tādus rādītājus, ar kuru palīdzību var veikt novada salīdzinošo analīzi ar citām novada pašvaldībām gan valsts, gan atsevišķos gadījumos arī Eiropas mērogā.⁴⁷

2.1. IKP izmaiņas

Salīdzinot iekšzemes kopprodukta (IKP)⁴⁸ vērtības dažādos Latvijas reģionos attiecībā pret Vidzemes plānošanas reģioniem, redzama atšķirīga ekonomikas dinamika (*skat. 2.1.tabula*). Zīmīgi, ka Rīgas plānošanas reģions un Kurzemes plānošanas reģions izceļas kā spēcīgi ekonomikas centri, konsekventi saglabājot augstākus IKP līmeņus gan 2019., gan 2020.gadā. Tas nostiprina to centrālo lomu Latvijas ekonomikas ainavā. Savukārt Zemgales plānošanas reģions un Latgales plānošanas reģions uzrāda zemākus IKP rādītājus tajā pašā periodā, atspoguļojot vājākus rezultātus salīdzinājumā ar Vidzemes plānošanas reģionu.

2.1.tabula

Iekšzemes kopprodukts plānošanas reģionos 2019. gadā un 2020. gadā Limbažu novadā, valstī un salīdzinošos reģionos faktiskajās cenās, (tūkst. eiro)⁴⁹

	2019	2020
Latvija	30 678 645	30 294 045
Rīgas plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	20 231 528	19 643 355
Vidzemes plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	2 822 439	2 890 138
Kurzemes plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	3 202 132	3 199 718
Zemgales plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	2 369 810	2 449 739
Latgales plānošanas reģions (pēc ATR 2021. gadā)	2 011 231	2 068 232
Cēsu novads (pēc ATR 2021. gadā)	366 730	389 244
Limbažu novads (pēc ATR 2021. gadā)	236 428	244 770
Saulkrastu novads (pēc ATR 2021. gadā)	102 074	114 169
Siguldas novads (pēc ATR 2021. gadā)	372 610	394 217
Valmieras novads (pēc ATR 2021. gadā)	683 898	708 745

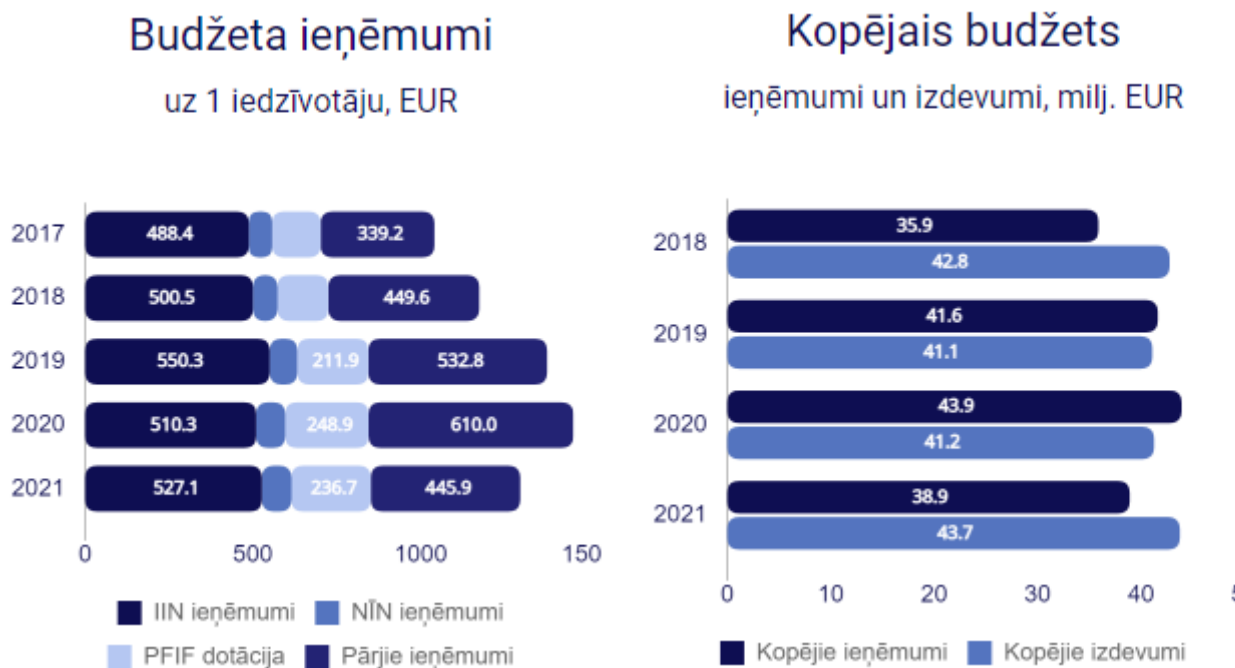
Cēsu novads abos gados ievērojami apsteidz Limbažu novadu, 2020.gadā sasniedzot 389 244 tūkst. eiro IKP salīdzinājumā ar Limbažu novada 244 770 tūkst. eiro IKP, pamatojot Cēsu novada spēcīgu ekonomisko izaugsmi un potenciālo attīstību, kas to pozicionē kā nozīmīgu Latvijas ekonomikas paplašināšanās veicinātāju.

⁴⁷ Limbažu novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2022. - 2046. Gadam

⁴⁸ Limbažu novada kpi/ 2023 un limbažu novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2022. - 2046. Gadam

⁴⁹ Iekšzemes kopprodukts un bruto pievienotā vērtība plānošanas reģionos, valstspilsētās un novados faktiskajās cenās, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_VEK_IK_IKR/IKR060/

Līdzīgi arī Saulkrastu novads uzrādīja ievērojamu progresu, 2020.gadā apsteidzot Limbažu novadu IKP ziņā, sasniedzot 114 169 tūkst. eiro, salīdzinot ar 102 074 tūkst. eiro iepriekšējā gadā. Šis ievēribas cienīgs pieaugums atspoguļo pozitīvu ekonomisko trajektoriju un paaugstinātu ekonomisko aktivitāti Saulkrastu novadā. Turklāt arī Siguldas novads un Valmieras novads uzrādīja ievērojamu izaugsmi, 2020.gadā IKP vērtībai sasniedzot attiecīgi 394 217 un 708 745 tūkst. eiro, tādējādi apsteidzot Limbažu novada IKP.

2.1.attēls. Budžeta ienākumi uz 1 iedzīvotāju Limbažu novadā, EUR⁵⁰

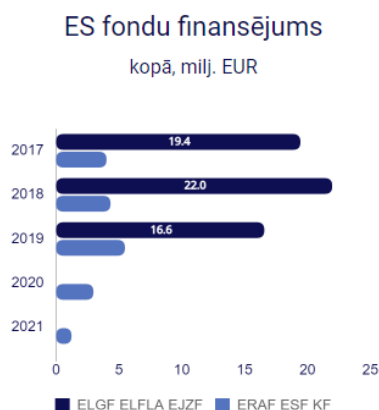
Budžeta ienākumi Limbažu novadā pakāpeniski paaugstinājās no 2017. līdz 2020.gadam, bet 2021.gadā tie samazinājās, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

2.2.attēls. Kopējais budžets (ieņēmumi un izdevumi) Limbažu novadā, milj. EUR⁵¹

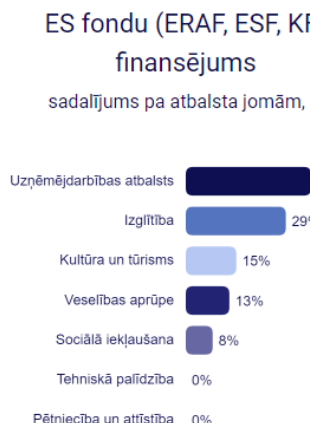
Budžeta kopējie ieņēmumi ir pārsnieguši kopējos izdevumus 2019.gadā un 2020.gadā, taču pretēja situācija ir bijusi 2018.gadā un 2021.gadā.

⁵⁰ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

⁵¹ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

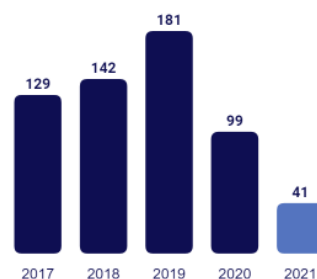

2.3.attēls. Eiropas fondu finansējums Limbažu novadā, milj. EUR⁵²

2.4.attēls. ES fondu (ERAF, ESF, KI) finansējums Limbažu novadā, sadalījums pa atbalsta jomām, %⁵³

ES fondu finansējums
uz 1 iedzīvotāju, EUR

2.5.attēls. ES fondu finansējums uz 1 iedz. Limbažu novadā, EUR⁵⁴

ES fondu finansējums ir nozīmīgi pieaudzis no 2017. gada līdz 2018. gadam, taču, sākot ar 2019. gadu, piedzīvo strauju kritumu.

ES fondu finansējums visaktīvāk tiek izmantots uzņēmējdarbības atbalstam (36%) un izglītībai (29%).

ES fondu finansējums uz 1 iedzīvotāju pieauga laika posmā no 2017. gada līdz 2019. gadam, taču 2020. un 2021. gadā ir ievērojami samazinājies.

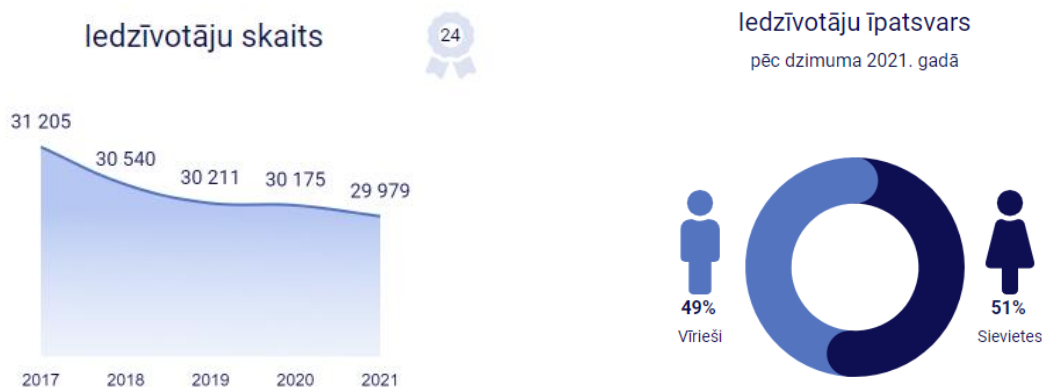
⁵² Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

⁵³ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

⁵⁴ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

2.2. Iedzīvotāju skaits

Iedzīvotāju skaits Limbažu novadā laika posmā no 2017.gada līdz 2021.gadam ir pakāpeniski samazinājies no 31 205 uz 29 979 iedzīvotājiem (skat. 2.6.attēls). Iedzīvotāju sadalījums pēc dzimumiem ir gandrīz vienlīdzīgs, atšķirībai esot 1% (skat. 2.7.attēls).

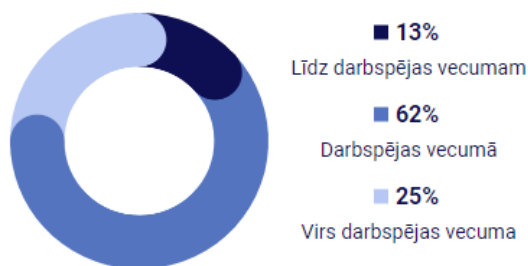

2.6.attēls. Iedzīvotāju skaits Limbažu novadā (2017.-2021.gads)⁵⁵

2.7.attēls. Iedzīvotāju īpatsvars Limbažu novadā 2021.gadā⁵⁶

Limbažu novadā visvairāk ir iedzīvotāju darbības vecumā (62%), taču vismazāk ir darbības vecumu nesasnējušu iedzīvotāju skaits (13%).

Iedzīvotāju vecuma struktūra
2021. gadā

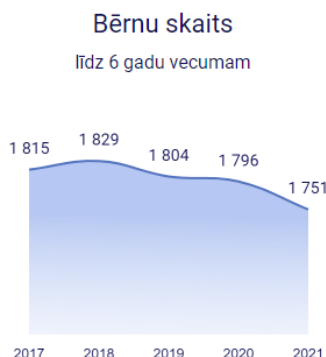
2.8.attēls. Iedzīvotāju vecuma struktūra Limbažu novadā 2021.gadā⁵⁷

⁵⁵ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

⁵⁶ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

⁵⁷ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

Bērnu skaits līdz 6 gadu vecumam novadā no 2017. līdz 2018.gadam pieauga, bet no 2018. līdz 2021.gadam pakāpeniski samazinājās (skat. 2.9.attēls). Dzimušo skaits uz 1 000 iedzīvotājiem no 2016.gada līdz 2018.gadam vienmērīgi samazinājās, bet no 2018. līdz 2020.gadam ir nemainīgs (skat. 2.10.attēls).

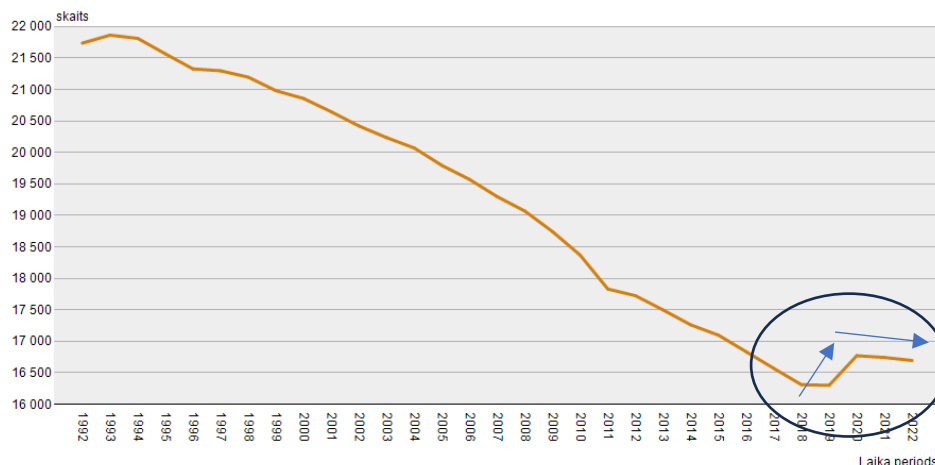

2.9.attēls. Bērnu skaits līdz 6 gadu vecumam Limbažu novadā (2017.-2021.gads)⁵⁸

2.10.attēls. Dzimušo skaits uz 1000 iedzīvotājiem Limbažu novadā (2016.-2020.gads)⁵⁹

Limbažu novada iedzīvotāju skaits gadu gaitā ir piedzīvojis svārstības. 2004.gadā novadā bija 20 071 iedzīvotāji. Turpmākajos gados iedzīvotāju skaits pakāpeniski samazinājās, zemāko punktu sasniedzot 2020. gadā ar 16 301 iedzīvotāju. Tomēr 2021. gadā bija neliels iedzīvotāju skaita pieaugums ar 16 772 iedzīvotājiem, kam sekoja salīdzinoši stabils iedzīvotāju skaits 2022. gadā – 16 744. Šie skaitļi liecina par demogrāfiskajām izmaiņām, kas Limbažu novadā notikušas pēdējo divu desmitgadu laikā (skat. 2.11.attēls).

2.11.attēls. Iedzīvotāju skaits gada sākumā, tā izmaiņas Limbažu novadā (1992.-2022.gads)⁶⁰

Demogrāfiskās tendences Limbažu novadā liecina par iedzīvotāju skaita samazināšanās periodu, kam pēdējos gados sekojusi stabilizācija. Šīs svārstības var ietekmēt dažādi faktori, piemēram, migrācijas modeļi, dzimstība

⁵⁸ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

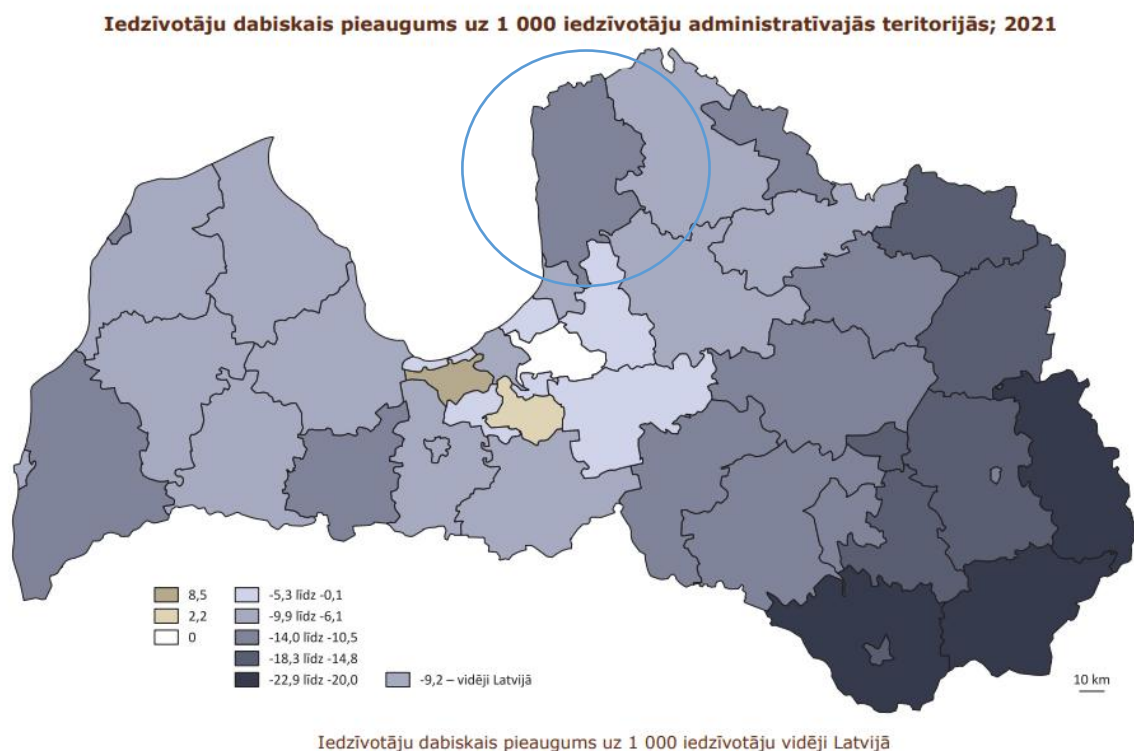
⁵⁹ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

⁶⁰ Iedzīvotāju skaits gada sākumā, tā izmaiņas un dabiskās kustības galvenie rādītāji reģionos, pilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams:

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS030/chart/chartViewLine/

un ekonomiskie apstākļi novadā. Vietējām iestādēm un politikas veidotājiem ir svarīgi uzraudzīt šo iedzīvotāju skaita dinamiku, lai pieņemtu apzinātus lēmumus par infrastruktūru, pakalpojumiem un kopienas attīstību reģionā.

Limbažu rajona dabiskajam iedzīvotāju skaita pieaugumam, ko mēra ar dzimušo skaitu mīnus mirušo skaits uz 1000 iedzīvotājiem, gadu gaitā ir tendence samazināties (*skat. 2.12.attēls*). Šis kritums ir ievērojams, īpaši salīdzinot ar plašāku Vidzemes reģionu, kur tas ir bijis viens no straujākajiem samazinājumiem robežās no -14,0 līdz -10,5 iedzīvotājiem uz 1000 iedzīvotājiem. Šo parādību var veicināt vairāki faktori:

2.12.attēls. Limbažu novada iedzīvotāju dabiskais pieaugums uz 1000 iedzīvotājiem, 2021. gads⁶¹

Šo demogrāfisko problēmu risināšanai var būt nepieciešama daudzpusīga pieeja, tostarp centieni piesaistīt un noturēt jaunus, ekonomiski aktīvus iedzīvotājus, investēt veselības aprūpes infrastruktūrā un īstenot politiku, kas atbalsta ģimenes dzīvi. Izpratne par faktoriem, kas nosaka dabiskā pieauguma samazināšanos, ir ļoti svarīga politikas veidotājiem un pašvaldībām, lai plānotu Limbažu rajona turpmāko ilgtspēju un attīstību.

⁶¹ Galvenie statistikas rādītāji, CSP mājas lapā, pieejams: https://admin.stat.gov.lv/system/files/publication/2023-05/Nr_02_Latvija_Galvenie_statistikas_raditaji_2023_%2823_00%29_LV.pdf

2.3. Kopējā demogrāfiskā noslodze

2023.gadā iedzīvotāju skaita dinamika⁶² vairākos Latvijas reģionos uzrāda nozīmīgas atšķirības salīdzinājumā ar Limbažu novadu. Cēsu novads uzrāda lielāku kopējo iedzīvotāju skaitu, ko nosaka lielāks darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaits un mazāks iedzīvotāju skaits virs darbaspējas vecuma. Tas rezultējas lielākā darbaspējas vecuma demogrāfisko grupu ieguldījumā vietējā ekonomikā (skat. 2.2.tabula).

2.2.tabula

Demogrāfiskās slodzes līmenis 2023.gadā Limbažu novadā, valstī un salīdzinošos reģionos⁶³

	Pavisam	Līdz darbaspējas vecumam	Virs darbaspējas vecuma
Latvija	622	259	363
Pierīgas statistiskais reģions	616	303	313
Vidzemes statistiskais reģions	639	256	383
Kurzemes statistiskais reģions	647	260	387
Zemgales statistiskais reģions	620	264	356
Latgales statistiskais reģions	620	220	400
Cēsu novads (pēc ATR 2021. gadā)	640	266	374
Limbažu novads (pēc ATR 2021. gadā)	614	223	391
Saulkrastu novads (pēc ATR 2021. gadā)	594	235	359
Siguldas novads (pēc ATR 2021. gadā)	630	318	312
Valmieras novads (pēc ATR 2021. gadā)	653	276	377

Turpretī Saulkrastu novads uzrāda mazāku iedzīvotāju kopskaitu, ko galvenokārt nosaka mazāks darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaits un mazāks iedzīvotāju skaits virs darbaspējas vecuma. Tas varētu liecināt par unikālu demogrāfisko sastāvu, kas varētu ietekmēt darbaspēka pieejamību un sociālos pakalpojumus.

Analizējot izmaiņas šo trīs gadu laikā, vērojams konsekvents Limbažu novada kopējā iedzīvotāju skaita pieaugums. Kamēr darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaits saglabājās salīdzinoši stabils, iedzīvotāju skaits virs darbaspējas vecuma uzrādīja skaidru pieauguma trajektoriju.

2.3.tabula

Demogrāfiskās slodzes līmenis laika posmā 2021. - 2023. gadā Limbažu novadā⁶⁴

		2021	2022	2023	CAGR 3 gadi
Limbažu novads (pēc ATR 2021. gadā)	Pavisam	594	605	614	2%
	Līdz darbaspējas vecumam	224	224	223	0%
	Virs darbaspējas vecuma	370	381	391	3%

Turklāt aprēķinātie saliktie gada pieauguma tempi (CAGR) katram iedzīvotāju segmentam nodrošina šo pārmaiņu kvantitatīvu mērījumu, parādot iedzīvotāju sastāva pakāpenisko pārmaiņu tempu.

⁶² Limbažu novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2022. - 2046.gadam

⁶³ Demogrāfiskās slodzes līmenis reģionos, valstspilsētās un novados gada sākumā, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD021/table/tableViewLayout1/

⁶⁴ Demogrāfiskās slodzes līmenis reģionos, valstspilsētās un novados gada sākumā, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD021/table/tableViewLayout1/

2.4. IIN ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju

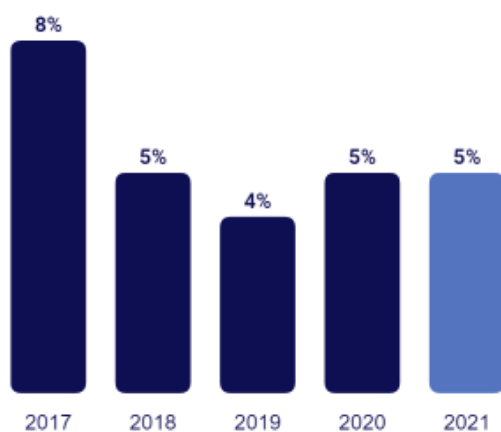
IIN ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju visaugstākie bija 2019.gadā (550 eiro), bet viszemākie – 2018. gadā (501 eiro). Laika posmā no 2018.gada līdz 2021.gadam Limbažu novada IIN ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju ir bijuši zemāki nekā valsts vidējie rādītāji.

2.13.attēls. IIN ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju Limbažu novadā⁶⁵

2.5. Bezdarba līmenis

Bezdarba līmenis Limbažu rajonā pēdējos gados ir uzrādījis ievērojamu samazināšanos, samazinoties no 8% 2017. gadā līdz 5% 2021. gadā. Šis bezdarba samazinājums liecina par pozitīvām ekonomikas tendencēm un, iespējams, atspoguļo darba iespēju palielināšanos un ekonomisko stabilitāti valstī.

2.14.attēls. Bezdarba līmenis Limbažu novadā laika periodā no 2017. gada līdz 2021. gadam⁶⁶

⁶⁵ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

⁶⁶ Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>

Jāatzīmē, ka Limbažu novada bezdarba mērķa vērtība ir robežās no 3,5% līdz 4,5%.⁶⁷ Uzlabotie nodarbinātības rādītāji liecina, ka centieni veicināt vietējo nodarbinātību, piesaistīt uzņēmumus un veicināt ekonomisko izaugsmi ir pozitīvi ietekmējuši Limbažu rajona darba tirgu. Tomēr joprojām var būt nepieciešama pastāvīga uzraudzība un proaktīvi pasākumi, lai sasniegtu un uzturētu vēlamo mērķa bezdarba līmeni reģionā.

2.6. Uzņēmumu skaits

CSP datos norādīts, ka 2021.gadā Limbažu novadā bija 2 546 ekonomiski aktīvie uzņēmumi, savukārt, atbilstoši Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022-2046, Limbažu novada teritorijā 2022.gadā ir reģistrēti 2767 uzņēmumi (2022.gads)⁶⁸, kas liecina par ekonomiski aktīvo uzņēmumu pieaugumu 2022.gadā. 2767 uzņēmumu reģistrācija Limbažu novadā 2022.gadā liecina par ekonomikas diversifikācijas līmeni reģionā. Plašs uzņēmumu klāsts dažādās nozarēs liecina par noturīgu un daudzpusīgu vietējo ekonomiku. Šāda dažādošana var veicināt ekonomikas stabilitāti un izaugsmi.

Atbilstoši stratēģijai, Limbažu novadā ir norādītas trīs nozīmīgākās nozares:

- Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība;
- Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; automobiļu un motociklu remonts;
- Būvniecība.

Limbažu novada trīs svarīgāko nozaru identifikācija, proti, lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība; vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība; un būvniecība, sniedz vērtīgu momentuzņēmumu par reģiona ekonomikas virzītājspēkiem. Šīm nozarēm ir nozīmīga loma novada ekonomiskajā aktivitātē, nodarbinātības veidošanā un arī kopējā attīstībā.

Lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozīmīgums liecina, ka Limbažu novadam ir spēcīga bāze ar dabas resursiem saistītās nozarēs un tradicionālajām saimnieciskajām aktivitātēm.

Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība, kā arī automašīnu un motociklu remonta pakalpojumi ir būtiskas vietējās ekonomikas sastāvdaļas. Šīs nozares parasti norāda uz dinamisku tirdzniecības vidi un pieprasījumu pēc precēm un pakalpojumiem apgabalā. Tas arī nozīmē, ka uzņēmumiem, kas saistīti ar tirdzniecību un komerciju, var būt iespējas attīstīties.

Spēcīga būvniecības sektora klātbūtne ir pozitīva zīme vietējās infrastruktūras attīstībai un urbanizācijai. Tas var palielināt nodarbinātību, uzlabot infrastruktūru un potenciālu izaugsmi nekustamā īpašuma tirgū.

Fakts, ka šie dati ir sniegti saistībā ar Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, liecina par novada apņemšanos līdzsvarot ekonomisko izaugsmi ar vides un sociālo ilgtspējību.

Reģionā Limbažu novads izceļas kā viens no ekonomiskās aktivitātes līderiem reģionā. Tas izvirza Limbažu novadu vadībā ekonomiskās izaugsmes ziņā, demonstrējot spēcīgu un dinamisku uzņēmējdarbības vidi. Salīdzinoši zemāks uzņēmējdarbības aktivitātes līmenis ir Saulkrastu rajonā ar reģistrētiem 849 uzņēmumiem.

⁶⁷ Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. - 2046.gadam

⁶⁸ Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. - 2046.gadam

2.4.tabula

Ekonomiski aktīvi uzņēmumi 2023. gadā Limbažu novadā, valstī un salīdzinošos reģionos⁶⁹

	Pavisam
Latvija	173565
Pierīgas statistiskais reģions	32572
Vidzemes statistiskais reģions	16098
Kurzemes statistiskais reģions	19983
Zemgales statistiskais reģions	16018
Latgales statistiskais reģions	17342
Cēsu novads (pēc ATR 2021. gadā)	3985
Limbažu novads (pēc ATR 2021. gadā)	2546
Saulkrastu novads (pēc ATR 2021. gadā)	849
Siguldas novads (pēc ATR 2021. gadā)	2809
Valmieras novads (pēc ATR 2021. gadā)	2415

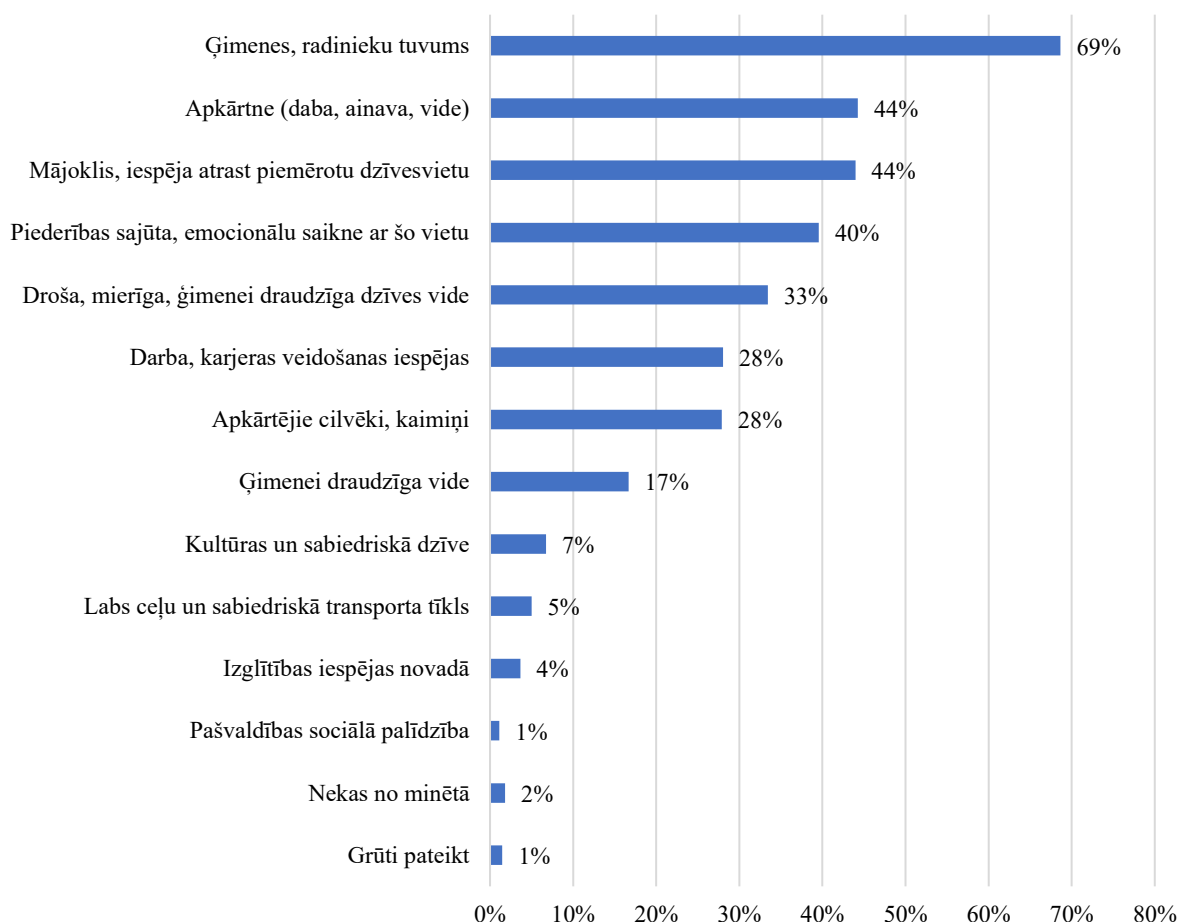
Limbažu novadā laika posmā no 2015. līdz 2019.gadam reģistrēto uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem bija svārstīgs, augstākais rādītājs reģistrēts 2017.gadā (3,6) un zemākais rādītājs gan 2015.gadā, gan 2019.gadā (3,1). Šīs atšķirības atspoguļo izmaiņas vietējā ekonomiskajā vidē un investīciju vidē šajos gados.

⁶⁹ Ekonomiski aktīvi uzņēmumi reģionos, valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams:
https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_ENT_UZ_UZS/UZS011/table/tableViewLayout1/

3. IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS REZULTĀTI

3.1. Apmierinātība ar dzīves apstākļiem novadā

Aptaujas ietvaros tika noskaidrots, kas iedzīvotājus piesaista Limbažu novadam. Sniegtās atbildes liecina, ka viennozīmīgi galvenais faktors ir ģimenes, radnieku tuvums - to minējuši 69% respondentu. Daudziem (40%) izveidojusies emocionāla saikne ar savu dzīves vietu, piederības sajūta tai. 44% aptaujas dalībnieku Limbažu novadam piesaista apkārtnē (daba, ainava, vide) un tikpat – mājoklis, iespēja atrast piemērotu dzīvesvietu. Var secināt, ka fiziskā vide uzskatāma par vienu no galvenajām novada priekšrocībām. Būtiska loma iedzīvotāju piesaistē un noturēšanā ir arī drošības un aizsargātības aspektiem - 33% kā faktoru, kas piesaista novadam, minējuši drošu, mierīgu, ģimenei draudzīgu vidi. Limbažu novads var piedāvāt arī vairāk - 28% novadam piesaista darba, karjeras veidošanas iespējas (*skat. 3.1.attēls*).

3.1.attēls. Kas piesaista Limbažu novadam (%)

Faktori, kas piesaista dažādām apdzīvotām vietām Limbažu novadā, atšķiras. Tā, piemēram, darba un karjeras iespējas Aļoļā, Staicelē, Aļoļas, Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagastā dzīvojošos piesaista nozīmīgi ($\text{Sig.} < 0.05$) vairāk nekā tos, kas dzīvo Limbažos, Ainažos, Salacgrīvas un Ainažu pagastā, vai Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastā. Vienlaikus, viņus vismazāk vietai piesaista apkārtnē (daba, ainava, vide) un droša, mierīga dzīves vide.

Piederības sajūta, emocionāla saikne ar vietu visvairāk piesaista Salacgrīvas un Ainažu pagastā un Ainažu pilsētā dzīvojošos, mājoklis, iespēja atrast piemērotu dzīvesvietu - Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasta iedzīvotājus, kultūras un sabiedriskā dzīve – Limbažos un Salacgrīvā dzīvojošos, ģimenei draudzīga vide - Limbažos dzīvojošos, labs ceļu un sabiedriskā transporta tīkls – Salacgrīvā dzīvojošos (*skat. 3.1.tabula*). Var secināt, ka katrai apdzīvotai vietai ir savas priekšrocības. Visvairāk piesaistes faktorus minējuši tie, kuri dzīvo Salacgrīvā vai Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagastos, savukārt vismazāk – tie, kuri dzīvo Alojā, Staicelē, Alojās, Braslavas, Brīvēznieku, Staiceles, Pāles pagastā.

3.1.tabula

Respondentu vērtējums apgalvojumam “Kas piesaista iedzīvotājus dažādās apdzīvotās vietās” (%)

	Limbaži	Salacgrīva	Aloja, Staicele, Alojas, Braslavas, Brīvēznieku, Staiceles, Pāles pagasti	Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagasti	Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta	Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti
Darba, karjeras veidošanas iespējas	24	31	39	32	26	20
Ģimenes, radnieku tuvums	71	71	60	71	73	64
Apkārtejie cilvēki, kaimiņi	22	38	24	38	26	24
Piederības sajūta, emocionālu saikne ar šo vietu	35	42	34	40	54	36
Mājoklis, iespēja atrast piemērotu dzīvesvietu	34	42	30	48	51	66
Apkārte (daba, ainava, vide)	45	49	19	57	36	59
Droša, mierīga, ģimenei draudzīga dzīves vide	46	39	17	37	25	26
Kultūras un sabiedriskā dzīve	13	9	1	5	2	5
Labs ceļu un sabiedriskā transporta tīkls	4	11	1	4	2	9
Izglītības iespējas novadā	6	4	2	5	1	2
Ģimenei draudzīga vide	30	18	5	18	5	13
Pašvaldības sociālā palīdzība	3		1	1		1

Limbažu novada iedzīvotāji kopumā **jūt ciešu emocionālu saikni ar savu dzīves vietu**. Skalā no 1 (nemas nejūtos piederīgs) līdz 5 (jūtos ļoti cieši piederīgs), savu piesaisti savai tuvākajai apkaimei, pilsētai vai pagastam respondenti vērtējuši ar 4,2. Salīdzinoši nedaudz mazāka ir piesaiste Limbažu novadam, kas turklāt ir mazāka nekā piederības sajūta Vidzemes reģionam (*skat. 3.2.tabula*).

3.2.tabula

Respondentu vērtējums apgalvojumam “Cik lielā mērā Jūs jūtaties piederīgs/a ...” (%)

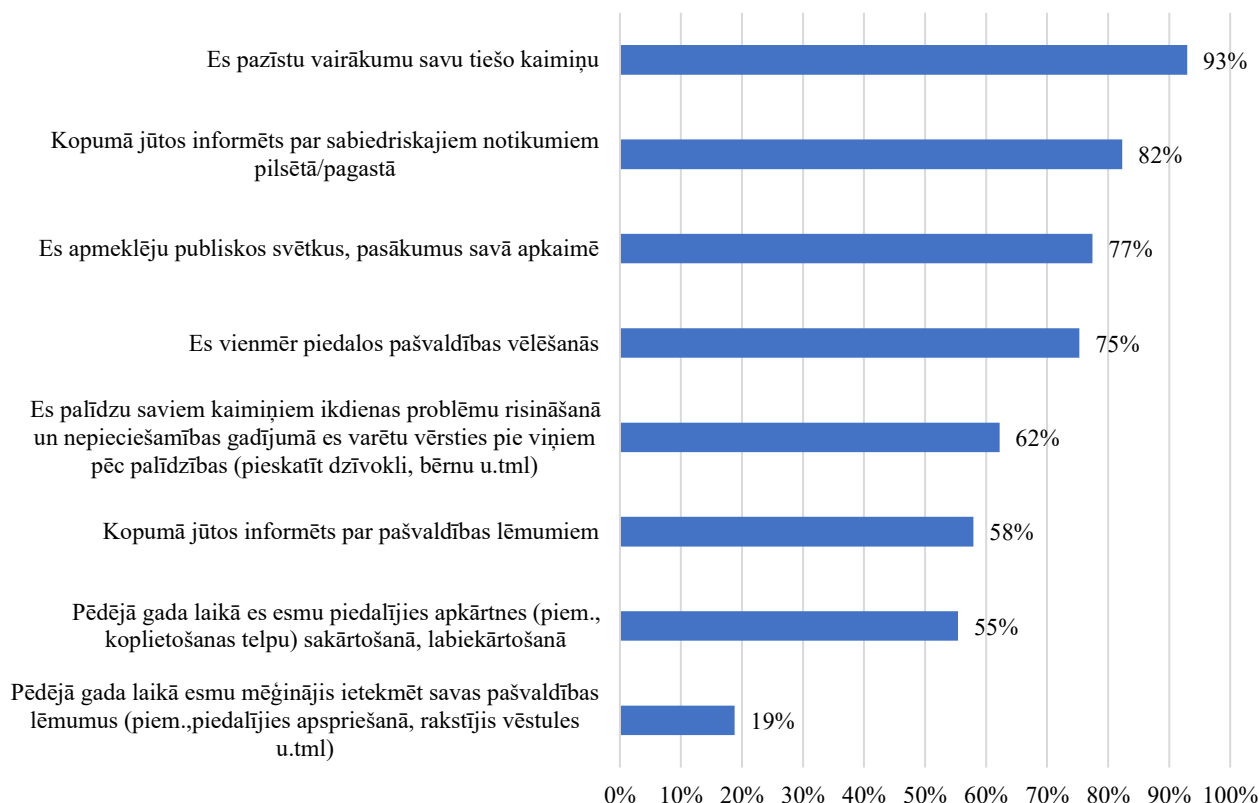
	Visi respon- denti	Limbaži	Salacgrīva	Aloja, Staicele, Alojas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagasti	Katvaru, Limbažu, Umurga, Viļķenes pagasti	Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta	Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti
Jūsu tuvākajai apkaimei (ciemam, mikrorajonam)	4.2	4.1	4.4	4.2	4.3	4.3	4.1
Jūsu pilsētai, pagastam	4.2	4.1	4.5	4.3	4.3	4.4	4.0
Limbažu novadam	3.9	3.9	3.8	3.7	4.2	3.9	3.9
Vidzemei	4.1	4.1	4.2	4.0	4.3	3.9	4.2

Arī šajā gadījumā vērojamas atšķirības starp dažādām apdzīvotām vietām. Tā, piemēram, Limbažu iedzīvotāji jūt mazāku piesaisti savai pilsētai un konkrētai pilsētas apkaimei nekā Salacgrīvas, Ainažu, Salacgrīvas un Ainažu pagasta, kā arī Katvaru, Limbažu, Umurgas un Viļķenes pagastu iedzīvotāji, tomēr vienalga šī piesaiste ir pietiekami spēcīga (4,1).

Limbažu novadam vismazāko piesaisti jūt Alojas, Staiceles, kā arī Alojas, Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagastu (bijušā Alojas novada) iedzīvotāji. Vidzemei kā novadam visspēcīgāk piederības sajūtu jūt tie, kuri dzīvo Salacgrīvā, Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagastos un Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastos.

Spēcīgo kopienas apziņu apliecina arī respondentu atbildes uz jautājumu par attiecībām ar kaimiņiem – 93% pazīst vairākumu savu tiešo kaimiņu (tostarp 84% Limbažu pilsētā), bet 62% palīdz kaimiņiem ikdienas problēmu risināšanā un nepieciešamības gadījumā var vērsties pie viņiem pēc palīdzības (pieskatīt dzīvokli, bērnu u.tml.). Interesanti, ka vismazāk kaimiņiem palīdz Salacgrīvas un Ainažu pagastā, Ainažu pilsētā dzīvojošie, ko, iespējams, var skaidrot ar turīgāku iedzīvotāju slāni.

Sociālā mijiedarbība Limbažu novadā ir ļoti aktīva un cieša. Tā, piemēram, 55% iedzīvotāju pēdējā gada laikā ir piedalījušies apkārtnes sakārtošanā vai labiekārtošanā (*skat. 3.2.attēls.*), un vēl vairāk (77%) apmeklē publiskos svētkus, pasākumus savā apkaimē. Limbažu pilsētas iedzīvotāji ievērojami biežāk nekā citi ir apmeklējuši pasākumus un svētkus savā apkaimē, taču retāk kā Salacgrīvā, Aloja, Staicele, Alojas, Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagastos, Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagastos piedalījušies apkārtnes sakopšanā un labiekārtošanā.

3.2.attēls. Sabiedrības iesaistīšanās un sociālā mijiedarbība (%)

82% Limbažu novada iedzīvotāju jūtas **informēti par sabiedriskajiem notikumiem** savā pilsētā vai pagastā un 58% - par pašvaldības lēmumiem. Iespējams, attāluma dēļ, par sabiedriskajiem notikumiem Alojās, Staiceles, Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagastos dzīvojošie ir informēti mazāk nekā Limbažos, Salacgrīvā, Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagastos dzīvojošie. Par pašvaldības lēmumiem Limbažos un Salacgrīvā dzīvojošie jūtas informēti biežāk nekā Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagastu un Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastu iedzīvotāji. Ieteicams padomāt, kā efektīvāk izplatīt informāciju par pašvaldības darbu ārpus lielajām pilsētām.

75% norādījuši, ka vienmēr piedalās pašvaldības vēlēšanās. Te gan jāatzīmē, ka reālā vēlētāju līdzdalība Limbažu novadā pēdējās pašvaldību vēlēšanās bija ievērojami zemāka (35%), taču, sniedzot pozitīvu atbildi, iedzīvotāji demonstrē savu kopumā aktīvo nostāju un vēlmi piedalīties.⁷⁰ Tomēr tikai 19% pēdējā gada laikā ir mēģinājuši ietekmēt savas pašvaldības lēmumus (piem., piedalījies sabiedriskās apspriešanās, rakstījis vēstules, u.tml.).

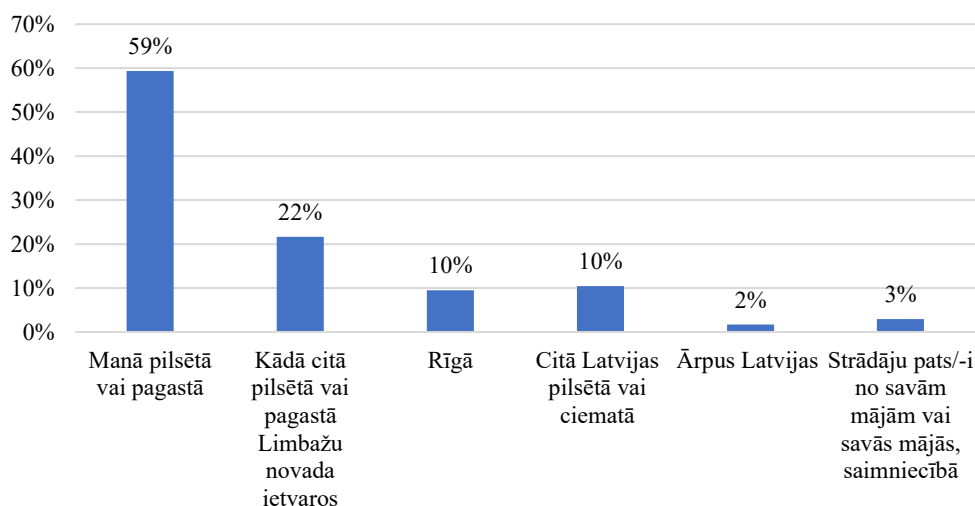
3.3.tabula

Iesaistīšanās un mijiedarbība dažādās apdzīvotās vietās (%)

	Limbaži	Salacgrīva	Aloja, Staicele, Alojas, Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagasti	Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagasti	Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta	Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti
Es pazīstu vairāku savu tiešo kaimiņu	84	93	98	95	96	98
Es palīdzu saviem kaimiņiem ikdienas problēmu risināšanā un nepieciešamības gadījumā es varētu vērsties pie viņiem pēc palīdzības (pieskatīt dzīvokli, bērnu u.tml)	52	71	70	68	39	80
Pēdējā gada laikā es esmu piedalījies apkārtnes (piem., koplietošanas telpu) sakārtošanā, labiekārtošanā	48	59	62	62	55	53
Es apmeklēju publiskos svētkus, pasākumus savā apkaimē	90	72	67	81	76	68
Pēdējā gada laikā esmu mēģinājis ietekmēt savas pašvaldības lēmumus (piem.,piedalījies apspriešanās, rakstījis vēstules u.tml)	20	17	18	16	12	27
Es vienmēr piedalos pašvaldības vēlēšanās	81	74	73	75	60	83
Kopumā jūtos informēts par sabiedriskajiem notikumiem pilsētā/pagastā	85	88	75	85	81	78
Kopumā jūtos informēts par pašvaldības lēmumiem	60	64	65	46	64	48

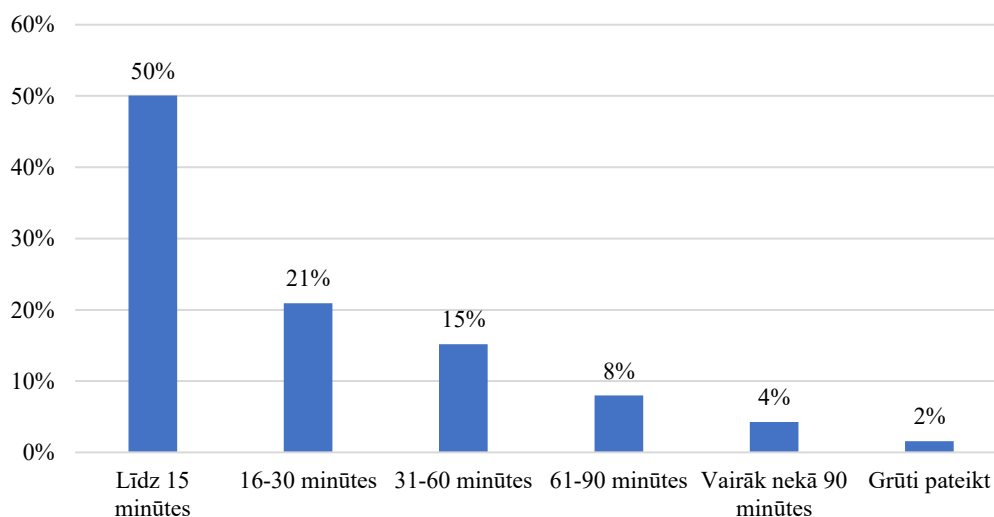
⁷⁰ Papildus, tie, kuri nepiedalījās vēlēšanās, visticamāk biežāk nepiedalījās arī aptaujā.

62% aptaujāto ir nodarbināti (visvairāk Limbažos – 71%), taču tikai 59% strādājošo darbavieta atrodas viņu pilsētā vai pagastā. 22% respondentiem darba vieta atrodas citur Limbažu novadā, 10% - Rīgā, un vēl 10% - citā Latvijas pilsētā (skat. 3.3.attēls). Nedaudziem izdevies atrast darbu, kurā iespējams strādāt no mājām. Tomēr kopumā tas, ka **81% strādājošo ir nodarbināti Limbažu novadā**, ir uzskatāms par pozitīvu rādītāju un labu apliecinājumu Limbažu uzņēmējdarbības un nodarbinātības videi.

3.3.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojuma “Kur atrodas darba vieta” (%)

Gandrīz divām trešdaļām (62%) Limbažu novada strādājošo iedzīvotāju ir sava mašīna, kas ļauj samērā ātri nonākt darba vietā. 50% (visbiežāk Salacgrīvā un Limbažos dzīvojošie) ceļā pavada līdz 15 minūtēm, tātad, viņiem darba vieta atrodas pavisam tuvu mājām. Vēl 21% uz darbu jābrauc 16-30 minūtes, bet 15% - līdz stundai. Neliela daļa (12%) ceļā uz darbu pavada vairāk nekā stundu.

3.4.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojuma “Cik ilgi jābrauc līdz darba vietai” (%)

Interesanti, ka ārpus Limbažu novada, kādā citā Latvijas pilsētā visbiežāk strādā tie, kuri dzīvo Limbažu pilsētā, Alojā, Staicelē, Alojās, Braslavas, Brīvēznieku, Staiceles, Pāles pagastos un jo īpaši - Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastos (iespējams, tuvuma Rīgai dēļ). Šo apdzīvoto vietu iedzīvotāji arī visbiežāk pavada ceļā uz darbu ilgāku laiku. Tas tomēr nenozīmē, ka šajās apdzīvotajās vietās darbu atrast ir grūti. Iespējams, viņus piesaista augstāks atalgojums vai labākas iespējas strādāt savā specialitātē lielajās pilsētās kā Rīgā vai Valmierā.

3.4.tabula

Limbažu novada iedzīvotāju darba situācija (%)

		Limbaži	Salacgrīva	Aloja, Staicele, Alojas, Braslavas, Brīvēznieku , Staiceles, Pāles pagasti	Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagasti	Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta	Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti
Strādāju:	Manā pilsētā vai pagastā	69	77	50	62	39	45
	Kādā citā pilsētā vai pagastā Limbažu novada ietvaros	5	13	34	24	50	26
	Rīgā	11	5	8	7	3	20
	Citā Latvijas pilsētā vai ciematā	14	2	14	7	6	16
	Ārpus Latvijas	2	3	1	0	0	3
	Strādāju pats/-i no savām mājām vai savās mājās, saimniecībā	0	1	2	4	3	10
Cik laika vidēji jāpavada ceļā uz darba vietu vienā virzienā?	Līdz 15 minūtes	57	68	35	44	43	44
	16-30 minūtes	11	14	36	37	16	21
	31-60 minūtes	14	8	20	8	27	20
	61-90 minūtes	11	3	3	8	8	10
	Vairāk nekā 90 minūtes	6	3	4	3	6	3
	Grūti pateikt	1	4	2	0	0	2
Vai pieder/ir lietošanā automašīna?	Jā	68	62	47	67	62	60
	Nē	32	38	53	33	38	40

Lai izvērtētu, cik piemērots dzīvei un ikdienas vajadzību apmierināšanai ir Limbažu novads, pētījumā tika noskaidrots arī, kur Limbažu novada iedzīvotāji saņem dažādus pakalpojumus. Sniegtās atbildes atklāj, ka visbiežāk ārpus novada iedzīvotāji dodas iepirkties (40% pēdējā gada laikā iepirkušies Rīgā, 41% - citur Latvijā, 15% - ārpus Latvijas). Tas liecina, ka iepirkšanās iespējas lielai daļai iedzīvotāju Limbažu novadā nav pietiekamas.

Atbildes liecina, ka arī mācību iespējas, kursus Limbažu novada iedzīvotāji pat biežāk izmantojuši ārpus Limbažu novada nekā novadā, iespējams, neatrodot sev nepieciešamās profesionālās pilnveidošanās iespējas Limbažu novadā. Lai apmierinātu iedzīvotāju vajadzības, vēlams piesaistīt plašāku tālākizglītības (kursu, apmācības programmu u.tml.) piedāvājumu novadā.

Arī aktīvās atpūtas iespējas Limbažu novada iedzīvotāji pēdējā gada laikā pat vairāk izmantojuši ārpus Limbažu novada nekā Limbažu novadā. Ieteicams **aktīvāk popularizēt vai pat rīkot pārgājienus, izbraukumus u.tml.**, lai iedzīvotājiem mazāk būtu jāmeklē šīs iespējas citur. Sniegtās atbildes liecina par iespēju stiprināt vietējo uzņēmējdarbību tūrisma jomā.

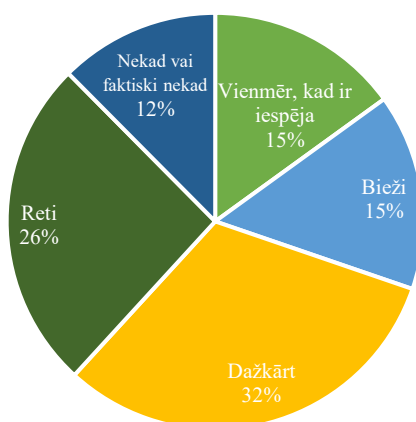
Bankas un sadzīves pakalpojumus Limbažu novada iedzīvotāji parasti izmantojuši novadā, turklāt arī **kultūras dzīvi (koncertus, izrādes, sporta pasākumus u.tml.) iedzīvotāji ļoti aktīvi baudījuši tieši savā novadā, kas liecina par piedāvājuma daudzveidību un kvalitāti.** Ārsta pakalpojumus arī lielākoties iedzīvotāji izmantojuši Limbažu novadā, tomēr pēdējā gada laikā 26% meklējuši ārsta palīdzību Rīgā un 20% - citur Latvijā (skat. 3.5.tabula).

3.5.tabula

Pakalpojumu izmantošana pēdējā gada laikā (%)

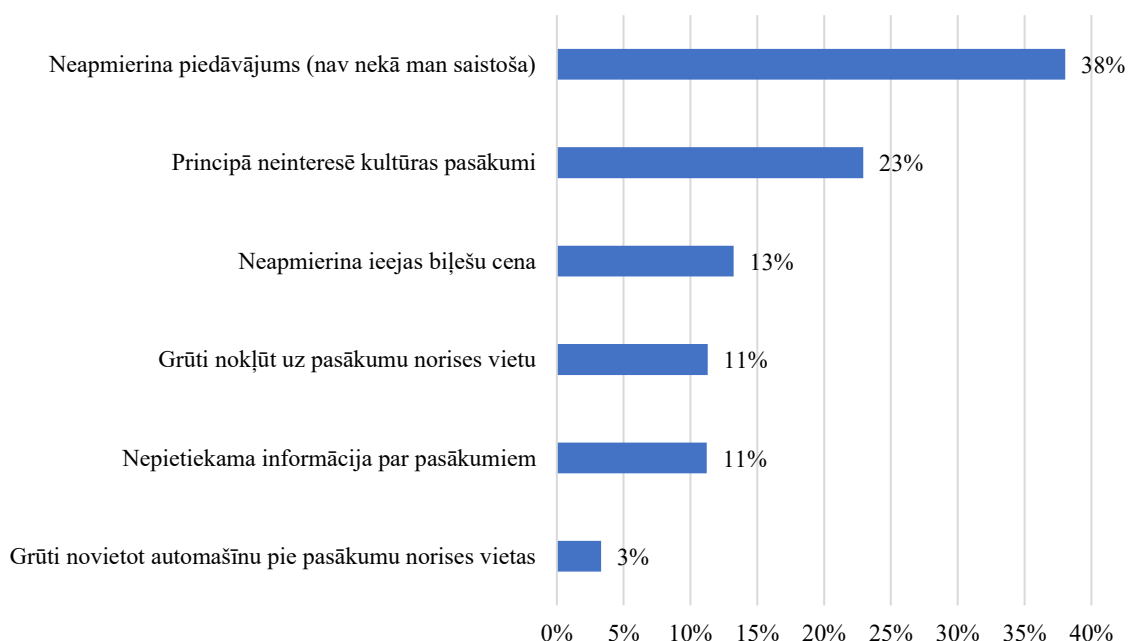
	Savā dzīves vietā (pilsētā, pagastā)	Kādā citā pilsētā vai pagastā novada ietvaros	Rīgā	Citur Latvijā	Ārpus Latvijas	Pēdējo 12 mēn.laikā neesmu neko tādu darījis
Iepircies, apmeklējis veikalus	91	54	40	41	15	0
Izmantojis bankas pakalpojumus, bankomātu	70	32	18	18	4	7
Bijis pie ārsta, saņēmis medicīnas pakalpojumus	69	31	26	20	1	7
Mācījies, bijisursos	10	5	12	6	1	72
Apmeklējis teātri, koncertu, izstādi, izklaides vai sporta pasākumu	56	25	24	24	3	24
Izmantojis dažādus ikdienas pakalpojumus (kafejnīcu, frizieri u.c.)	69	34	18	21	6	9
Devies pārgājienā, izbraukumā, nodarbojies ar aktīvo atpūtu	30	18	6	36	12	39

Jautāti par to, cik aktīvi iedzīvotāji apmeklē kultūras pasākumus Limbažu novadā, tikai 12% norādījuši, ka to nedara, turpretī 30% to dara bieži vai pat vienmēr, kad ir iespēja (skat. 3.5.attēls).

3.5.attēls. Cik aktīvi apmeklē kultūras pasākumus Limbažu novadā (%)

Kā iemeslu, kādēļ viņi to nedara, respondenti visbiežāk (38%) norādījuši, ka neapmierina piedāvājums (trūkst viņiem saistošu pasākumu), bet 23% principā neinteresē kultūras pasākumi. Daudzi kā iemeslu paši minējuši personīgus iemeslus kā laika trūkums (mazi bērni, darbs), nogurums, vai to, ka neļauj veselības stāvoklis. Citus iemeslus kā biļešu cena, nepietiekama informācija vai grūtības nokļūt pasākuma vietā minējusi neliela daļa respondentu (skat. 3.6.attēls).

3.6.attēls. Kāpēc neapmeklē Limbažu novada kultūras pasākumus biežāk (%)

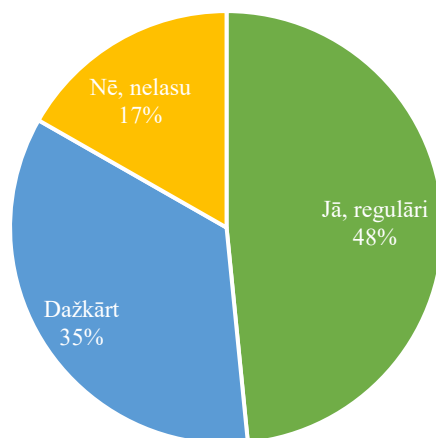
Runājot par to, kas novada iedzīvotājiem visvairāk pietrūkst kultūras dzīvē Limbažos, redzama lielu vēlmju dažādība. Visbiežāk iedzīvotāji sūdzas, ka **nav pietiekami pasākumu un aktīvas kultūras dzīves tieši viņu pagastā vai pilsētā**. Kopumā iedzīvotāji vēlētos **lielāku pasākumu daudzveidību**. Vairāki respondenti norāda, ka **īpaši trūkst aktivitāšu un pasākumu bērniem un jauniešiem**, tostarp jauniešu izklaides un atpūtas vakari, klubiņi, mūsdienīgas mūzikas koncertu. Vairākkārt minēta vēlme pēc kinoteātra, vēl citi vēlētos festivālus, zaļumballes un dziedošos aktierus, teātra izrādes, klasiskās mūzikas koncertus, kā arī lielāku atbalstu vietējiem pašdarbības kolektīviem un viņu koncertiem (skat. 3.6.tabula).

3.6.tabula

Respondentu vēlmes attiecībā uz novada kultūras dzīvi

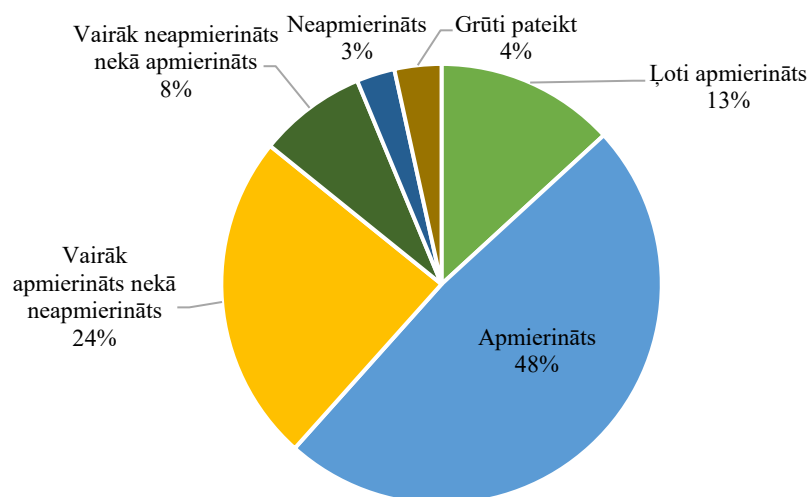
Ainažos gribētos vairāk koncertu/ Alojā nav pasākumi/ Alojā pietrūkst jauniešiem diskotēkas/ Alojā trūkst pasākumu/ āra sporta nodarbības vecākiem cilvēkiem (nov.uss, teniss, dambrete)/ atlaides pasākumiem daudz bērnu ģimenēm/ balles, pasākumi/ bērniem pietrūkst spēļu laukumu/ bērnu un jauniešu pasākumi/ bērnu, jauniešu aktivitātes/ Bezmaksas pasākumi/ Bierīnos nav pasākumu/ biežāka iespēja apmeklēt koncertus, teātra izrādes/ Ciemata centrā nenotiek kultūras pasākumi/ Dažādība/ Nopietnās mūzikas koncerti/ Dažkārt vienlaicīgi notiek divi pasākumi/ dejošana bērniem/ festivāls/ Gribētos daudz vairāk kultūras pasākumu./ informācija/ Interesantāku pasākumi un vairāk koncerti/ interesanti kultūras pasākumi/ interesantus, dažādus kultūras pasākumus/ Īpaši pietrūkst kultūras pasākumi vietējā ciemata kultūras namā./ Ir pietiekami/ izklaides vietu trūkums/ jauniešiem vairāk pasākumu/ Jauniešu izklaides, naksklubi/ kino/ kino, koncerti, labas izstādes/ kino, teātri/ kinoteātris/ Kinoteātris nepieciešams/ koncerti/ koncerti jauniešiem/ koncerti, izstādes, teātris/ Koncerti, labas teātra izrādes/ koncertus vairāk/ kopumā maz interesantu pasākumu/ kultūras daudzveidība gados jauniem cilvēkiem/ Kultūras pasākumu daudzveidība un piemērotība visām vecumu grupām/ Labas teātra izrādes./ labi koncerti/ labi koncerti, viesizrādes/ Lai vairāk notiktu pasākumu vietējā pagastā un limbažos./ Limbažu pagasta Ozolainē nav nekādu kultūras pasākumu./ Ļoti maz tiek rīkoti pasākumi /Man gribētos kinoteātri/ Maz tiek pēdējā laikā organizēti kultūras pasākumi./ maz kultūras pasākumu/ maz pasākumu vietējā pagastā/ Maz pasākumu vietējā pagasta kultūras centrā / Maz pietrūkst vietējo kultūras pasākumu./ Maz tādu kultūras pasākumu, kas saistīti /Maz tiek rīkoti pasākumi./ nav/ nav man interesējoši pasākumi/ nav manām interesēm atbilstoši pasākumi/ nav nekā/ nav nekas/ Nav nekas/ Nav pasākumi, kopncerti, pulciņi/ nav pilsētas svētki Salacgrīvā/ nav teātra, kino/ neesmu pārliecināta. / vēlētos biežāk kādus pasākumus, kas saistās ar jauniešiem, nevis pensionāriem/ Pagastā maz kultūras pasākumu/ Pagastā maz notiek kultūras pasākumi, ko sponsorē pašvaldība/ Pagastā tiek rīkoti maz pasākumi./ Pālē nav nekādu kultūras pasākumu/ Pālē pietrūkst kultūras pasākumi/ Pārāk maz informācijas, un arī nokļūst jau par vēlu./ Parkā nav brīvdabas teātra izrādes/ Pas'akumi, balles/ pasākumi/ Pasākumi bērniem/ pasākumi jauniešiem/ Pasākumi, kuri mani interesētu, patiktu/ Pašdarbības kolektīviem lielāks atbalsts/ Pēdējā laikā samērā maz tiek organizēti pasākumi./ pie daudzdzīvokļu mājām maz laukumu bērniem./ Pietrūkst bezmaksas rīkoti kultūras pasākumi./ Pietrūkst pašdarbības kolektīvu un atbalsts, arī zināma attieksme/ Pietrūkst pieejamība uz kultūras pasākumiem novadā/ Pietrūkst projekti jauniešiem (nometnes, filmu vakari)/ Pietrūkst vairāk mūsdienīgu koncertu, mūzika, kas tagad ir topā/ Pilsētas svētkos bezmaksas koncerti/ Plašāku informāciju pirms pasākumiem, nevis par to kas tur bijis/ Positivus/ Reti notiek pasākumi/ Salacgrīvā pietrūkst pilsētas svētki, zaļumballes, atpūta vakari/ Sniegt vairāk informācijas pirms pasākumiem./ Šobrīd viss pietiek, laba kultūras nama vadītāja./ sporta aktivitātes vairāk/ Teātra izrādes/ Teātri, koncerti/ Teātris un kvalitatīvi koncerti/ teātris, kino/ teātris, kino. Apmeklējot pasākumus, bieži nav kur nolikt mašīnu/ TIEK SPONSORĒTI TIKAI LIMBAŽU PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS KOLEKTĪVI. KULTŪRAS DZĪVE AINAŽOS PILNĪGI NOVĀRTĀ/ tiem, kam nav sociālo tīklu, nav pietiekamas informācijas par pasākumiem/ Transports kā nokļūt uz pasākumiem/ Umurgā tiek ļoti maz rīkoti pasākumi/ vair'ak pas'akumu jaunie'siem/ Vairāk aktivitāšu klubiņi pensionāriem./ vairāk aktivitātes bērniem/ Vairāk aktivitātes jauniešiem/ vairāk bezmaksas pasākumi bērniem/ vairāk izstādes, zaļumballes/ vairāk koncertu/ vairāk koncertu vai teātra izrādes/ vairāk koncertus/ vairāk kultūras pasākumu/ Vairāk kultūras pasākumu, īpaši Umurgā./ vairāk kultūras pasākumus/ vairāk latvisko mūziku, nevis ārzemju/ vairāk pasākumi, koncerti/ vairāk pasākumu/ Vairāk pasākumu/ vairāk pasākumu bērniem/ vairāk pasākumu jauniešiem/ vairāk pasākumus/ Vairāk pasākumus vietējā pagastā./ vairāk pašdarbības kolektīvus/ vairāk pensionāriem pasākumus/ Vajadzētu ierīkot veloceļu uz Limbažiem, jo daudzi dodas uz darbu ar riteni./ Vajadzētu vairāk koncertu vasarā/ Vakaros nav klubu, bāru Limbažos. Nav jauniešu atpūtas vietu/ Valmieras teātra, Dailes teātra un JRT viesizrādes;labus solistus gribētos biežāk dzirdēt/ varētu būt vēlāki pasākumi/ varētu rīkot jauniešiem saistošākus pasākumus, līdz ar to tiktu sasniegta lielāka auditorija / Vasarā estrādē uzaicināt vairāk dziedājošos aktierus / Vidrižu novadā nav kultūras pasākumu/ vienmērīgāku kultūras un pasākumu izklaidi/ viesizrādes/ vietas, kur pavadīt brīvo laiku/ Vietējā pagastā maz notiek pasākumu/ zaļumballes.

Gandrīz puse (48%) respondentu norādījuši, ka regulāri lasa “Limbažu novada ziņas”, un vēl 35% lasa tās vismaz dažkārt (skat. 3.7.attēls). Iespējams, tieši ar to skaidrojama labā iedzīvotāju informētība par novadā notiekošo.

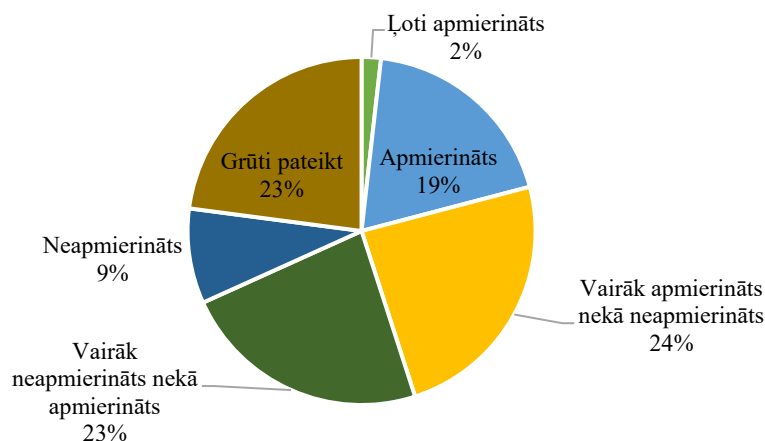
3.7.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Vai lasa “Limbažu novada ziņas” (%)

Raksturojot savu kopējo apmierinātību ar dzīves apstākļiem Limbažu novadā pēdējā gada laikā, 13% respondentu norāda, ka ir ļoti apmierināti, 48% - apmierināti, bet 24% - vairāk apmierināti nekā neapmierināti. Tikai 11% ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti (skat. 3.8.attēls).

3.8.attēls. Apmierinātība ar dzīves apstākļiem Limbažu novadā pēdējā gada laikā (%)

Darba un uzņēmējdarbības iespējas Limbažu novada iedzīvotāji vērtējuši piesardzīgāk – tikai 45% ar tām ir apmierināti vai vairāk apmierināti nekā neapmierināti. 32% viedoklis ir drīzāk negatīvs vai negatīvs, bet 23% ir grūti to novērtēt (skat. 3.9.attēls).

3.9.attēls. Apmierinātība ar darba un uzņēmējdarbības iespējām Limbažu novadā pēdējā gada laikā (%)

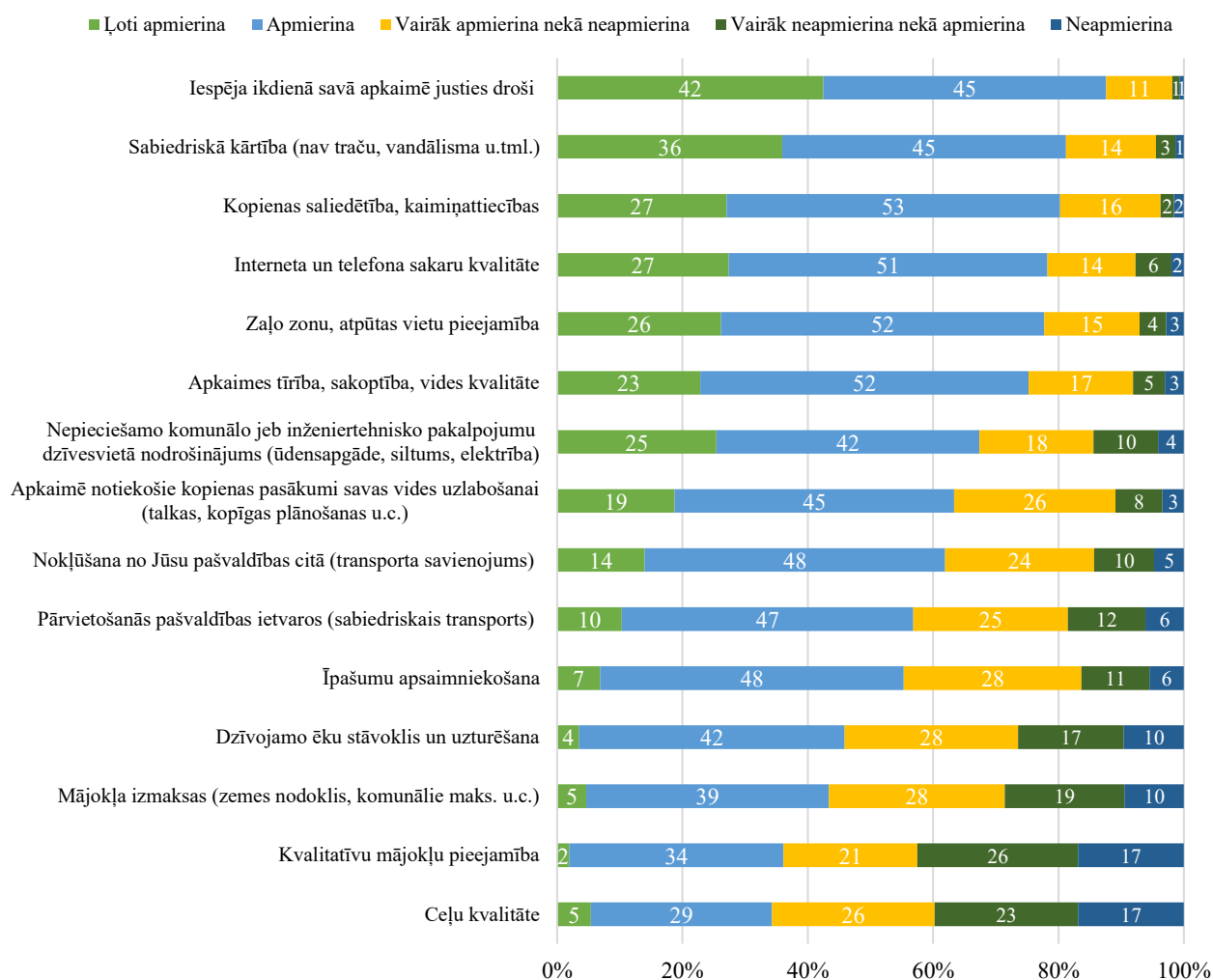
Dažādās apdzīvotās vietās vērtējums ir atšķirīgs (skat. 3.7.tabula). Visapmierinātākie ar dzīves apstākļiem Limbažu novadā ir Salacgrīvas un Ainažu pagastā vai Ainažu pilsētā dzīvojošie. Par uzņēmējdarbības un darba iespējām un perspektīvām visskeptiskākie ir Liepupes, Skultes un Vidrižu pagasta iedzīvotāji. Iespējams tādēļ daļa no viņiem atradusi darbu citās Latvijas pilsētās un novados. Vispozitīvāk noskaņoti ir Salacgrīvas iedzīvotāji, kas darba un uzņēmējdarbības iespējas un perspektīvas novadā vērtē nozīmīgi augstāk nekā Limbažu pilsētā dzīvojošie.

3.7.tabula

Dzīves apstākļu, darba un uzņēmējdarbības iespēju un perspektīvu vērtējums dažādās apdzīvotās vietās (%)

		Limbaži	Salacgrīva	Aloja, Staicele, Alojas, Braslavas, Brīvēznieku, Staiceles, Pāles pagasti	Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagasti	Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta	Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti
Cik lielā mērā jūs esat apmierināts/a ar dzīves apstākļiem Limbažu novadā pēdējo 12 mēnešu laikā?	Ļoti apmierināts vai apmierināts	61	56	52	67	74	60
	Vairāk apmierināts nekā neapmierināts	27	33	26	16	16	24
	Vairāk neapmierināts nekā apmierināts	8	7	9	11	4	9
	Neapmierināts	3	3	4	3	2	3
	Grūti pateikt	2	2	9	3	3	3
Cik apmierināts esat ar darba un uzņēmējdarbības iespējām un perspektīvām Limbažu novadā?	Ļoti apmierināts vai apmierināts	19	36	18	25	19	10
	Vairāk apmierināts nekā neapmierināts	26	23	19	21	29	25
	Vairāk neapmierināts nekā apmierināts	22	19	16	30	26	27
	Neapmierināts	13	11	8	6	1	10
	Grūti pateikt	20	12	39	17	24	27

Aptaujas ietvaros respondentiem tika lūgts novērtēt dažādus specifiskus dzīves aspektus Limbažu novadā. Atbildes atklāj, ka Limbažu novada iedzīvotāji ir **ļoti apmierināti ar savu drošību un aizsargātību** – iespēju ikdienā savā apkaimē justies droši, kā arī sabiedrisko kārtību (nav traču, vandālisma u.c.). Tāpat iedzīvotāji ir **apmierināti ar sociālo mijiedarbību** - kopienas saliedētību, kaimiņattiecībām un lielākoties arī ar apkaimē notiekošajiem kopienas pasākumiem savas vides uzlabošanai (*skat. 3.10.attēls*). Fiziskā vide iedzīvotājus savā ziņā apmierina, bet savā - neapmierina. Iedzīvotāji ļoti pozitīvi novērtējuši zaļo zonu, atpūtas vietu pieejamību, apkaimes tīrību, sakoptību, vides kvalitāti, kā arī Interneta un telefona sakaru kvalitāti. Vienlaikus kritiski (bieži vien vērtēta ceļu kvalitāte (40% neapmierina /drīzāk neapmierina), kvalitatīvu mājokļu pieejamība (43% neapmierina), dzīvojamo ēku stāvoklis (27% neapmierina), mājokļa izmaksas (29% neapmierina). Ar īpašumu apsaimniekošanu vairums ir apmierināti vai drīzāk apmierināti, un arī pārvietošanos pašvaldības ietvaros un transporta savienojumu uz citām pašvaldībām iedzīvotāji lielākoties vērtē pozitīvi. Var secināt, ka no fiziskās vides aspektiem **lielāko uzmanību jāpievērš dzīvojamā fonda atjaunošanai un papildināšanai, mājokļa izmaksu samazināšanai un ceļu kvalitātes uzlabošanai**. Jāatzīmē arī, ka 14% drīzāk neapmierina vai neapmierina nepieciešamo inženiertehnisko pakalpojumu dzīvesvietā nodrošinājums (ūdensapgāde, siltums, elektrība), kuru nepieciešams turpināt attīstīt.

3.10.attēls. Iedzīvotāju apmierinātība ar dzīves vidi (%)

Kvalitatīvu mājokļu pieejamība, dzīvojamo ēku stāvoklis, mājokļa izmaksas un apsaimniekošana visvairāk neapmierina Limbažu pilsētas iedzīvotājus (*skat. 3.8.tabula*). Transporta savienojums uz citām pašvaldībām, savukārt, visbiežāk kā problemātisks atzīts Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagastos, bet pārvietošanās pašvaldības ietvaros visbiežāk neapmierina Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastu iedzīvotājus. Arī nepieciešamo komunālo jeb inženiertehnisko pakalpojumu dzīvesvietā nodrošinājumu, ceļu kvalitāti, kopējo apkāmes tīrību, sakoptību un vides kvalitāti un zaļo zonu, atpūtas vietu pieejamību visbiežāk kā problēmu atzīst Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastu iedzīvotāji. Var secināt, ka kopumā ar fizisko vidi un pašvaldības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti visneapmierinātākie tieši šo pagastu iedzīvotāji, savukārt Limbažu pilsētā problēmas sagādā un pieejamu kvalitatīvu mājokļu trūkums.

3.8.tabula

Apmierinātība ar dzīves vidi dažādās apdzīvotās vietās

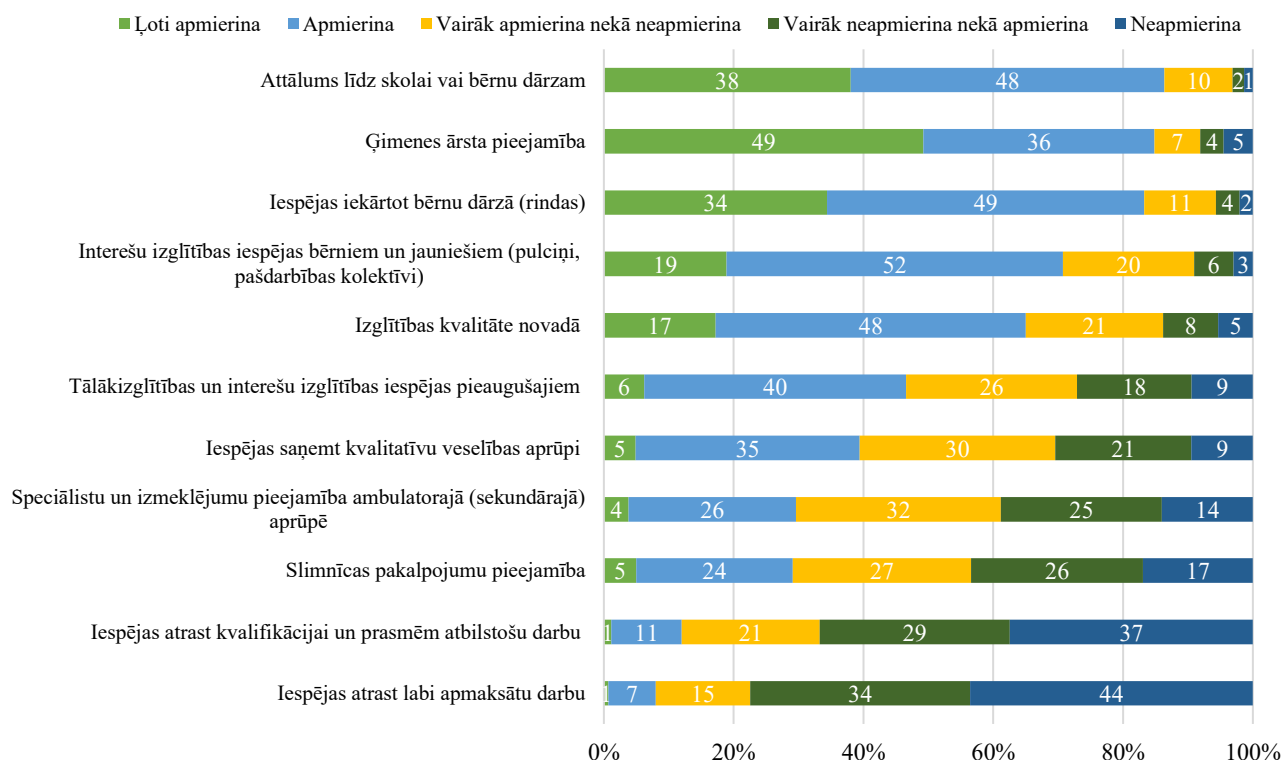
	Limbaži	Salacgrīva	Aloja, Staicele, Alojas, Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagasti	Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagasti	Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta	Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti
Kvalitatīvu mājokļu pieejamība	3.7	3.0	3.2	2.9	2.9	3.1
Dzīvojamo ēku stāvoklis un uzturēšana	3.1	2.8	3.1	2.7	2.5	2.8
Nepieciešamo komunālo jeb inženiertehnisko pakalpojumu dzīvesvietā nodrošinājums (ūdensapgāde, siltums, elektrība)	2.4	2.3	2.2	2.3	1.6	2.6
Mājokļa izmaksas (zemes nodoklis, komunālie maks. u.c.)	3.4	2.7	2.7	2.7	2.8	2.8
Īpašumu apsaimniekošana	2.8	2.5	2.5	2.5	2.3	2.7
Apkāmes tīrība, sakoptība, vides kvalitāte	2.1	2.1	2.1	2.2	1.8	2.3
Zaļo zonu, atpūtas vietu pieejamība	2.0	2.0	2.1	2.1	1.8	2.4
Ceļu kvalitāte	3.3	3.0	3.1	3.3	2.9	3.4
Pārvietošanās pašvaldības ietvaros (sabiedriskais transports)	2.6	2.4	2.7	2.6	2.3	2.9
Nokļūšana no Jūsu pašvaldības citā (transporta savienojums)	2.4	2.4	2.5	2.7	2.0	2.6
Interneta un telefona sakaru kvalitāte	1.8	1.9	2.1	2.2	2.2	2.2
Sabiedriskā kārtība (nav traču, vandālisma u.tml.)	2.0	1.9	1.8	2.0	1.4	2.2
Iespēja ikdienā savā apkaimē justies droši	1.8	1.6	1.6	1.9	1.3	2.0

Piezīme: tabulā attēlots vidējais vērtējums no 1 (pilnībā apmierina) līdz 5 (neapmierina)

Runājot par situāciju nodarbinātības, izglītības un veselības jomā, iedzīvotāji ir ļoti apmierināti ar skolu un bērnu dārzu tuvumu dzīvesvietai, kā arī iespējām iekārtot bērnu dārziņā (*skat. 3.11.attēls*). Atbildes uzrāda arī augstu apmierinātību un interešu izglītības iespējām bērniem un jauniešiem (pulciņiem, pašdarbības kolektīviem). Izglītības kvalitāti lielākā daļa neuztver kā izcilu, tomēr ir apmierināti vai drīzāk apmierināti (tikai 13% neapmierina vai drīzāk neapmierina). Vienlaikus daudz kritiskāk iedzīvotāji vērtējuši tālākizglītības un interešu izglītības iespējas pieaugušajiem – 27% no tiem, kas šo aspektu varēja novērtēt, ar to drīzāk nav vai nav apmierināti. Tas apliecina, ka **novadā ir nepietiekams tālākizglītības un interešu izglītības piedāvājums**, kuru iedzīvotāji bieži vien ir spiesti meklēt citur.

Limbažu novada iedzīvotāji ir ļoti apmierināti ar ģimenes ārsta pieejamību, taču gandrīz puse (43%) kritiski vērtē slimnīcas pakalpojumu pieejamību. Limbažu slimnīca ir 1.līmeņa slimnīca, tādēļ visus iedzīvotājiem neakūti nepieciešamos pakalpojumus diemžēl nesniedz. Jāatzīmē arī, ka 37% neapmierina speciālistu un izmeklējumu pieejamību ambulatorajā (sekundārajā) aprūpē. Rezultātā daudziem nav pārlicības par iespējām saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi novadā. Jāatzīst, ka ar šādiem izaicinājumiem saskaras faktiski visas pašvaldības ārpus lielajām pilsētām. Nepieciešams pēc iespējas **piesaistīt visvairāk trūkstošos veselības aprūpes speciālistus novadam un stiprināt novada slimnīcu**, piedāvājot dzīvesvietu, stipendiju vai citus motivējošus mehānismus.

Viskritiskāk Limbažu novada iedzīvotāji vērtē iespējas novadā atrast kvalifikācijai un prasmēm atbilstošu, labi apmaksātu darbu (attiecīgi, 66% un 78% tās neapmierina vai drīzāk neapmierina). Tikai 8% apmierina un 15% drīzāk apmierina iespējas atrast Limbažu novadā labi atalgotu darbu. Kontekstā ar iepriekš sniegtajām atbildēm jāsecina, ka grūtības nav tik daudz atrast jebkādu darbu, kā atrast darbu, kas iedzīvotāju apmierinātu gan darba satura, gan algas ziņā, turklāt šī problēma Limbažu novadā ir ļoti asa un izteikta. Finanšu resursu pieejamības problēma, trūkstot labi apmaksātam darbam, var kļūt par iemeslu meklēt darba vietu citā novadā.

3.11.attēls. Iedzīvotāju apmierinātība ar darbu, izglītības un veselības aspektiem novadā (%)

Kā jau iepriekš minēts, iespējas atrast labi apmaksātu un kvalifikācijai atbilstošu dabu visaugstāk vērtē Salacgrīvas iedzīvotāji.

Iespējas saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi, slimnīcas pakalpojumu un speciālistu izmeklējumu pieejamība ambulatorajā aprūpē visbiežāk neapmierina Alojas, Braslavas, Brīvēznieku, Staiceles, Pāles pagastu un Salacgrīvas un Ainažu pagastu, Ainažu pilsētas iedzīvotājus. Viņu dzīvesvieta ir relatīvi tālu gan no Limbažiem, gan citām vietām, kur varētu saņemt šos pakalpojumus.

Arī dažāda veida izglītības pieejamību un kvalitāti viskritiskāk vērtējuši Alojas, Braslavas, Brīvēznieku, Staiceles, Pāles pagastu iedzīvotāji. Izglītības kvalitāte salīdzinoši biežāk neapmierina arī Salacgrīvas iedzīvotājus (*skat. 3.9.tabula*).

3.9.tabula

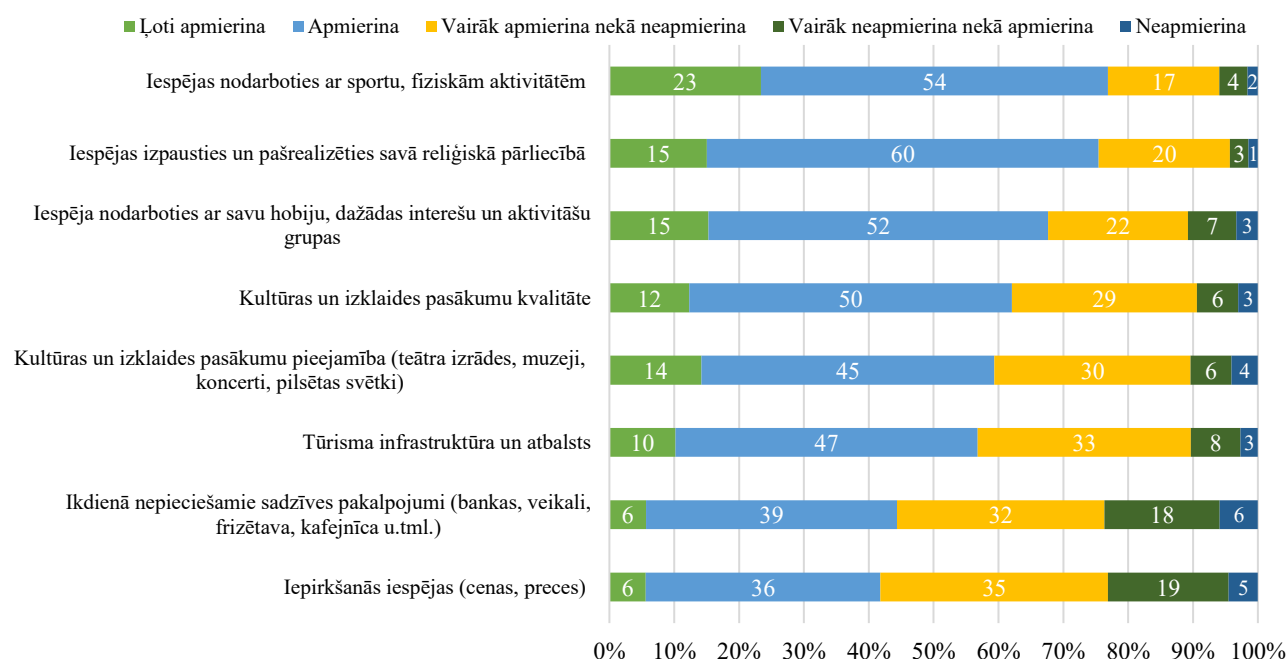
Apmierinātība ar darbu, izglītības un veselības aspektiem dažādās apdzīvotās vietās

	Limbaži	Salacgrīva	Aloja, Staicele, Alojas, Braslavas, Brīvēznieku, Staiceles, Pāles pagasti	Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagasti	Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta	Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti
Iespējas atrast kvalifikācijai un prasmēm atbilstošu darbu	3.9	3.5	4.1	3.9	4.1	4.0
Iespējas atrast labi apmaksātu darbu	4.2	3.7	4.2	4.2	4.2	4.2
Iespējas saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi	3.0	2.8	3.3	2.8	3.1	2.8
Slimnīcas pakalpojumu pieejamība	3.1	3.2	3.6	3.1	3.4	3.3
Ģimenes ārsta pieejamība	1.7	1.8	2.3	1.9	1.3	1.8
Speciālistu un izmeklējumu pieejamība ambulatorajā (sekundārajā) aprūpē	3.1	3.2	3.3	3.1	3.3	3.3
Izglītības kvalitāte novadā	2.2	2.6	2.8	2.3	2.1	2.4
Iespējas iekārtot bērnu dārzā (rindas)	2.0	1.7	2.2	1.9	1.4	2.0
Attālums līdz skolai vai bērnu dārzam	1.6	1.8	2.2	2.0	1.5	2.0
Interesu izglītības iespējas bērniem un jauniešiem (pulciņi, pašdarbības kolektīvi)	2.0	2.2	2.5	2.2	2.2	2.6
Tālākizglītības un interešu izglītības iespējas pieaugušajiem	2.9	2.7	3.2	2.6	2.7	3.1

Piezīme: tabulā attēlots vidējais vērtējums no 1 (pilnībā apmierina) līdz 5 (neapmierina)

Izklaides un atpūtas iespējas Limbažu novadā iedzīvotājus lielākoties apmierina. Tikai nelielu daļu tās “ļoti apmierina”, tomēr kopumā lielākajā daļā iedzīvotāju piedāvājums uztverts pozitīvi (*skat. 3.12.attēls*). Iedzīvotājiem ir gan iespēja nodarboties ar sportu un fiziskām aktivitātēm, gan izpausties un pašrealizēties savā reliģiskajā pārliecībā, nodarboties ar savu hobijs un dažādām aktivitātēm, apmeklēt labas kvalitātes kultūras un izklaides pasākumus (teātri, muzejus, koncertus, festivālus). Jāsecina, ka iedzīvotājiem ir iespējas pašrealizēties dažādos veidos. Tūrisma infrastruktūra un atbalsts arī iedzīvotājus lielākoties apmierina, taču samērā daudzi snieguši atbildi “drīzāk apmierina”, tātad ir iespējami uzlabojumi.

Salīdzinoši **viskritiskāk vērtētas iepirkšanās iespējas un ikdienā nepieciešamie sadzīves pakalpojumi** (24% tie drīzāk neapmierina vai neapmierina). Kā jau iepriekš minēts, šo iemeslu dēļ iepirkties daudzi novada iedzīvotāji mēdz braukt citur.

3.12.attēls. Iedzīvotāju apmierinātība ar izklaides un atpūtas iespējām novadā (%)

Visapmierinātākie ar savām iespējām nodarboties ar sportu, fiziskām aktivitātēm, hobijs, interešu un aktivitāšu grupām, izpausties savā reliģiskajā pārliecībā, apmeklēt dažādus labas kvalitātes kultūras un izklaides pasākumus ir Limbažu pilsētā un Salacgrīvas un Ainažu pagastā, Ainažu pilsētā dzīvojošie. Vismazākās sporta un fiziskās atpūtas iespējas, kā arī iespējas nodarboties ar savu hobijs, interešu un aktivitāšu grupas, turpretī ir Alojā, Staicelē, Alojās, Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagastos, Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastos. Tieši šo pagastu iedzīvotājus arī vismazāk apmierina iepirkšanās iespējas, ikdienā nepieciešamo sadzīves pakalpojumu pieejamība, kā arī tūrisma infrastruktūra un atbalsts.

3.10.tabula

Apmierinātība ar izklaides un atpūtas iespējām dažādās apdzīvotās vietās

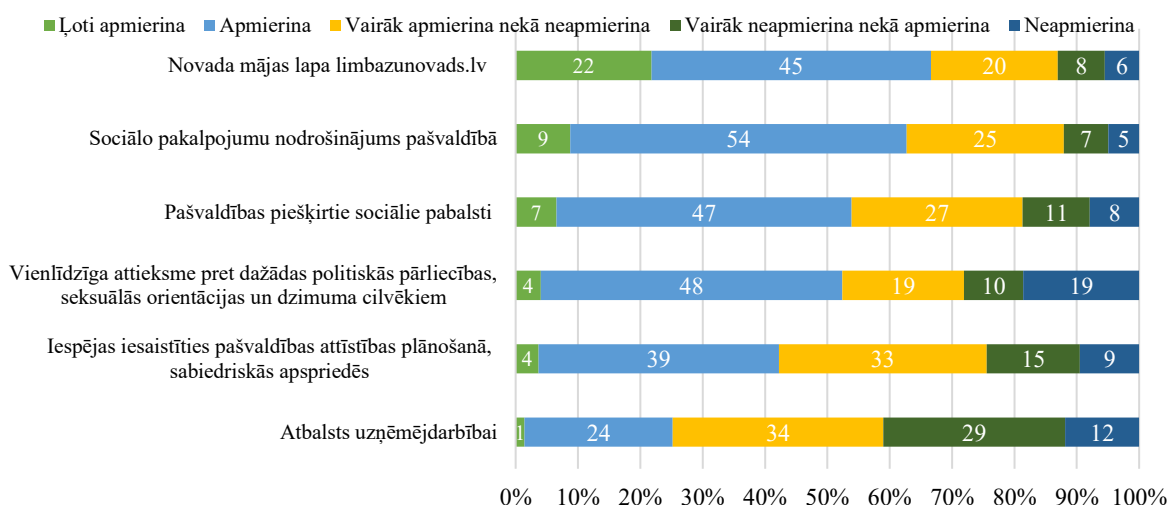
	Limbaži	Salacgrīva	Aloja, Staicele, Alojas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagasti	Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagasti	Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta	Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti
Iespējas nodarboties ar sportu, fiziskām aktivitātēm	1.8	2.0	2.4	2.0	1.8	2.6
Iespēja nodarboties ar savu hobijs, dažādas interešu un aktivitāšu grupas	2.2	2.3	2.5	2.2	2.1	2.7
Iespējas izpausties un pašrealizēties savā reliģiskā pārliecībā	2.1	2.2	2.1	2.3	1.9	2.3
Kultūras un izklaides pasākumu pieejamība (teātra izrādes, muzeji, koncerti, pilsētas svētki)	2.2	2.5	2.6	2.6	2.1	2.6
Kultūras un izklaides pasākumu kvalitāte	2.3	2.4	2.5	2.5	2.2	2.5
Ikdienā nepieciešamie sadzīves pakalpojumi (bankas, veikali, frizētava, kafejnīca u.tml.)	2.6	2.8	3.1	2.6	2.8	3.0
Iepirkšanās iespējas (cenas, preces)	2.7	2.8	3.2	2.6	2.6	3.0
Tūrisma infrastruktūra un atbalsts	2.4	2.5	2.7	2.5	2.0	2.8

Piezīme: tabulā attēlots vidējais vērtējums no 1 (pilnībā apmierina) līdz 5 (neapmierina)

Runājot par pašvaldības atbalstu un attieksmi, respondenti visnotaļ pozitīvi vērtējuši novada mājas lapu *limbazunovads.lv* (skat. 3.13.attēls). Aptauja liecina, ka Limbažu novada iedzīvotāji ir lielākoties apmierināti ar sociālo pakalpojumu nodrošinājumu pašvaldībā. Pašvaldības piešķirtie sociālie pabalsti kopumā neapmierina vai drīzāk neapmierina tikai 19%, kas liecina, ka lielākoties iedzīvotāju vajadzības tiek apmierinātas, tomēr **nepieciešams papildus izzināt, kas varētu būt tās grupas, kurām tomēr atbalsts ir nepietiekams.**

Ar iespējām iesaistīties pašvaldības attīstības plānošanā, sabiedriskās apspriedēs lielākā daļa ir apmierināti vai drīzāk apmierināti, tomēr gandrīz katru ceturto (24%) tās neapmierina. Tātad, ir nepieciešams **plašāk informēt par iespējām iedzīvotājiem iesaistīties pārvaldības procesos un kopienas attīstības un uzlabošanas iniciatīvās**, aktīvi izzinot un respektējot iedzīvotāju viedokli. Papildus, sniegtās atbildes atklāj **bažas par vienlīdzīgu attieksmi** pret dažādas politiskās pārliecības, seksuālās orientācijas un dzimuma cilvēkiem. Tomēr

viskritiskāk iedzīvotāji vērtējuši pašvaldības atbalstu uzņēmējdarbībai, kurš tiek uzskatīts par nepietiekamu – tikai 25% tas apmierina, 34% drīzāk apmierina, bet 41% drīzāk neapmierina vai neapmierina.

3.13.attēls. Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības atbalstu un attieksmi (%)

Sociālo pakalpojumu nodrošinājums un sociālie pabalsti pašvaldībā visvairāk neapmierina Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastu iedzīvotājus. Viņi arī viskritiskāk vērtē iespējas pašrealizēties uzņēmējdarbībā (uzņēmējdarbības atbalstu), vienlīdzīgu attieksmi pret dažādiem cilvēkiem, kā arī iespējas iesaistīties pašvaldības attīstības plānošanā, sabiedriskajās apspriedēs (skat. 3.11.tabula).

Pilsētās (Limbažos, Salacgrīvā, Ainažos) dzīvojošie ar iespējām iesaistīties attīstības plānošanā novadā ir apmierinātāki. Iespējams, tas saistīts ar lielāku informētību.

Par vienlīdzīgas attieksmes trūkumu pret dažādiem cilvēkiem bažas izteikuši arī Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagastu iedzīvotāji, savukārt uzņēmējdarbības atbalstu par nepietiekamu uzskata arī Limbažu pilsētā dzīvojošie.

3.11.tabula

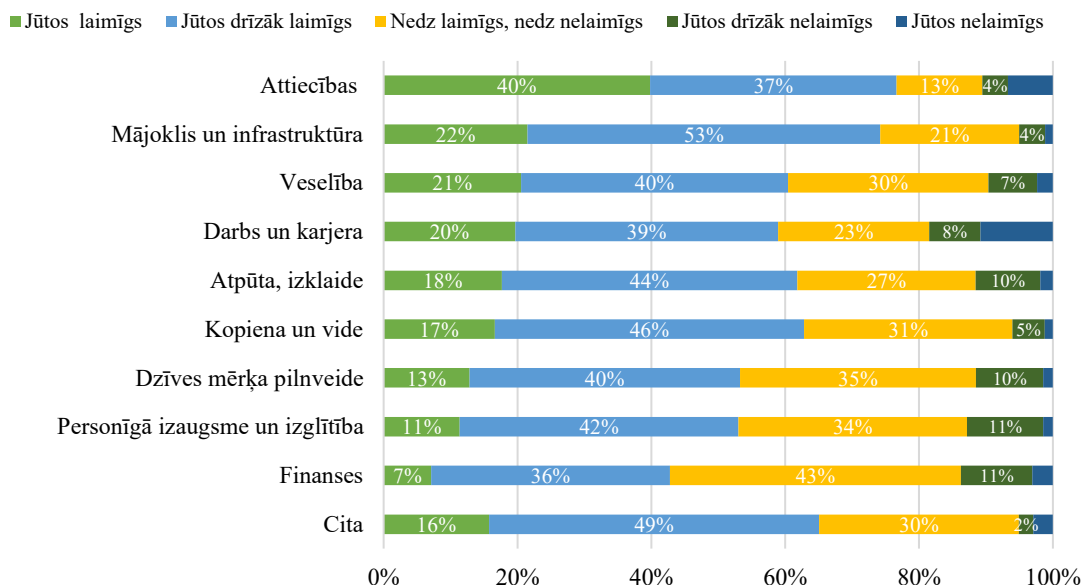
Apmierinātība ar pašvaldības atbalstu un attieksmi dažādās apdzīvotās vietās

	Limbaži	Salacgrīva	Aloja, Staicele, Alojas, Braslavas, Brīvēznieku, Staiceles, Pāles pagasti	Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagasti	Salacgrīvas un Ainažu pagasti, Ainažu pilsēta	Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasti
Sociālo pakalpojumu nodrošinājums pašvaldībā	2.5	2.4	2.5	2.4	2.2	2.7
Pašvaldības piešķirtie sociālie pabalsti	2.5	2.6	2.6	2.8	2.3	3.1
Atbalsts uzņēmējdarbībai	3.4	2.8	3.2	3.3	3.2	3.6
Iespējas iesaistīties pašvaldības attīstības plānošanā, sabiedriskās apspriedēs	2.8	2.8	3.0	3.1	2.5	3.3
Vienlīdzīga attieksme pret dažādas politiskās pārliecības, seksuālās orientācijas un dzimuma cilvēkiem	2.7	2.7	2.6	3.7	2.4	3.3
Novada mājas lapa limbazunovads.lv	2.4	2.3	2.3	2.3	1.9	2.4

Piezīme: tabulā attēlots vidējais vērtējums no 1 (pilnībā apmierina) līdz 5 (neapmierina)

Runājot par savu kopējo laimes līmeni, iedzīvotāji vislaimīgākie ir ar savām attiecībām un mājokli – vairums ar tiem jūtas drīzāk vai ļoti laimīgi (skat. 3.14.attēls). Vidēji laimīgi iedzīvotāji bieži vien ir ar savu veselību, darbu un karjeru, atpūtu un izklaidi, kopienu un vidi, tomēr jāatzīmē, ka gandrīz katrs piektais (19%) novada iedzīvotājs ar darba un karjeras iespējām jūtas drīzāk nelaimīgs vai nelaimīgs. Samērā reti pilnībā laimīgi novada iedzīvotāji ir ar dzīves mērķa pilnveidi, personīgo izaugsmi un izglītību, bet par savu finanšu situāciju visvairāk (43%) ir ne laimīgi, ne nelaimīgi.

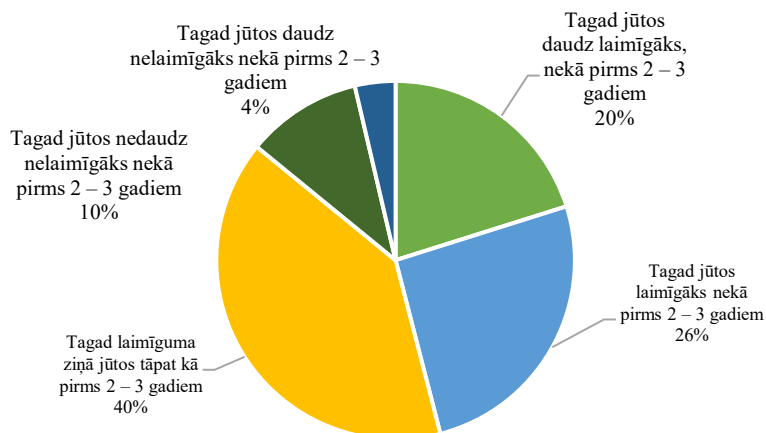
Vidējais laimes līmenis, pārrēķinot skalā no 1 (laimīgs) līdz 5 (nelaimīgs) ir 2.12, kas apmierinātības skalā no 0-100% ir līdzvērtīgi 72%.

3.14.attēls. Cik laimīgi jūtas Limbažu novada iedzīvotāji (%)

Piezīme: Lai atvieglotu salīdzināmību turpmākos pētījumus, no attēla izslēgti tie 3%, kam bija “Grūti pateikt”.

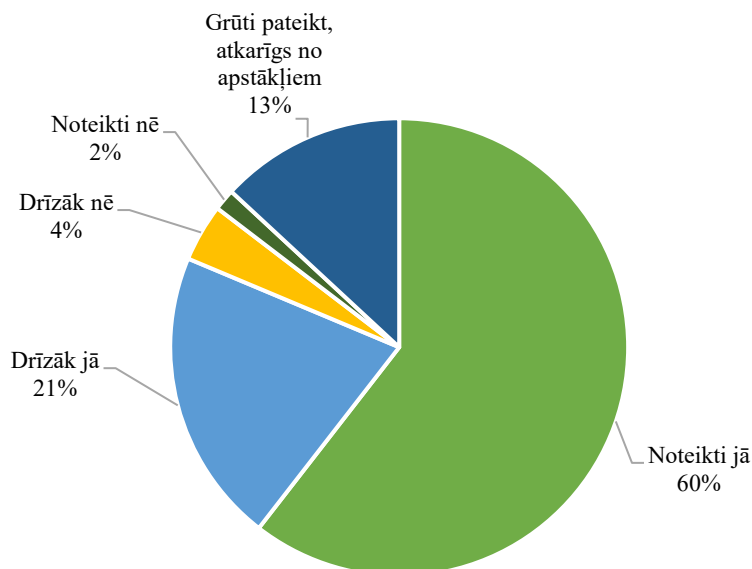
Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem (2-3 gadus atpakaļ), 26% Limbažu novada iedzīvotāju tagad jūtas laimīgāki, bet 20% - pat daudz laimīgāki. Turpretī 14% tagad jūtas nedaudz vai daudz nelaimīgāki nekā pirms 2-3 gadiem (skat. 3.15.attēls).

3.15.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojuma “Cik laimīgs jūtas, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem” (%)

Piezīme: Lai atvieglotu salīdzināmību turpmākos pētījumus, no attēla izslēgti tie 6%, kam bija “Grūti pateikt”.

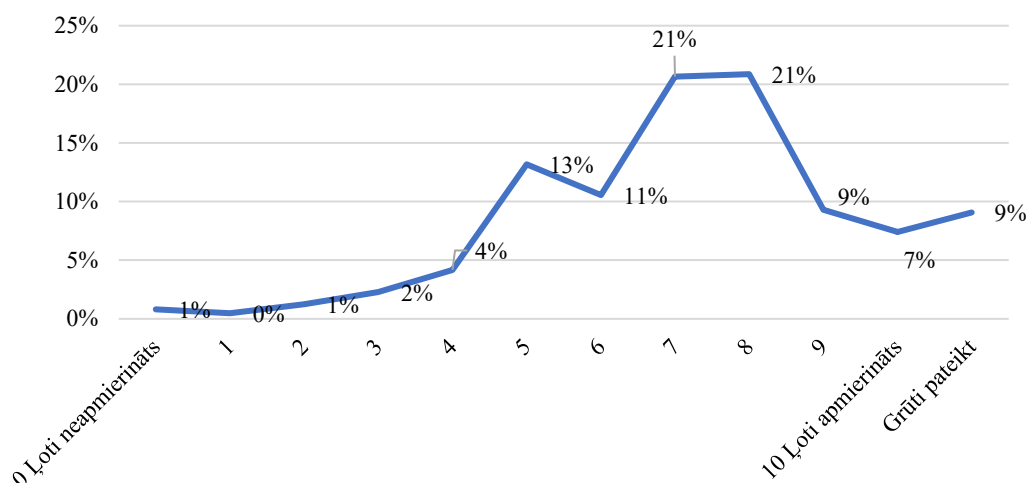
60% Limbažu novada iedzīvotāju ir pārliecināti, ka pēc 5 gadiem joprojām dzīvos Limbažu novadā un 21% domā, ka visticamāk dzīvos šajā novadā. Vienlaikus 13% ir bijis grūti atbildēt uz šo jautājumu, bet 6% sliecas novadu atstāt. Aplūkojot atbildes demogrāfiskā griezumā, jāsecina, ka visbiežāk atstāt novadu pieļauj tie, kuri ģimenē runā krievu valodā (10% plāno atstāt, 22% nezina), tie, kuriem ir bērni (8% plāno atstāt, 14% nezina) un tie, kuru mājsaimniecības tīrais ienākums ir virs 1500 EUR mēnesī (11% plāno atstāt, 13% nezina) un kas ļoti viegli savelk galus (17% plāno atstāt, 21% nezina), kā arī tie, kam ir pamatizglītība vai zemāka (13% plāno atstāt, 25% nezina) un tie, kas dzīvo Limbažu pilsētā (10% plāno atstāt, 14% nezina) (skat. 3.16.attēls).

3.16.attēls. Vai pēc 5 gadiem joprojām dzīvos Limbažu novadā (%)

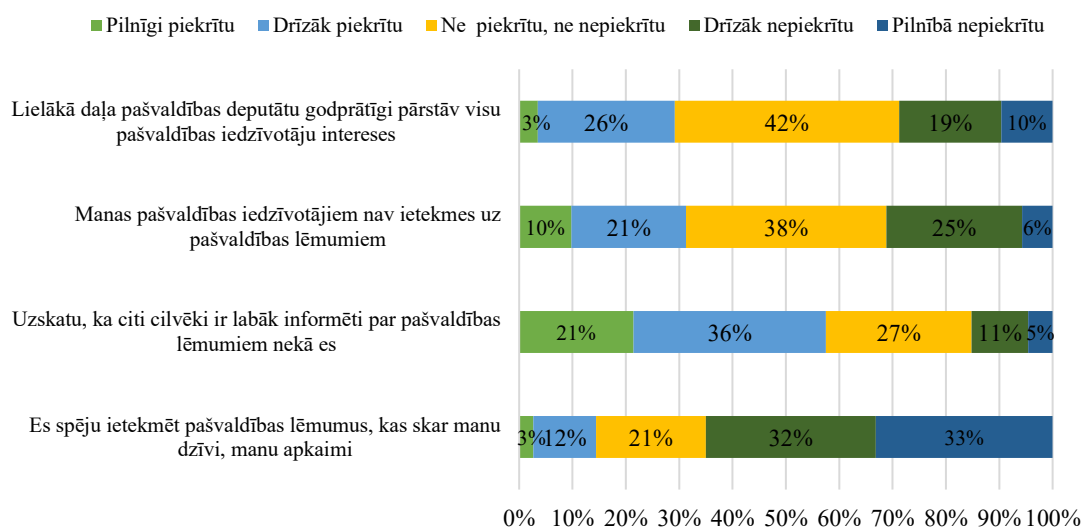
3.2. Pašvaldības darba kvalitātes vērtējums

Runājot par pašvaldības darba kvalitāti, Limbažu iedzīvotāji skalā no 0 (ļoti neapmierināts) līdz 10 (ļoti apmierināts) novērtējuši ar **vidējo atzīmi 6.9**. 16% pašvaldības darbu ir novērtējuši kā teicamu vai izcilu, 21% - kā ļoti labu, vēl 21% - kā labu, 24% - kā gandrīz labu vai viduvēju, bet 9% - zem viduvēja (*skat. 3.17.attēls*).

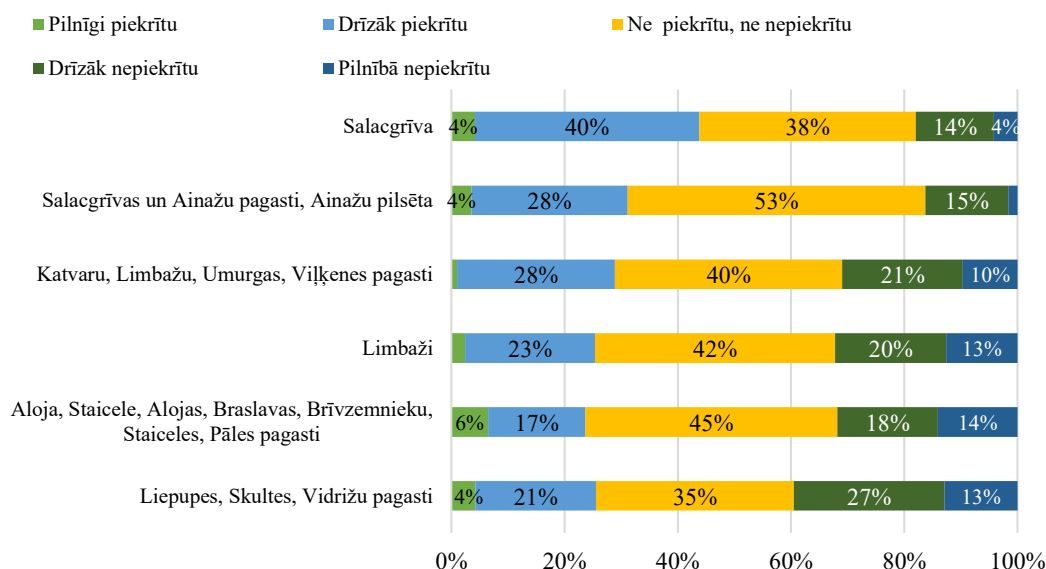
3.17.attēls. Apmierinātība ar pašvaldības darbu (%)

Limbažu novada iedzīvotājiem diemžēl ir **maza pārliecība par savām spējām ietekmēt pašvaldības lēmumus**: gandrīz divas trešdaļas (65%) drīzāk vai pilnībā nepiekrīt, ka viņi spēj ietekmēt pašvaldības lēmumus, kas skar viņu dzīvi un apkaimi (*skat. 3.18.attēls*). Vienlaikus gandrīz trešdaļa (31%) drīzāk vai pilnīgi piekrīt, ka Limbažu novada iedzīvotājiem vispār nav ietekmes uz pašvaldības lēmumiem, bet tikpat iedzīvotāju ir pretējs viedoklis. Tādējādi zemā ietekmes spējas uztvere vismaz daļēji saistīta ar **mazo pārliecību par savām zināšanām un prasmi ietekmēt lēmumus**: lielā daļā iedzīvotāju (57%) valda uzskats, ka iespējams viņi ir mazāk informēti par pašvaldības lēmumiem nekā citi. Satraucoši ir tas, ka 29% Limbažu novada iedzīvotāju drīzāk nepiekrīt vai nepiekrīt, ka lielākā daļa pašvaldības deputātu godprātīgi pārstāv visu pašvaldības iedzīvotāju intereses, bet tikpat iedzīvotāju domā, ka tā tomēr ir.

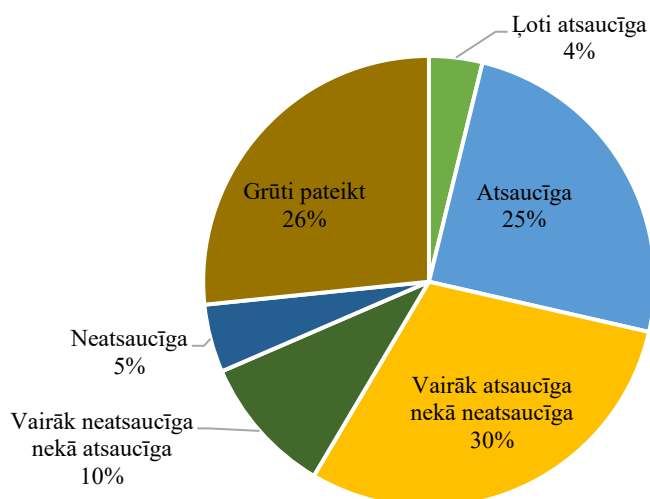
3.18.attēls. Pašvaldības atsaucība iedzīvotāju prasībām (%)

Šis uzskats lielā mērā atkarīgs no tā, kur cilvēks dzīvo. Tā, piemēram, vislielākā pārliecība, ka pašvaldības deputāti godprātīgi pārstāv visu iedzīvotāju intereses, ir tiem, kuri dzīvo Salacgrīvā, Salacgrīvas un Ainažu pagastos vai Ainažu pilsētā. Vislielākās šaubas par to ir Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasta iedzīvotājiem. Arī pašvaldības darbu kopumā viszemāk vērtējuši tieši šo pagastu, kā arī Limbažu pilsētas iedzīvotāji (6.5-6.6 skalā no 0 līdz 10), kamēr visaugstāk pašvaldības darbu vērtējuši tie, kuri dzīvo Salacgrīvā, Salacgrīvas un Ainažu pagastos vai Ainažu pilsētā (7.3 un 7.5).

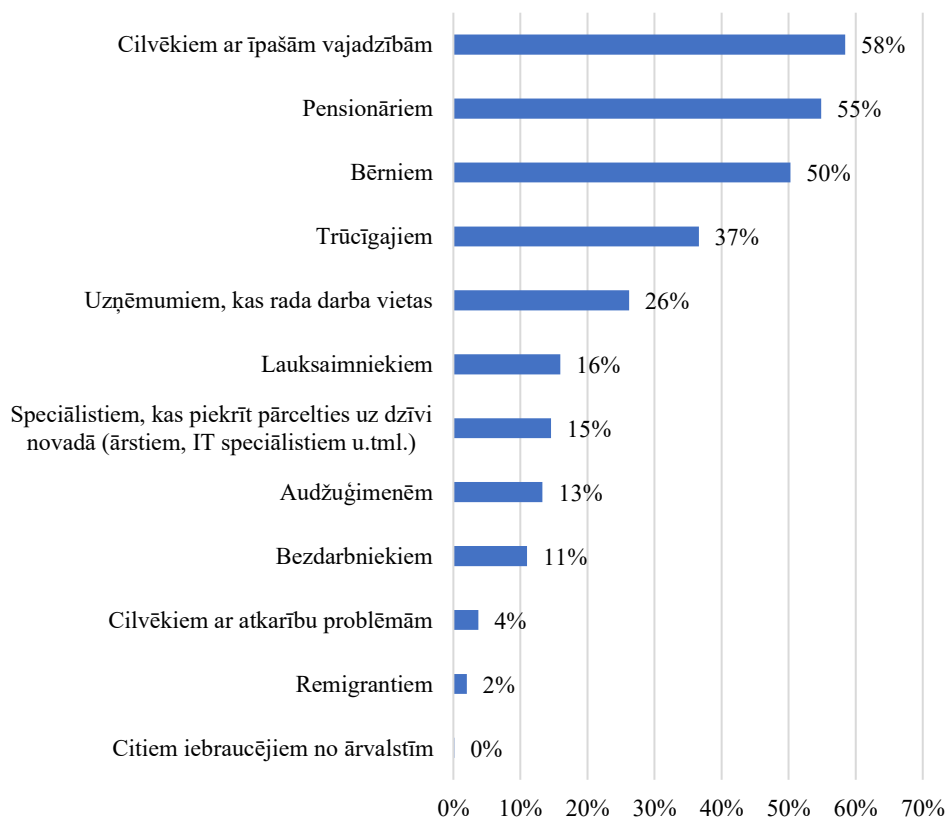
3.19.attēls. Pārliecība, ka pašvaldības deputāti godprātīgi pārstāv visu iedzīvotāju intereses (%)

Lielākā daļa Limbažu novada iedzīvotāju uzskata, ka pašvaldība ir bijusi atsaucīga uz iedzīvotāju vajadzībām un raizēm (25%) vai vairāk atsaucīga nekā neatsaucīga (30%), tomēr 15% pašvaldību vērtē kā vairāk neatsaucīgu vai neatsaucīgu. Izteikti biežāk nekā citi, pašvaldību kā neatsaucīgu vērtē Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastu iedzīvotāji (26%).

3.20.attēls. Cik lielā mērā pašvaldība bijusi atsaucīga uz iedzīvotāju vajadzībām un raizēm pēdējo 12 mēnešu laikā (%)

Runājot par iedzīvotāju grupām, kurām nepieciešams lielāks pašvaldības atbalsts, visbiežāk minēti cilvēki ar īpašām vajadzībām (58%), pensionāri (55%) un bērni (50%). 37% uzskata, ka vairāk jāatbalsta trūcīgie, bet 26% - uzņēmumi, kas rada darba vietas (*skat. 3.21.attēls*). Atsevišķi respondenti papildus piedāvātajām iespējām minēja arī daudzbērnu ģimenes un jaunās māmiņas.

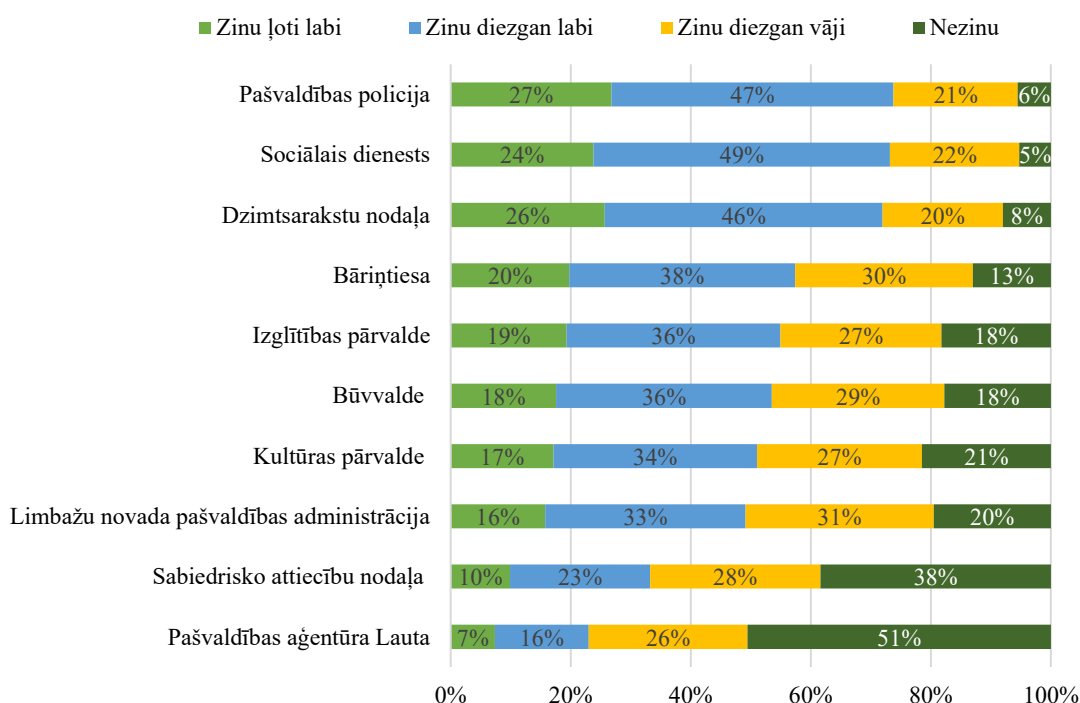

3.21.attēls. Kam nepieciešams lielāks pašvaldības atbalsts (%)

3.3. Pašvaldības pakalpojumu sniedzēju novērtējums

Pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamība un kvalitāte ir nozīmīga komponente iedzīvotāju apmierinātībā, jo tieši saistīti ar tādām jomām kā drošību un aizsargātību, sociālo mijiedarbību, pieejamību, savienojamību un citiem. Limbažu novadā detalizētam novērtējuma ir izvēlēti sekojoši pakalpojumi: Sociālais dienests; Bāriņtiesa; Pašvaldības policija; Administratīvā nodaļa; Būvvalde; Dzimtsarakstu nodaļa; Izglītības pārvalde; Kultūras pārvalde; Sabiedrisko attiecību nodaļa; Pašvaldības aģentūra LAUTA.

Aptaujā tika noskaidrota iedzīvotāju informētība par dažādām pašvaldības iestādēm un to darbību. Atbildes liecina, ka iedzīvotāji uzskata sevi par labi informētiem, ar ko nodarbojas pašvaldības policija, Sociālais dienests un Dzimtsarakstu nodaļa. Lielākā daļa ir labi vai diezgan labi informēti par to, ar ko nodarbojas Bāriņtiesa, Izglītības pārvalde un Būvvalde. Taču ar ko nodarbojas Kultūras pārvalde un Limbažu novada pašvaldības administrācija aptuveni pusei nav īsti skaidrs. Tikai trešdaļa iedzīvotāju izprot, ar ko nodarbojas Sabiedrisko attiecību nodaļa, bet vēl mazāk (23%) ir informēti par pašvaldības aģentūras LAUTA darbību (*skat. 3.22.attēls*). Kopumā jāsecina, ka **Limbažu novada iedzīvotāju informētība par daudzu pašvaldības iestāžu darbu nav apmierinoša.**

3.22.attēls. Informētība par to, ar ko nodarbojas konkrētās pašvaldības iestādes (%)

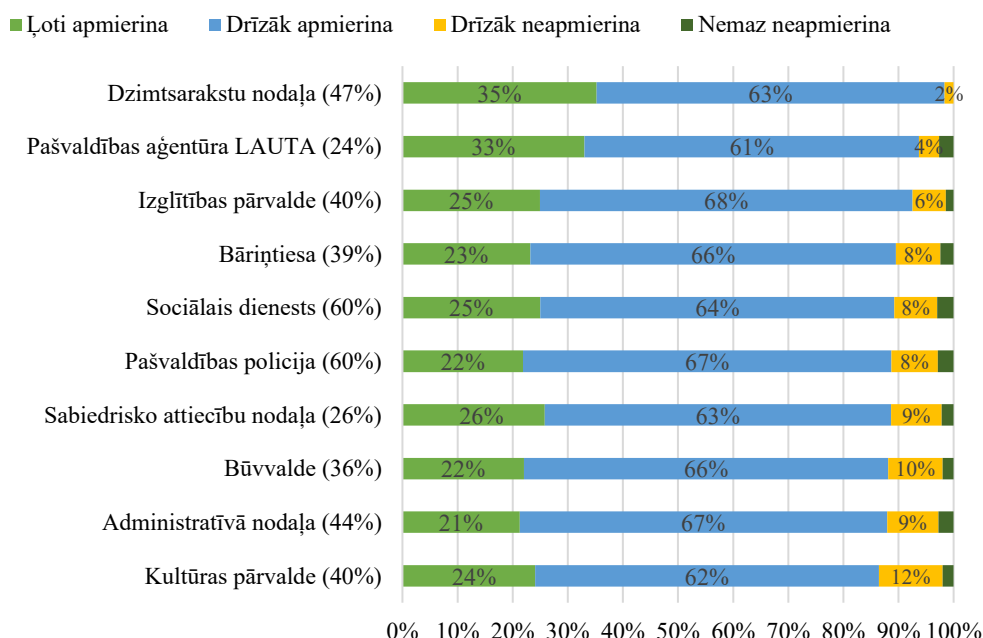
No minētajām pašvaldības iestādēm, visbiežāk iedzīvotājiem pēdējo 5 gadu laikā bijusi personīga saskarsme ar Sociālo dienestu (25%), turklāt 21% kontaktējušies ar šo iestādi personiski, 6% telefoniski un 2% rakstiski. Citas iestādes, ar kurām pēdējo 5 gadu laikā personīgi kontaktējušies vismaz 10% iedzīvotāju, ir pašvaldības policija (17%), Dzimtsarakstu nodaļa (15%), Bāriņtiesa (12%) un Izglītības pārvalde (10%). Aptuveni 10% iedzīvotāju kontaktējušies arī ar Būvvaldi un Administratīvo nodaļu, turpretī ar citām iestādēm saskarsme bijusi ļoti mazai daļai iedzīvotāju (*skat. 3.12.tabula*). Interesanti, ka telefoniska un rakstiska saziņa raksturīgāka iestādēm, kas ikdienā pieņem mazāku skaitu klientu, taču ar **tādām iestādēm kā Sociālais dienests šobrīd attālināta komunikācija ir ļoti reta.**

3.12.tabula

Saskarsme ar pašvaldības iestādēm pēdējo 5 gadu laikā (%)

	Perso niski	Telefoniski	Rakstiski	Nav bijusi saskarsme
Sociālais dienests	20.8	6.0	2.2	74.6
Pašvaldības policija	9.8	8.7	1.7	83.1
Dzimtsarakstu nodaļa	13.0	1.3	1.4	85.2
Bāriņtiesa	8.8	2.9	1.1	87.9
Izglītības pārvalde	8.0	2.9	2.1	89.6
Administratīvā nodaļa	6.7	2.5	1.9	90.1
Būvvalde	5.6	3.1	3.0	90.3
Sabiedrisko attiecību nodaļa	3.5	2.0	1.8	93.8
Kultūras pārvalde	4.2	2.0	0.7	94.4
Pašvaldības aģentūra LAUTA	3.9	1.9	0.5	94.7

Lūgti izteikt savu vērtējumu par dažādu pašvaldības iestāžu darbu, iedzīvotāji visaugstāk vērtējuši Dzimtsarakstu nodaļu (35% ir ļoti apmierināti ar šīs iestādes darbu un gandrīz nav neapmierināti), kā arī Pašvaldības aģentūru LAUTA (33% ir ļoti apmierināti). Augstu novērtēts arī Izglītības pārvaldes darbs. Bāriņtiesas, Sociālā dienesta, Pašvaldības policijas un Sabiedrisko attiecību nodaļas darbs vērtēts līdzīgi, neapmierināto daļai svārstoties ap 10%. Pavisam nedaudz vājāks vērtējums ir Būvvaldei un Administratīvajai nodaļai (neapmierināti 12%, bet ļoti apmierināti 21-22%), bet par Kultūras pārvaldes darbu iedzīvotāju domas dalās – 14% tas neapmierina, bet 24% - ļoti apmierina (*skat. 3.23.attēls*).

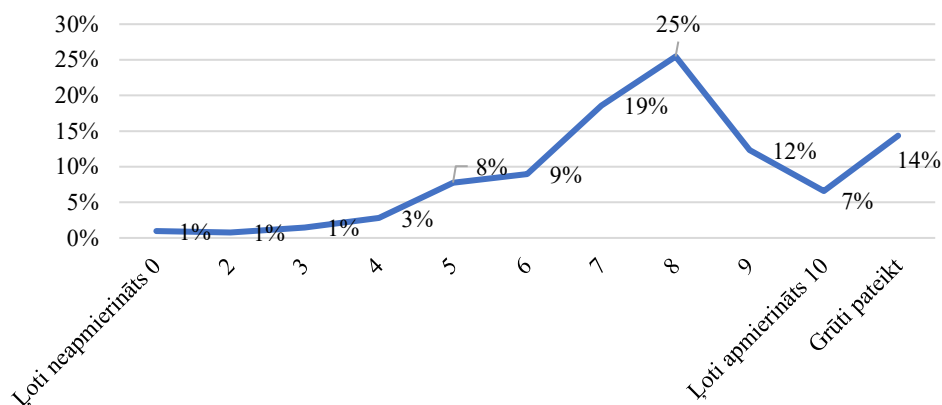

3.23.attēls. Apmierinātība ar dažādu pašvaldības iestāžu darbu (%)

Piezīme: Iekavās norādīts, kāda daļa respondentu vispār spēja sniegt atbildi par konkrēto iestādi.

Runājot par apmierinātību ar pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem kopumā, skalā no 0 (ļoti neapmierināts) līdz 10 (ļoti apmierināts) Limbažu novada iedzīvotāji snieguši vidējo atzīmi 7,2. 19% ir ārkārtīgi apmierināti (vērtējums 9-10), 26% - ļoti apmierināti (vērtējums 8), un vēl 19% - apmierināti (vērtējums 7). 17% snieguši vidēju vērtējumu (5-6), un **tikai 6% - vērtējumu zem vidējā**, kas uzskatāms par ļoti labu rādītāju.

Visapmierinātākie ar pašvaldības pakalpojumiem ir Salacgrīvas un Ainažu pagastu, Ainažu pilsētas iedzīvotāji (7,7), bet vismazāk apmierinātie - Liepupes, Skultes, Vidrižu pagastu iedzīvotāji (6,8).

3.24.attēls. Iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem (%)

Iedzīvotāju ierosinājumi par pakalpojumiem, kuru novadā trūkst vai kuru kvalitāte neapmierina, apkopoti tabulā zemāk. Kā redzams, iedzīvotāju vēlmes ir ļoti dažādas. Vieni sūdzas par konkrētu pakalpojumu (bankas, pasta nodaļas, veikali, ārsti) trūkumu savā pagastā, citus neapmierina sabiedriskais transports, tostarp pieturvietu atrašanās vietas, vēl citi norāda uz sliktu ceļu stāvokli un nepieciešamību salabot tiltu. Bieži sastopamas sūdzības par neapmierinošu māju stāvokli un remontdarbu nepieciešamību, taču satraucošākais ir tas, ka **vairākkārt minēts pašvaldības iestāžu darbinieku reakcijas trūkums uz iedzīvotāju sūdzībām** (skat. 3.13.tabula).

3.13.tabula

Iedzīvotāji ierosinājumi

Ainažos nav būvmateriālu veikals, kādu kafejnīcu gribētos/ Ainažos vajadzētu pirti, veļas māju/ Alojā nepieciešams pašvaldības policijas iecirknis, NMPD punkta pieejamība cauru diennakti Alojā/ Alojā sakārtot pilsētu nopietnāk/ Alojā trūkst kultūras pasākumu, Limbažos ir. Nav koncerti, teātri/ Aptiekas nav Brīvzemnieku pagastā/ Ārsti/ Atbalsts citām pilsētām, ne tikai Limbažiem; Sakārtot ceļus un pieeju līdz jūrai Ainažos/ Būtu labi, ja būtu viesnīca/ Banka/ Bankas pakalpojumi klātienē; medicīniskie izmeklējumi; bērnu zobārsti un citi ārsti bērniem/ Bankas un VIDA pakalpojumi/ Bankomātu pieejamība ārpusē skaidras naudas izņemšanai/ Banku pieejamība/ Banku pieejamība Limbažu novadā/ Banku pieejamība. Veco graustu nojaukšana, sakārtošana./ Banku pieejamība. Trūkst tiešo kontaktu ar iestādēm nevis tikai caur internetu. Trūkst informācijas par darba laiku./ Banku pieejamība. Vajadzīgi ārsti speciālisti; labāku ceļu kvalitāti un labākas darba iespējas/ Banku un bankomātu pieejamība Citadelei./ Bērniem ar īpašām vajadzībām vajadzētu pieeju montesori, aba terapijai, audilogopēdam/ bērniem vairāk pulciņus; labākus ceļus/ bija rakstisks lūgums autobusa pieturu parcelt tuvāk pie daudzīvokļa mājām, bet neviens to neņēma vērā./ būvmateriālu veikals Ainažos/ Būvvaldi grūti sazināt/ Ceļu būvdarbi. Vajag salabot tiltu pār Salacu uz A1 šosejas/ ceļu nesakārtotība/ dakteris, medmāsa/ darba iespējas/ Esam no dzīvojamās mājas vākuši parakstus par laternu apgaismojumu pie mājas, kuras nedarbojas, bet neviens neņem vērā mūsu sūdzību./ Esmu informējusi, ka esmu palikusi vientuļa pensionāre bez palīdzības, jo man ir kustības traucējumi un nav, kas piegādā pārtiku./ feldšerpunkta nepieciešamība dzīvesvietas tuvumā/ fizioterapeita pieejamība/ Grāmatnīca/ īres dzīvokļu mājai vajag jumtu/ It kā viss ir./ kafejnīcas pieejamība/ kafejnīcu pieejamība/ ķīmiskā tīrītava nepieciešama/ Ķīmiskā tīrītavas nepieciešamība/ Ķīmiskās tīrītavas nepieciešamība / kino/ kino, vairāk sporta pasākumi bērniem/ Kļavu ielā 9 (Biriņi) trūkst ielas apgaismojuma, kurš kādreiz bija/ komunālie pakalpojumi kaut par maksu- santehniķis,

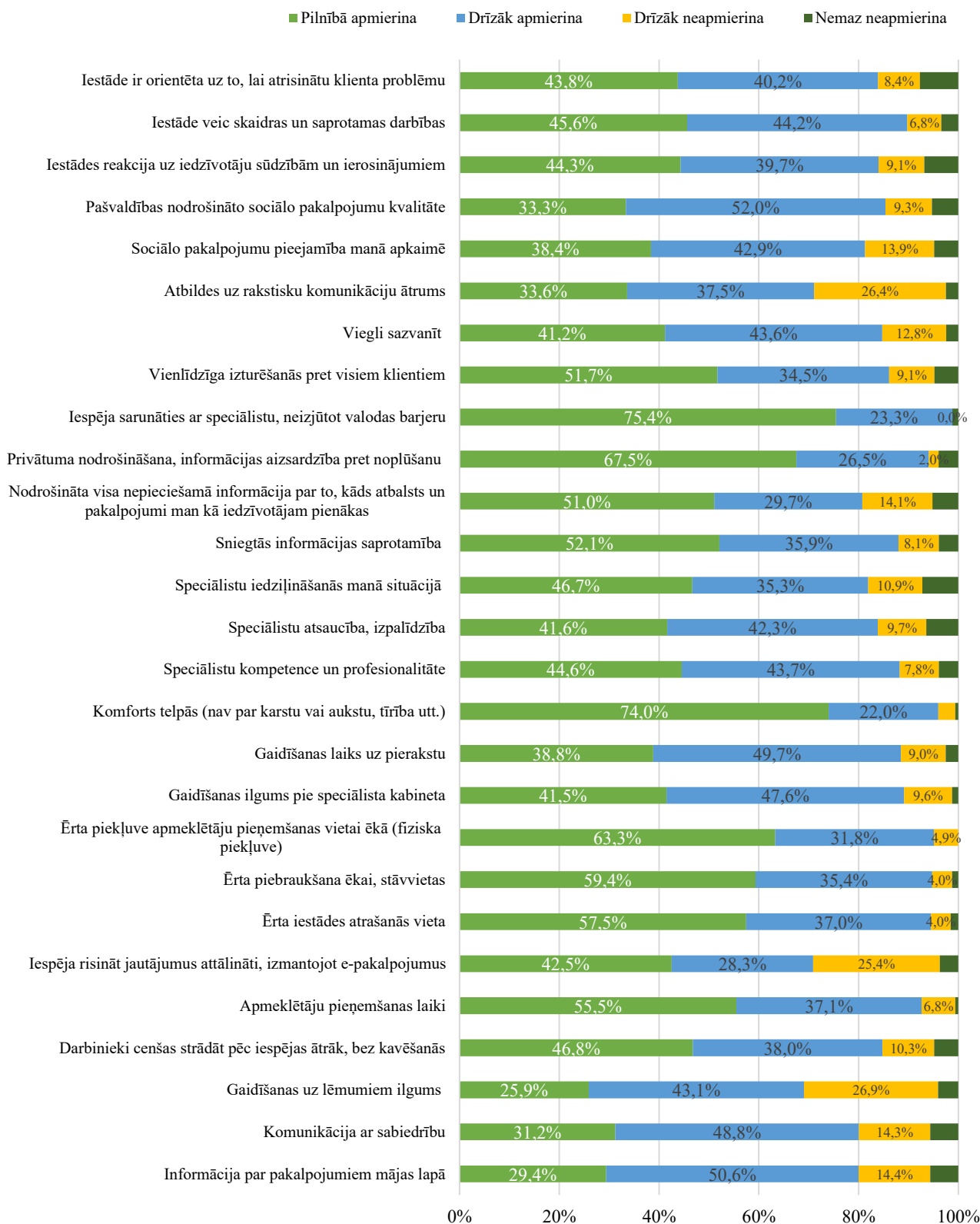
atslēdznieks utt./ Komunikācija/ komunikācija ar visu novadu vienlīdzīgi/ kultūras pasākumi/ labākas darba iespējas/ lai pensionārus nodrošinātu ar kurināmo materiālu./ Likvidē skolu, 9. kl. vecāki sašutuši, ko darīt/ Lūdzu, salabojiet tiltu pār Salacu/ malkas piešķiršana invalīdiem/ Man netrūkst, jo visu varu noskaidrot/ maz aktivitāšu skolniekiem/ Maz kultūras pasākumu/ Maz notiek kultūras pasākumi/ mazs atbalsts cilvēkiem ar invaliditāti/ medicīna/ medicīnā ilgstoša gaidīšana uz pakalpojumiem/ Medicīnas pakalpojumi nav pieejami/ medicīnas pakalpojumi pietrūkst/ Medicīnas pakalpojumu pieejamība/ Medicīnas pieejamība Staicelē- jābraukā uz Aloju/ Nav ciematā pasta nodaļa/ Nav pieejas uz medicīniskiem izmeklējumiem. Limbažos uz mazām ielām nav apgaismojuma./ Nav sporta pasākumu Skultes pagastā/ Nav vairs ne Čitadele, ne SEB banka, vajadzētu tomēr bankas filiāli/ Nav, bet Būvvaldē jābūt zinošākiem darbiniekiem./ neapmierina Ainažu pasta nodaļas darba laiks jo pārāk īss/ Neapmierina nesakārtota pie mājas iebrauktuve, vairākkārt esam par to sudzējušies un viss bez ievērtības./ neapmierina organizatoriskās lietas pirmsskolas izglītības iestādē; neapmierina solījumu pildīšana/ Neapmierina pašvaldības ceļi./ Neapmierina pie dzīvojamās mājas sabdriko transporta pietura, kura atrodas ļoti tālu, kur nav apdzīvotas mājas tuvumā./ nesakārtoti daži ceļa posmi/ Organizēt dažādus kursus. Medicīnas pakalpojumu pieejamība/ Pabalstu piešķiršana invalīdiem. Slikta sabiedriskā transporta pieejamība Skultes novadā/ Pagastā iedzīvotāju skaits liels, viens veikals un nav bankomātu./ pakomāta pieejamība Ainažos/ Par maz veikalu kur iepirkties./ PĀRTIKAS VEIKALS PIE SKULTES STACIJAS. / pasta nodaļa Umurgā./ Pasta nodaļas pagastos/ pašvaldības īres dzīvokļos tek jumts, paši labojām/ Pašvaldības īres mājā Aļoļā ir dzīvokļi, kuriem nepieciešama palīdzība/ Pie daudzdzīvokļu mājām vajadzētu ierīkot kārtīgu bērnu laukumu./ Pie dzīvojamās mās nedarbojas neviena laterna. Un vairākkārt esmu sazinājies ar sociālo dienestu, par uzbauktuves izbūvi, jo esmu invalīds ar kustības traucējumiem, bet mani neviens/ Pie mājas ir drausmīgas kāpnes, daudzkārt pārunāts ar mājas apsaimniekotāju par remontu, bet nekas netiek veikts./ pieejamāki medicīnas pakalpojumi/ pieejamāku medicīnu vajadzētu/ pieejamākus medicīnas pakalpojumus/ pilsētas sakārtošana/ plašāka dzīvokļu pieejamība/ psiholoģisks atbalsts; jurista pakļpojumi bezmaksas/ rentgens, ginekologs/ Reti kursē sabiedriskais transports, cilvēkiem nav iespējams uz Limbažiem nokļūt no rīta uz darbu, vakarā pēc darba. /sabiedriskā pirts; advokāti, juristi, kur noformēt dokumentus/ Sabiedriskā transporta Ainaži-Valmiera pieejamība. Pilsētas nomaļos sakopšana. Vajadzīgi uzņēmumi, kas dod darba vietas jaunajām ģimenēm/ Sabiedriskā transporta pieejamība Korģenē/ Sabiedriskā transporta pieejamība Roģenē/ Sabiedriskais transports neapmierina. Nav gājēju celiņu Skultes pagastā, nav atpūtas vietu/ sociālā aprūpe pilnībā trūkst.Viss ir jāpaplašina, jāuzlabo/ sociālā palīdzība, transports/ sporta dzīves paplašināšana/ Staicelē ģimenes ārsts uz vietas būtu/ Staicelē trūkst ārsts/ trūkst būvmateriālu veikala, tirdzniecības centra Ainažos /Trūkst iespējas pilnveidoties, apgūt jaunus hobijs/ Trūkst sadzīves pakalpojumi/ Tumšajā laikā Skultes pagastā nav apgaismojums/ Umurgā būtu vēlams ierīkot bankomātu, kur būtu iespējams izņemt naudu./ uzlabot ceļu stāvokli/ Vairāk attīstīt darba vietas/ Vairāk informāciju par sociālā dienesta atbalstu/ Vairāk radīt strādājošiem jaunas darba vietas./ Vairāk sabiedrisko transporta kustību, lai vieglāk iespējams nokļūt uz darbu ar sabiedrisko transportu./ Vairāk sociālam dienestam izvērtēt trūcīgo un bezdarbnieku statusu, jo tiek izmantots nelietderīgi./ vairāk veikalus un kafējnīcas vajadzētu/ Vairākkārt esmu informējusi par kanalizācijas problēmām dzīvojamā mājā Domes darbiniekus, bet nekādas reakcijas./ vajadzētu bērnu spēļu laukumu/ vajadzētu uzlabot ceļu stāvokli laukos/ Vāji medicīniskie pakalpojumi/ veikala pieejamība nav pagastā/ Veikalu pieejamība Skultes pagastā/ Vidrižu centrā nav pasts, bankomāts un taromāts/ vidusskolas/ Vietējā pagastā būtu vēlams uzstādīt ceļa zīmes ātruma ierobežojumam./ Viļķenes centrā trūkst pasta nodaļa un bankomāts/ vingrošanas nodarbības invalīdiem, pensionāriem/ visi nav ieinteresēti savā darbā/ Viss te ir, eksistē tikai dzīvokļu problēma, trūkst./ Zemes ceļi slikti stāvoklī

Ar pašvaldības Sociālo dienestu iedzīvotājiem visbiežāk ir bijusi saskare saistībā ar pašvaldības atbalstu personām ar invaliditāti, pabalstu garantētā minimālā ienākuma nodrošināšanai. Daudzi vērsušies šajā iestādē arī saistībā ar asistenta pakalpojumu personām ar invaliditāti un sociālās aprūpes pakalpojumu personas dzīvesvietā (aprūpe mājās) (*skat. 3.25.attēls*).

Lielākā daļa klientu ir ļoti apmierināti ar iestādes atrašanās vietu, fizisko piekļuvi apmeklētāju pieņemšanas vietai ēkā, ērtu piebraukšanu ēkai, stāvvietām, iestādes darba laiku, komfortu un privātumu telpās un iespēju sarunāties ar speciālistu, nejutot valodas barjeru. Tātad, fiziskie piekļuves aspekti Sociālajā dienestā ir novērtēti ļoti augstu un ar tiem ir neapmierināts reti kurš.

Visbiežāk klientu **neapmierinātību izraisījušas grūtības sazināties ar iestādi attālināti:**

- Iespēju trūkums risināt jautājumus attālināti, izmantojot e-pakalpojumus (29% neapmierina vai drīzāk neapmierina);
- Atbildes uz rakstiskiem jautājumiem un komunikāciju ātrums (29% neapmierina vai drīzāk neapmierina);
- Lēmuma gaidīšanas ilgums (31% neapmierina vai drīzāk neapmierina).

3.25.attēls. Apmierinātība ar Sociālā dienesta darba aspektiem (%)

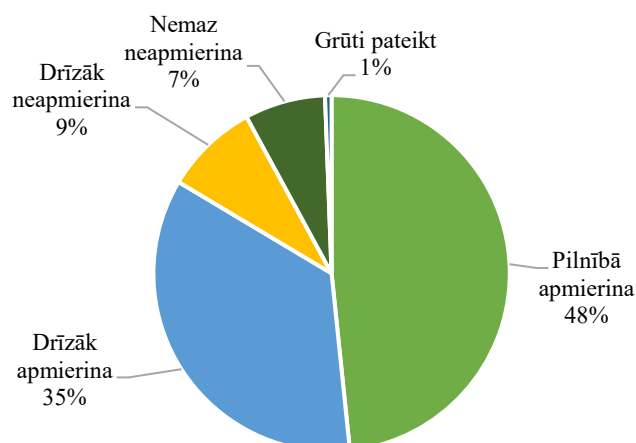
Piezīme: Vērtējumu snieguši 122 cilvēki.

Ne visai apmierināti klienti ir arī ar iestādes komunikāciju:

- 20% neapmierina vai drīzāk neapmierina informācija par pakalpojumiem mājas lapā;
- 20% neapmierina vai drīzāk neapmierina komunikācija ar sabiedrību kopumā;
- 19% neuzskata, ka klientiem ir nodrošināta visa nepieciešamā informācija par to, kāds atbalsts un pakalpojumi viņiem pienākas;
- 18% neuzskata, ka speciālisti pietiekami iedziļinās klientu situācijā un vajadzībās.

Pakalpojumu kvalitāte kopumā, kā arī gaidīšanas laiks uz pierakstu pie speciālista Sociālā dienesta klientus biežāk “apmierina” nekā “ļoti apmierina”, tātad, šos aspektus iespējams uzlabot. 19% no aptaujātajiem “neapmierina” vai “drīzāk neapmierina” arī sociālo pakalpojumu pieejamība tieši viņu apkaimē vai pagastā.

Vērtējot savu kopējo apmierinātību ar Sociālā dienesta pakalpojumiem pēdējo 5 gadu laikā, 48% norādījuši, ka viņus tie pilnībā apmierina un vēl 35% - drīzāk apmierina. Neapmierināti vai drīzāk neapmierināti ir 16% klientu (skat. 3.26.attēls), salīdzinoši biežāk – tie, kuri saņem aprūpes pakalpojumu dzīvesvietā (26%). Kāds no respondentiem ierakstījis: “*Limbažu dienests darbojas ātri un labi, bet lēmumu aizkavē Rīgas ilgstošā dokumentu izskatīšana un lēmuma pieņemšana*”, bet cits norāda, ka vajadzētu vairāk iedziļināties invalīdu aprūpē.

3.26.attēls. Apmierinātība ar Sociālā dienesta sniegtajiem pakalpojumiem pēdējo 5 gadu laikā (%)

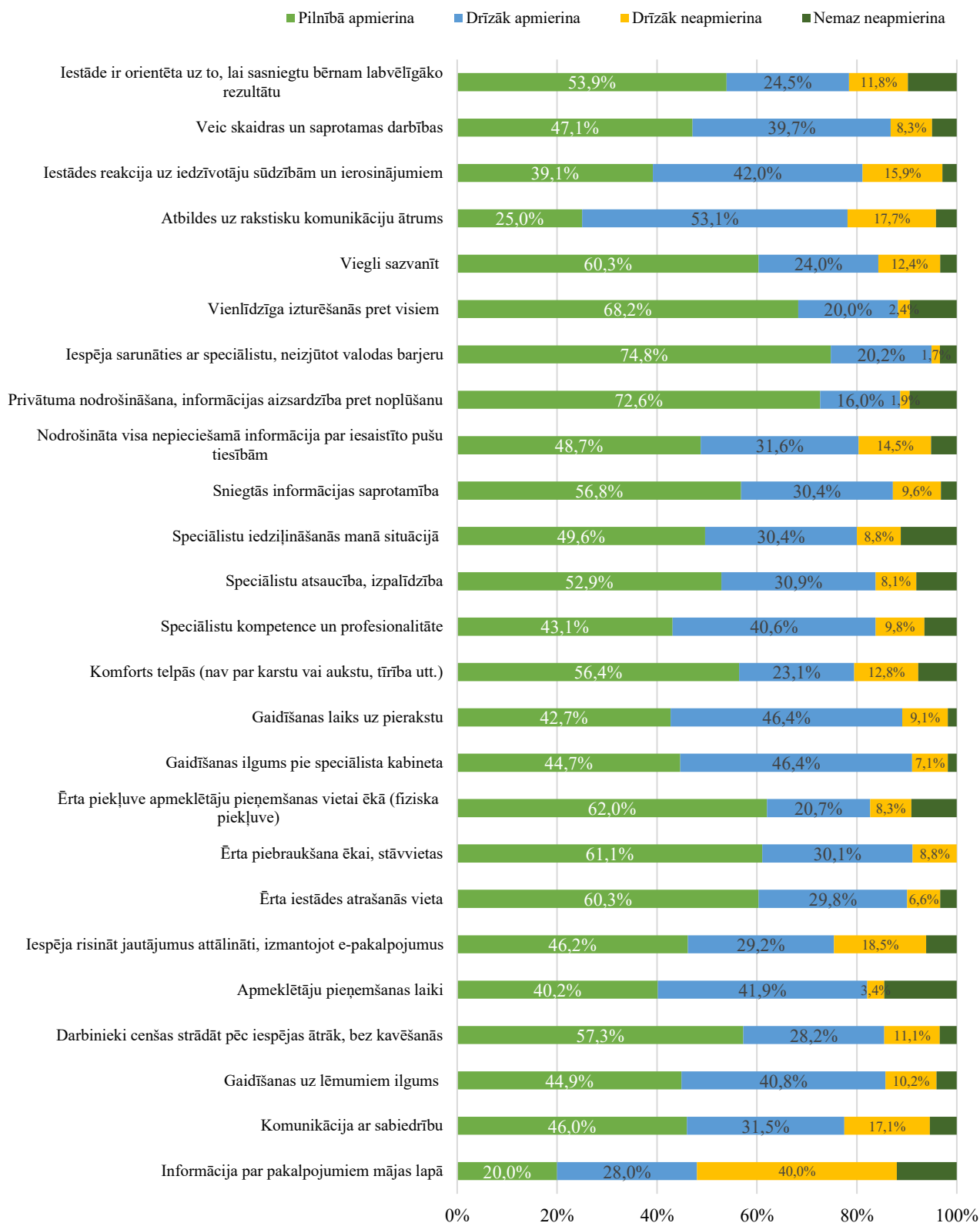
Tie, kuri pēdējo 5 gadu laikā izmantojuši Bāriņtiesas pakalpojumus, visbiežāk ar šo iestādi saskārušies saistībā ar bērna aizgādības tiesībām vai aizbildnību.

Daudzus iestādes darba aspektus tādus kā privātuma nodrošināšana, vienlīdzīga izturēšanās pret visiem un iespēja sarunāties, neizjutot valodas barjeru, klienti vērtējuši ļoti augstu. Lielāko daļu ļoti apmierina arī iestādes atrašanās vieta, ērta piebraukšana, stāvvietas, fiziskā piekļuve iestādei un apmeklētāju pieņemšanas vietai.

Viennozīmīgi visnegatīvāko vērtējumu klienti snieguši informācijai par pakalpojumiem mājas lapā: 52% tā neapmierina vai drīzāk neapmierina. 25% aptaujāto neapmierina iespējas risināt jautājumus attālināti, izmantojot e-komunikāciju, bet 22% negatīvi vērtējuši atbildes uz rakstisku komunikāciju, tās ātrumu un komunikāciju ar sabiedrību kopumā. Vēl 21% neapmierina komforts iestādes telpās.

Lielākajai daļai klientu ir liela (54%) vai vismaz daļēja (25%) pārliecība, ka iestāde ir orientēta uz to, lai sasniegtu bērnam labvēlīgāko rezultātu, bet 21% ar šo iestādes darba aspektu ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. 20% būtu vēlējušies skaidrāku informāciju par visu iesaistīto pušu tiesībām un lielāku iedziļināšanos konkrētajā situācijā (skat. 3.27.attēls). Kopumā, ņemot vērā iestādes darba specifiku, klientu sniegtais vērtējums uzskatāms par ļoti labu (izņemot atsevišķus iepriekš minētos darba aspektus).

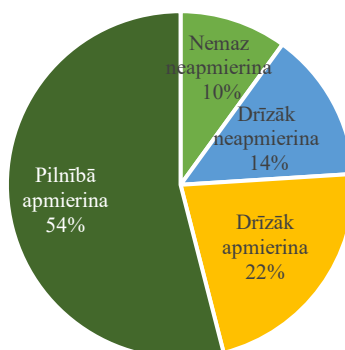
Neraugoties uz iestādes komunikācijas kritiku, jāatzīmē, ka aptuveni puse (54%) aptaujas dalībnieku bija dzirdējuši par audžuģimeņu kustību.

3.27.attēls. Limbažu novada iedzīvotāju apmierinātība ar Bāriņtiesas darbu (%)

Piezīme: Vērtējumu snieguši 32 cilvēki.

Kopumā ņemot, pēdējo 5 gadu laikā Bāriņtiesas sniegtie pakalpojumi 54% klientu pilnībā apmierina un 22% - drīzāk apmierina (*skat. 3.28.attēls*). 24% no respondentiem, turpretī, drīzāk nav vai nemaz nav apmierināti.

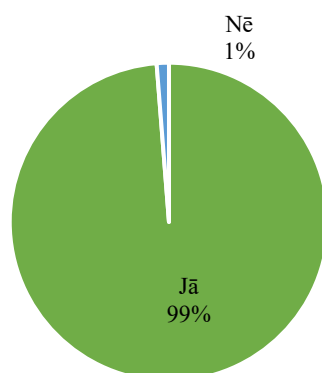

3.28.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Vai apmierina Bāriņtiesas saņemtie pakalpojumi pēdējo 5 gadu laikā” (%)

Ar Pašvaldības policiju iedzīvotāji visbiežāk saskārušies saistībā ar sabiedriskās kārtības traucējumu (trokšņošana, naktsmiera traucēšana u.c.) (43%) vai alkohola lietošanu vai smēķēšanu neatļautā vietā (42%). Retāk tā bijusi transportlīdzekļa novietošana neatļautā vietā, piemēšļošana/vides bojāšana, sadzīves konflikts vai dzīvnieku labturības jautājumi. 70% respondentu paši izsauca pašvaldības policiju.

Iedzīvotāji ļoti pozitīvi novērtējuši iestādes atrašanās vietu, ērtu piekļuvi, iespēju sarunāties ar policijas darbiniekiem, neizjutot valodas barjeru un privātuma nodrošināšanu, informācijas aizsardzību pret noplūšanu. Iedzīvotāji ir ļoti apmierināti vai apmierināti arī darbinieku atsaucību un izpalīdzību, kompetenci un profesionalitāti, darbinieku centienus strādāt pēc iespējas ātrāk, bez kavēšanās, sniegtās informācijas saprotamību (t.sk. par pārkāpumiem) un to, ka policiju viegli sazināt. Tātad, kopumā **policijas darbinieki ir novērtēti ļoti labi**.

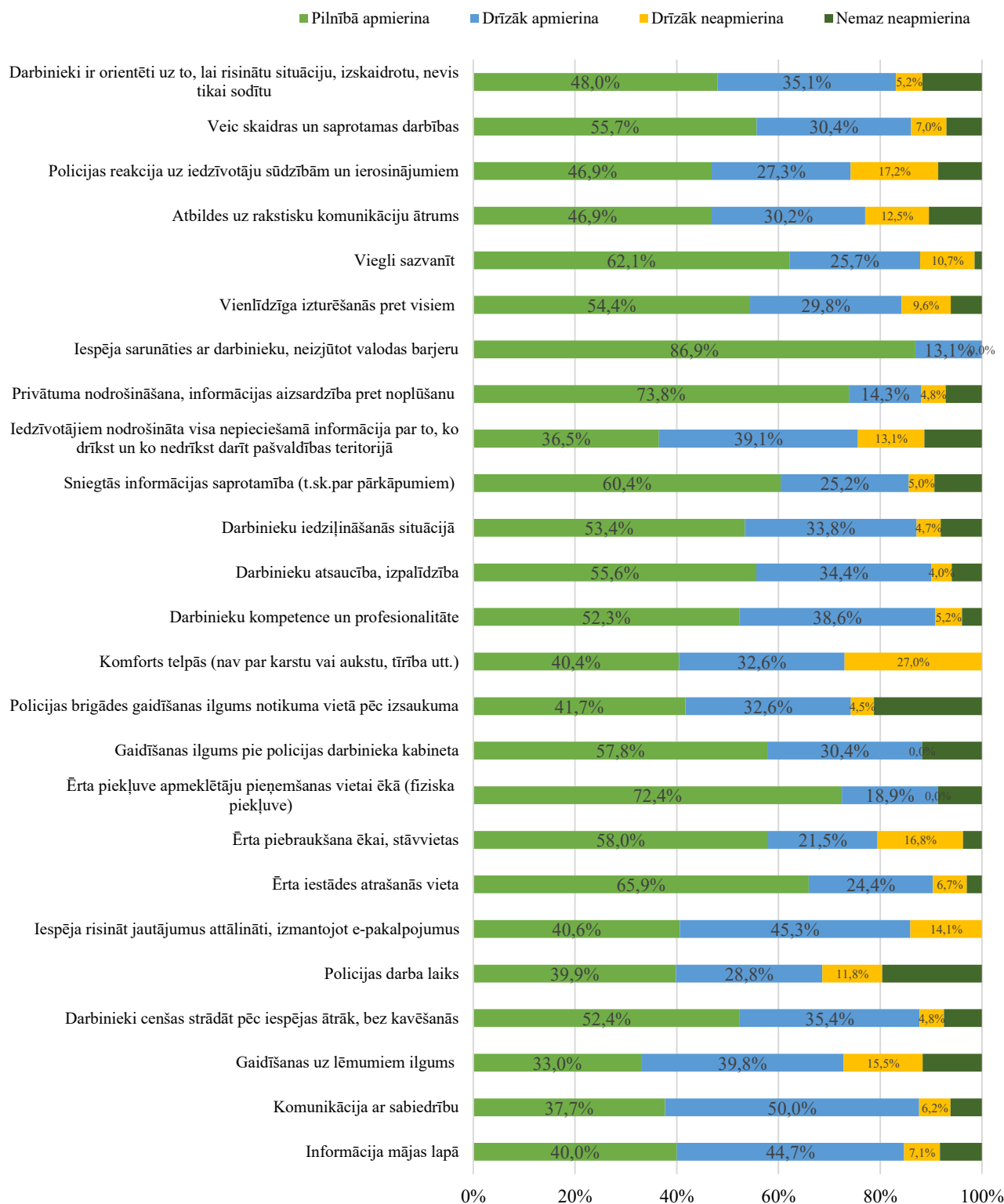
Vienlaikus salīdzinoši daudzus (26%) neapmierina vai drīzāk neapmierina policijas reakcija uz iedzīvotāju sūdzībām un ierosinājumiem, policijas brigādes gaidīšanas ilgums notikuma vietā pēc izsaukuma (26%), atbildes uz rakstisku komunikāciju, tās ātrums (23%), gaidīšanas uz lēmumiem ilgums (27%). Tātad, **viens no problēmaspekciem šobrīd policijas darbībā ir reakcijas laiks**. Vēl lielāku neapmierinātību iedzīvotāji izteikuši par policijas darba laiku: 12% tas drīzāk neapmierina un 20% - nemaz neapmierina. 99% iedzīvotāju uzskata, ka pašvaldības policijai jābūt pieejamai visu diennakti (*skat. 3.29.attēls*).

3.29.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Vai pašvaldības policijai jābūt pieejamai visu diennakti” (%)

Iedzīvotāji **nav pilnībā apmierināti arī ar informācijas nodrošinājumu** par to, ko drīkst un ko nedrīkst darīt pašvaldības teritorijā (24% neapmierina vai drīzāk neapmierina, bet tikai 36% pilnībā apmierina). Svarīgi, ka

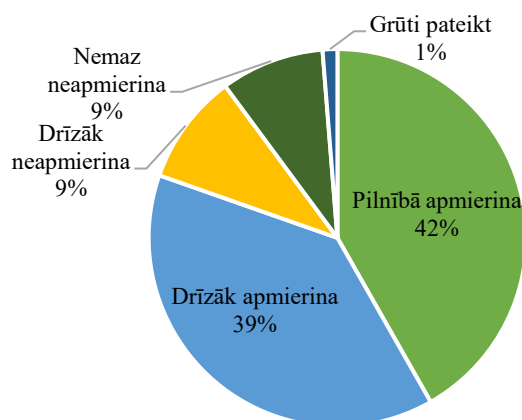
92% iedzīvotāju zina, kā nepieciešamības gadījumā sazināties ar pašvaldības policiju. Viens no respondentiem norādījis ieteikumu: “Alojā vēlams atjaunot vienu darbinieku no 8:00 līdz 17:00”.

3.30.attēls. Pašvaldības policijas darba vērtējums (%)

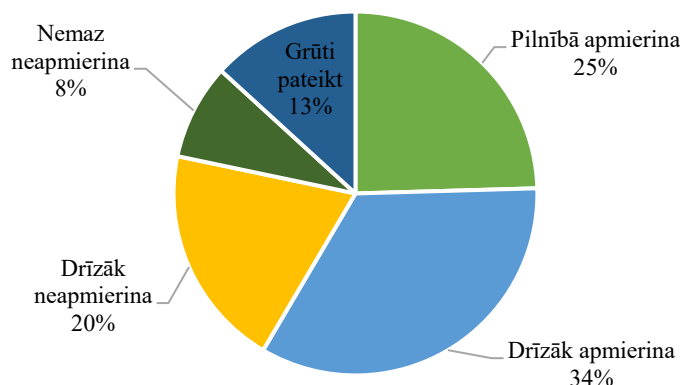
Piezīme: Vērtējumu snieguši 49 cilvēki.

Kopumā ņemot, pēdējos 5 gados pašvaldības policijas sniegtie pakalpojumi lielāko daļu iedzīvotāju, kuri ar šo iestādi saskārās, apmierina: tikai 18% šie pakalpojumi drīzāk vai pilnībā neapmierināja (skat. 3.31.attēls).

3.31.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Vai kopumā apmierina pašvaldības policijas sniegtie pakalpojumi pēdējo 5 gadu laikā” (%)

Aptaujā tika noskaidrots arī, kā iedzīvotāji vērtē pašvaldības mājas lapu. Atbildes liecina, ka tajā būtu iespējami uzlabojumi: 20% iedzīvotāju mājas lapā izvietotā informācija drīzāk neapmierina, bet 8% - nemaz neapmierina (skat. 3.32.attēls).

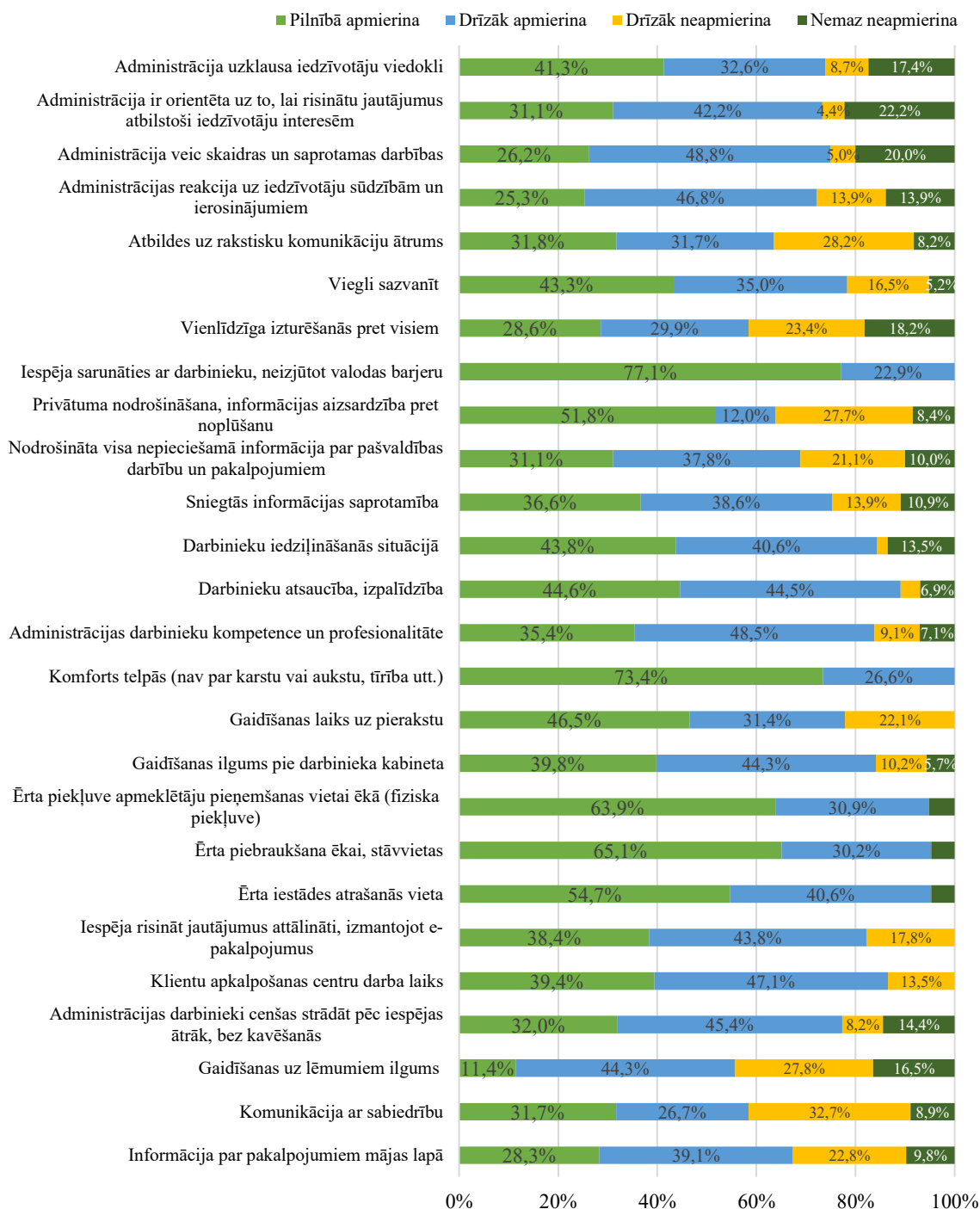

3.32.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Vai apmierina informācija par pašvaldības pakalpojumiem mājas lapā” (%)

Ar vairākiem pašvaldības darba aspektiem iedzīvotāji ir ļoti apmierināti, tostarp, ar iestādes atrašanās vietu, ērtu piebraukšanu, ērtu piekļuvi apmeklētāju pieņemšanas vietai, komfortu telpās un iespēju sarunāties ar darbiniekiem, neizjutot valodas barjeru. Tātad, **fiziskā vide administrācijas telpās iedzīvotājus ļoti apmierina.**

Vienlaikus vislielāko iedzīvotāju neapmierinātību izraisījis gaidīšanas uz lēmumiem ilgums (42% ar to ir drīzāk vai pilnībā neapmierināti), atbildes uz rakstisku komunikāciju ātrums (36% neapmierina), vienlīdzīga attieksme pret visiem (42% neapmierina), kā arī dažādi ar komunikāciju saistīti aspekti – komunikācija ar sabiedrību (41% neapmierina), informācija mājas lapā (33% neapmierina), visas informācijas par pašvaldības darbību un pakalpojumiem nodrošinājums (31% neapmierina), privātuma nodrošināšana, informācijas aizsardzība pret

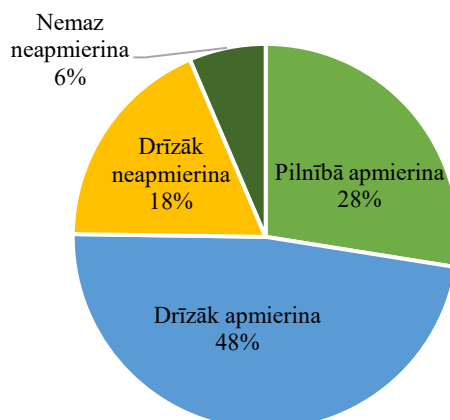
noplūšanu (36% neapmierina) un administrācijas reakcija uz iedzīvotāju sūdzībām (28% neapmierina). Var secināt, ka šobrīd **komunikācija gan ar sabiedrību kopumā, gan ar individuāliem iedzīvotājiem ne vienmēr ir izveidojusies veiksmīga, operatīva un uz uzticēšanos balstīta**. Katrs piektais iedzīvotājs nemaz neuzskata, ka administrācija veiktu skaidras un saprotamas darbības un būtu orientēta uz to, lai risinātu jautājumus, atbilstoši iedzīvotāju interesēm. Katru ceturto neapmierina tas, cik lielā mērā administrācija uzklausa iedzīvotāju viedokli (skat. 3.33.attēls).

3.33.attēls. Apmierinātība ar pašvaldības centrālās administrācijas darbu (%)

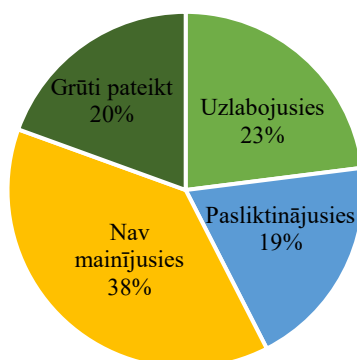
Piezīme: Vērtējumu snieguši 38 respondenti.

Kopumā pašvaldības administrācijas sniegtos pakalpojumus pēdējo 5 gadu laikā iedzīvotāji, kuri ar administrāciju saskārušies, lielākoties vērtē kā tādus, kas “drīzāk apmierina” (48%). Vienlaikus 18% saņemtie pakalpojumi drīzāk neapmierina un 6% nemaz neapmierina (*skat. 3.34.attēls*).

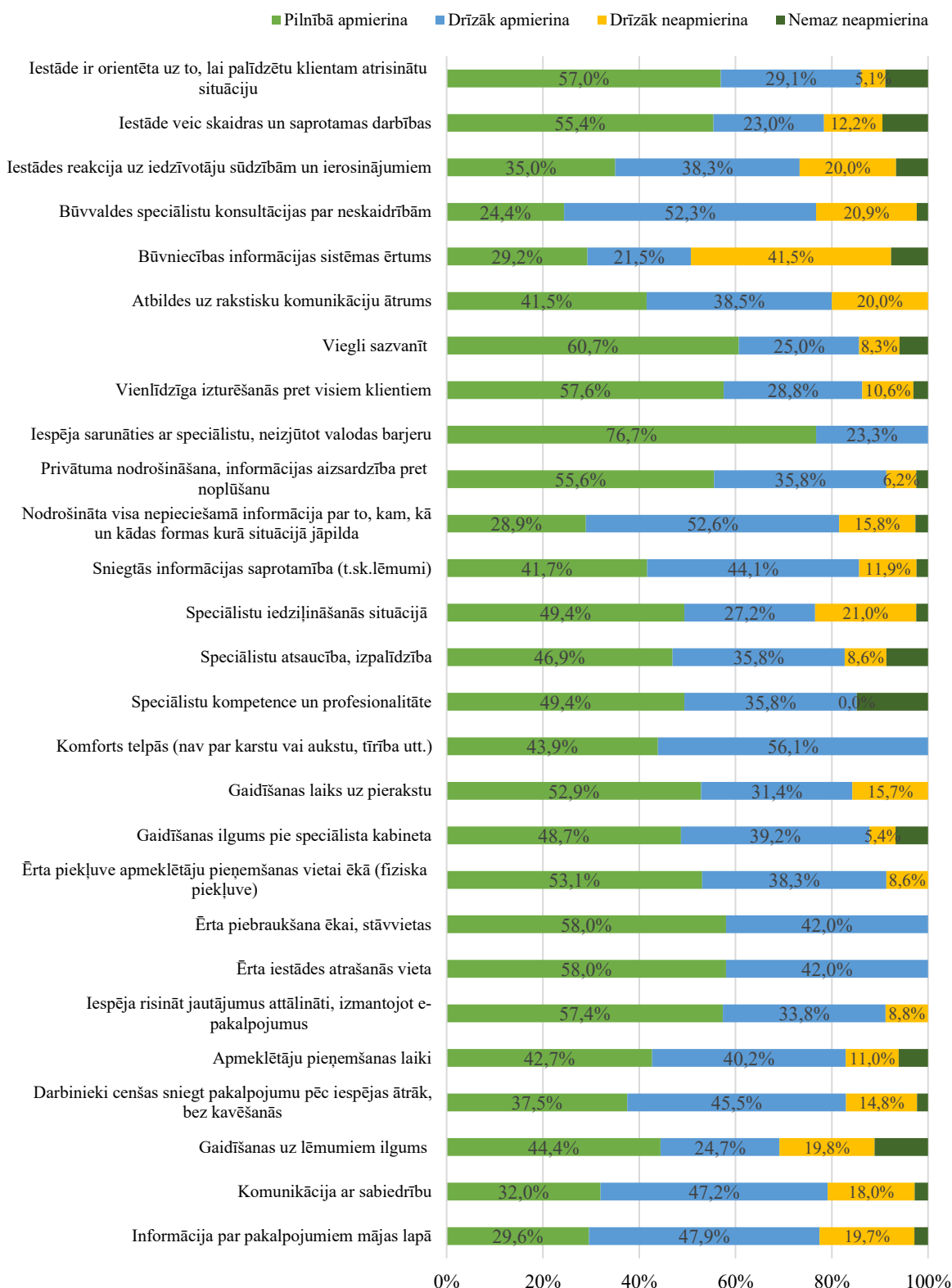
3.34.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Vai apmierina pašvaldības administrācijas sniegtie pakalpojumi pēdējo 5 gadu laikā (%)”

Viedokļi par to, kā mainījusies administrācijas darba kvalitāte pēdējo 5 gadu laikā, atšķiras: 23% uzskata, ka tā ir uzlabojusies, bet 19% - ka tā ir pasliktinājusies (*skat. 3.35.attēls*).

3.35.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Kā mainījusies pašvaldības administrācijas darba kvalitāte pēdējo 5 gadu laikā (%)”

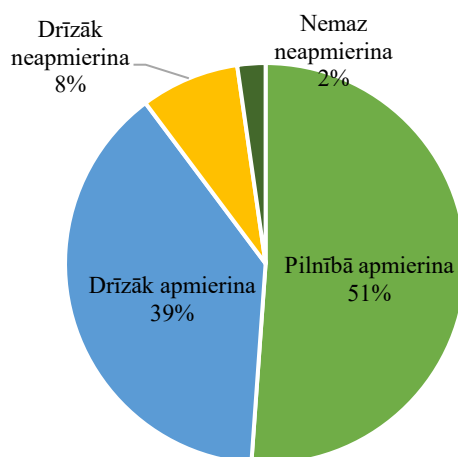
Ar Būvvaldi iedzīvotāji visbiežāk saskaras, kad nepieciešams būvniecības, pārplānošanas, u.c. atļaujas. Lielākoties visdažādākie Būvvaldes darba aspekti klientus apmierina, taču **viskritiskāk vērtēts Būvniecības informācijas sistēmas ērtums** – gandrīz pusi (49%) tas neapmierina vai drīzāk neapmierina. Tomēr jāatzīmē, ka Limbažu Būvvaldes iespējās nav šo sistēmu uzlabot. Vienlaikus klienti nav pilnībā apmierināti arī ar būvvaldes speciālistu konsultācijām par neskaidrībām, informāciju, kam, kā un kādas formas kurā situācijā jāpilda, informāciju mājas lapā, reakciju uz iedzīvotāju sūdzībām un ierosinājumiem un kopējo komunikācija ar sabiedrību. Var secināt, ka **kopumā šie jautājumi ir sarežģīti, kas var radīt neapmierinātību un neskaidrības klientu vidū**, tādēļ nepieciešams sniegt pēc iespējas detalizētāku informāciju vienkāršā, klientiem saprotamā valodā. Papildus, gandrīz trešdaļu respondentu (31%) neapmierina **gaidīšanas uz lēmumiem ilgums** (*skat. 3.36.attēls*).

3.36.attēls. Apmierinātība ar Būvvaldes darba aspektiem (%)

Piezīme: vērtējumu snieguši 22 respondenti

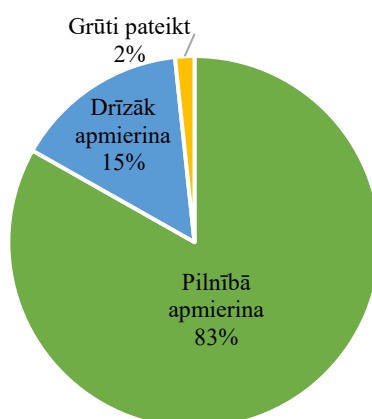
Neraugoties uz aspektiem, ko Būvvaldes klienti novērtējuši negatīvi, lielākā daļa klientu ar Būvvaldes darbu pēdējo 5 gadu laikā ir apmierināti (39%) vai pat pilnībā apmierināti (51%), bet neapmierināti ir tikai 10% no aptaujātajiem respondentiem (skat. 3.37.attēls).

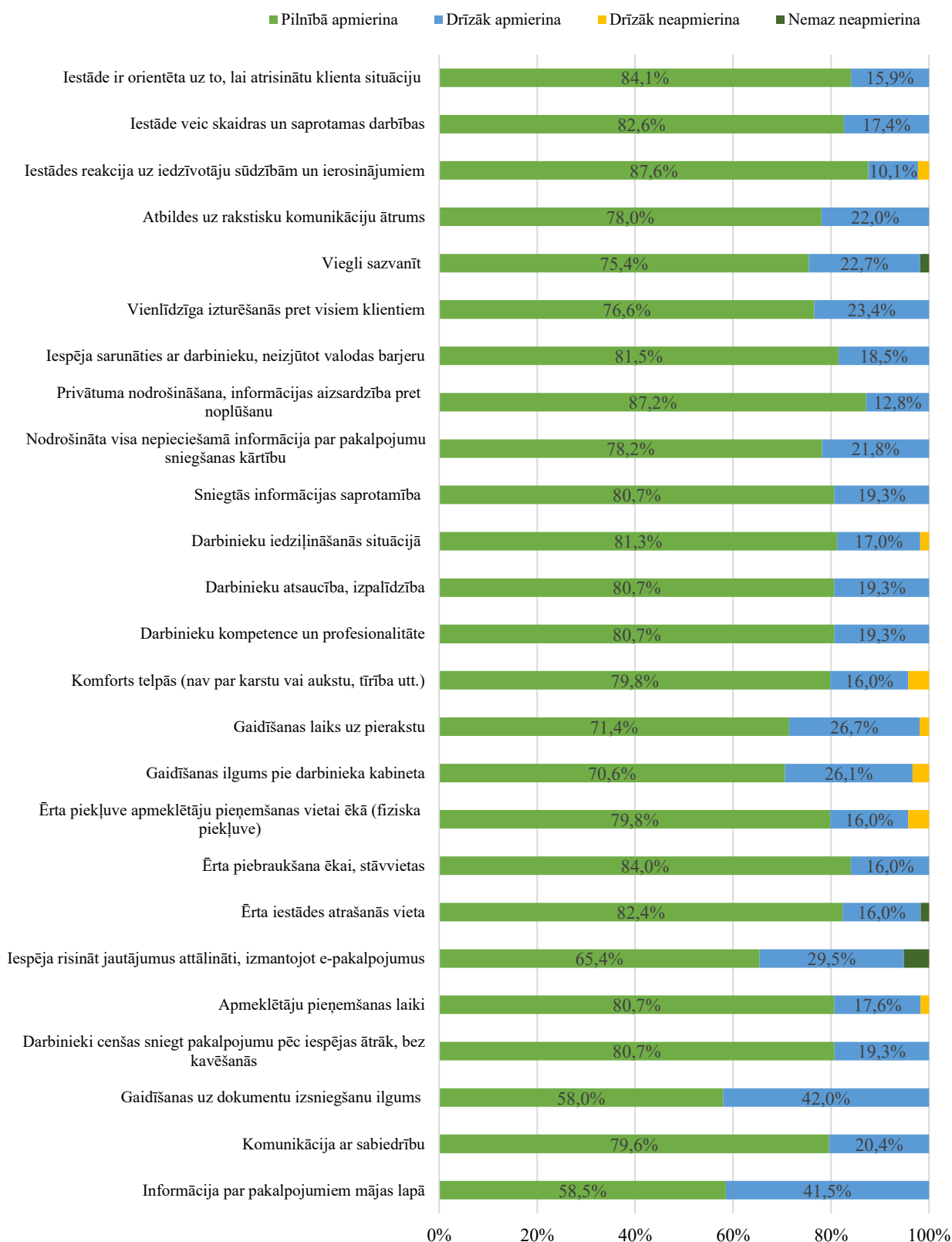
3.37.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Kopumā, kā apmierina Būvvaldes darbs pēdējo 5 gadu laikā (%)”

Ar Dzimtsarakstu nodaļu iedzīvotāji visbiežāk saskārušies saistībā ar dzimšanas vai laulības reģistrāciju, bet arī citiem pakalpojumiem, piemēram, dokumentu atjaunošanu un aktualizēšanu.

Dzimtsarakstu nodaļa ir **vispozitīvāk vērtētā pašvaldības iestāde**, un neapmierinātība ar jebkuru no darbības aspektiem ir ārkārtīgi reta (skat. 3.39.attēls). 83% klientu ir “pilnībā apmierināti” ar Dzimtsarakstu nodaļas sniegtajiem pakalpojumiem pēdējo 5 gadu laikā (skat. 3.38.attēls), bet neapmierinātību nav paudis neviens. Vienīgie aspekti, kurus vismaz daļa klientu saskata kā tādus, kur ir iespējami uzlabojumi, ir gaidīšanas uz dokumentiem ilgums, informācija par pakalpojumiem mājas lapā un iespēja risināt jautājumus attālināti, izmantojot e-pakalpojumus.

3.38.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Kopumā, cik lielā mērā apmierina Dzimtsarakstu nodaļas sniegtie pakalpojumi pēdējo 5 gadu laikā” (%)

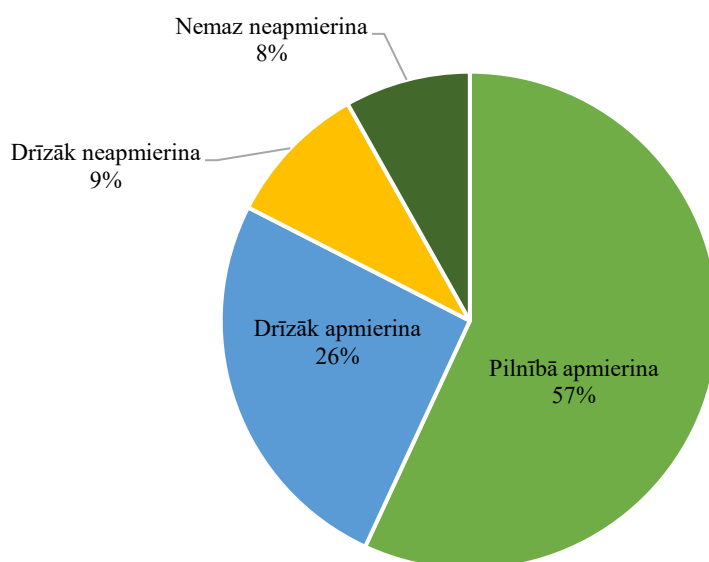

3.39.attēls. Dzimtsarakstu nodaļas darbības aspektu vērtējums (%)

Piezīme: vērtējumu snieguši 43 respondenti.

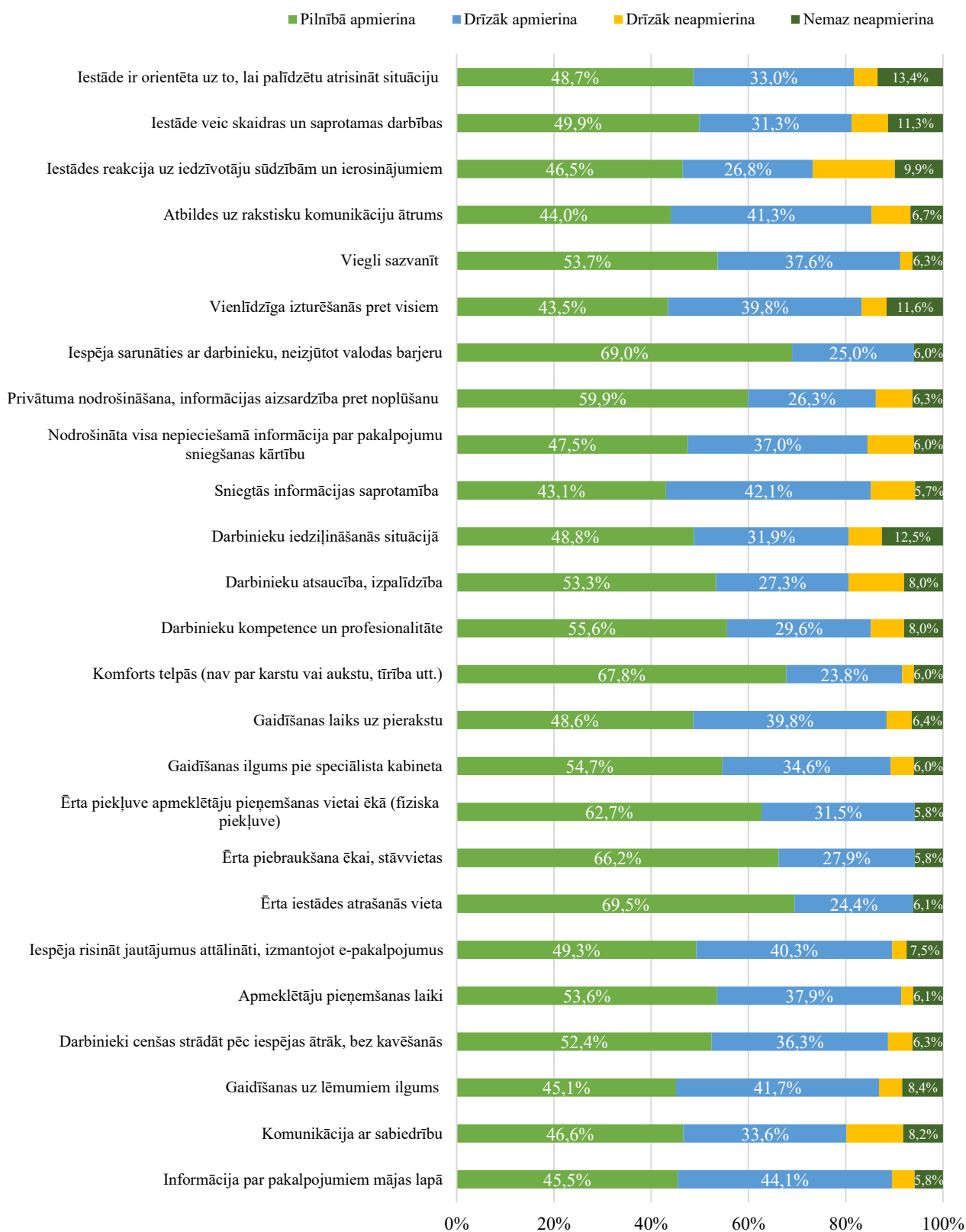
Ar Izglītības pārvaldi iedzīvotāji visbiežāk saskārušies saistībā ar bērna reģistrāciju rindā PII, vai arī izglītības iestādē. Klienti ir ļoti apmierināti ar ērtu iestādes atrašanās vietu, piebraukšanu ēkai, piekļuvi apmeklētāju apkalpošanas vietai, komfortu telpās, tātad, fiziskajiem vietas aspektiem, kā arī iespēju sarunāties bez valodas barjeras.

Kopējā apmierinātība ar iestādes darbu pēdējo 5 gadu laikā ir samērā augsta: 57% respondentiem tās sniegtie pakalpojumi pilnībā apmierina, 26% drīzāk apmierina, un tikai 17% drīzāk neapmierina vai neapmierina (*skat. 3.40.attēls*).

3.40.attēls. Respondentu vērtējums apgalvojumam “Kopumā, vai apmierina Izglītības pārvaldes sniegtie pakalpojumi pēdējo 5 gadu laikā” (%)

Neapmierinātību visbiežāk izraisījuši iestādes reakcija uz iedzīvotāju sūdzībām un ierosinājumiem (27% tā neapmierina vai drīzāk neapmierina). Tāpat katru piekto klientu neapmierina nepietiekama darbinieku atsaucība, izpalīdzība (19%), iedziļināšanās situācijā (19%), orientācija uz situācijas risinājumu (18%), kā arī iestādes komunikācija ar sabiedrību (20%), veikto darbību skaidrība un saprotamība (19%). Arī vienlīdzīga attieksme un sniegtās informācijas saprotamība ir aspekti, kurus, pēc iedzīvotāju domām, būtu iespējams uzlabot (*skat. 3.41.attēls*).

3.41.attēls. Apmierinātība ar Izglītības pārvaldes darba aspektiem (%)

Piezīme: Vērtējumu snieguši 36 respondenti.

Kultūras pārvaldi vērtējuši pārāk maz cilvēku (12), lai izvērtētu konkrētus iestādes darbības aspektus, taču no tiem, kas ar iestādi bija saskārušies pēdējo 5 gadu laikā, 67% saņemtie pakalpojumi pilnībā apmierināja, 17% drīzāk apmierināja, bet 17% drīzāk neapmierināja.

Arī Sabiedrisko attiecību nodaļu vērtējušo iedzīvotāju skaits ir pārāk neliels (9), lai izdarītu kādus vispārinošus secinājumus. No šiem 9 respondentiem, 4 iestādes darbs pilnībā apmierināja, 4 drīzāk apmierināja, bet vienam bija grūti to novērtēt.

Pašvaldības aģentūru LAUTA bija vērtējuši tikai 12 cilvēki, no kuriem 50% bija pilnībā apmierināti ar aģentūras darbu pēdējo 5 gadu laikā, 25% drīzāk apmierināti, un vēl 25% drīzāk neapmierināti vai neapmierināti. LAUTA sniegtais atbalsts uzņēmējiem 3 no viņiem pilnībā apmierina, 6 drīzāk apmierina, un vēl 3 drīzāk neapmierina vai neapmierina.

4. LIMBAŽU NOVADA IESTĀŽU NOVĒROJUMS

Lai iegūtu labāku priekšstatu par pakalpojumu kvalitāti Limbažu novadā, tostarp aspektiem, par kuriem aptaujā atbildes sniegt ir grūti (īpaši, ja pakalpojums saņemts sen), 2023.gada augustā tika veikts novērojums sekojošās pašvaldības iestādēs:

1.	Sociālais dienests
2.	Bāriņtiesa
3.	Pašvaldības policija
4.	Limbažu novada pašvaldības administrācija
5.	Būvvalde
6.	Dzimtsarakstu nodaļa
7.	Izglītības pārvalde
8.	Kultūras pārvalde
9.	Sabiedrisko attiecību nodaļa
10.	Tūrisma informācijas centrs Limbažos
11.	Limbažu Konsultatīvais bērnu centrs
12.	Limbažu Galvenā Bibliotēka
13.	Limbažu vidusskola
14.	Limbažu muzejs

Pētnieks, izliekoties par pakalpojumu saņēmēju, īpaši sagatavotā anketā fiksēja pakalpojuma sniegšanas vietas kvalitatīvos rādītājus - informācijas pieejamība, vietas tīrība, attieksme pret klientiem, iespējas apsēsties, u.c.

Novērojumā tika konstatēts, ka tikai divās no iestādēm (Limbažu Konsultatīvajā bērnu centrā un Galvenajā Bibliotēkā) bija nodrošināta vienlīdzīga piekļuve un apstākļi cilvēkiem ar kustību traucējumiem (uzbrauktuves un/vai lifti, pielāgotās tualetes). Arī Sociālajā dienestā iekļūt pa durvīm bija iespējams, taču pētniekam neizdevās izpētīt, cik tālu. Bāriņtiesā un Centrālajā pašvaldības mājā Rīgas ielā 16 bija iespējams piekļūt 1. stāvam, taču apmeklētāju pieņemšana notiek 2.stāvā un augstāk. Kultūras pārvaldē uzbrauktuve bija bloķēta ar lielu puķu podu. Tūrisma informācijas centrā iekļūt principā bija iespējams, taču ceļā bija paaugstinājums – sliekšnis. Jāsecina, ka **lielākoties Limbažu pašvaldības iestādes cilvēkiem ar mobilitātes traucējumiem vai vecākiem ar bērnu ratiņiem nav pieejamas.**

Problēmas ar automašīnu novietošanu netika konstatētas – bija pieejamas vai nu īpašas stāvvietas vai vieta mašīnas novietošanai uz ielas. Pašvaldības policijas gadījumā nebija īsti saprotams, vai autostāvvietā pie pašas ēkas paredzēta arī apmeklētājiem vai tikai darbiniekiem.

Novērojumā tika konstatēta arī nepieciešamība dažos gadījumos uzlabot norādes uz ieeju vai vietu, kur tiek sniegts pakalpojums. Piemēram, Centrālajā Administrācijas ēkā Rīgas ielā ir vairākas ieejas, taču **tikai pie vienas – galvenās ieejas - ir skaidri apzīmējumi, kas tā ir par ēku.** Centrālās administrācijas ēkas aizmugurē zīme pie ieejas rāda tikai “Limbažu novads”, bet kas tieši, izņemot kafejnīcu, šajā mājā ir izvietots, no ārpuses nav skaidrs. Pašvaldības policijā ieeja šobrīd ir no pagalma puses, uz ko norāda arī izvietotā informācija, tomēr pētnieks uzreiz nespēja noorientēties un pareizi atrast, kur jāiet. Skaidrāku norādi uz iestādi ieteicams izvietot arī pie Sociālā dienesta un Bāriņtiesas - iebraucot dzīvojamo ēku rajonā iestādi atrast prasa mazliet laika. Bāriņtiesā 1.stāvā ir zīme, ka apmeklētājus pieņemt 2.stāvā, taču nav uzreiz skaidrs, kā tur nonākt (t.i., ka jāver vaļā konkrētās durvis aiz kurām ir kāpnes). Arī šeit varētu vai nu turēt durvis atvērtas vai vismaz skaidri norādīt, kur ir kāpnes uz 2.stāvu. Limbažu Konsultatīvajā bērnu centrā, ieejot pa durvīm, nav uzreiz skaidrs, kur jāvērsas. Ir vadītājas kabinets, bet tas apmeklējuma brīdī bija tukšs. Pašvaldības policijā bija norādes uz priekšnieka un priekšnieka vietnieka kabinetiem, bet ne – kur jāiet apmeklētājiem.

Pētnieks saskārās ar savādu situāciju, mēģinot atrast Kultūras pārvaldi. Administrācijas ēkā informācijas centra darbiniece Kultūras pārvaldes adresi pateikt nevarēja (un neatrada arī Internetā), zināja teikt vien to, ka tā ir

“pretī lielajai eglei Kārļa laukumā”. Cilvēkam, kas nav no Limbažiem **Kultūras pārvaldi atrast varētu nebūt viegli**. Nepieciešams izvietot skaidru informāciju par iestādes adresi pašvaldības mājas lapā.

Iestāžu telpas bija tīras un sakoptas, taču dažos gadījumos ne īpaši gaišas un patīkamas. Tā, piemēram, Bāriņtiesā mēbeles, durvis, sienas, aprīkojums radīja ļoti novecojušu un nemājīgu iespaidu, kuru pastiprināja vājš šaurā koridora apgaismojums. Līdzīgi arī Pašvaldības policijas telpas nerada mūsdienīgu iespaidu – mēbeles un iekārtojums liekas palicis vēl no Padomju laikiem. Ņemot vērā, ka šīs iestādes veic arī kontrolējošo funkciju, svarīgi, lai to iekārtojums neatgrūstu apmeklētājus un radītu atvērtu, draudzīgu iespaidu.

Nedaudz saspīestības iespaids pētniekam radās arī Tūrisma informācijas centrā un Kultūras pārvaldē. Saprotais, ka telpas izvietotas vēsturiskās ēkās, tomēr jāpajautā, vai būtu iespējams efektīvi apkalpot vienlaikus nevis vienu vai dažus apmeklētājus, bet lielāku grupu cilvēku.

Gaisa kvalitāte iestādēs lielākoties bija laba, tomēr ir izņēmumi. Īpaši jāatzīmē Sociālais dienests. Pusdienlaikā, kad pētnieks apmeklēja iestādi, darbinieki tieši tobrīd ēda kabinetā, pretī ieejai, pie atvērtām durvīm, un ēdiena smarža ļoti izteikti piepildīja ēku. Šajā gadījumā jādoma iekārtot **atsevišķu pusdienu telpu darbiniekiem**, kā arī jācenšas nodrošināties, lai smakas neizplatītos telpās, kurās tiek pieņemti apmeklētāji (iespējams arī slēdzot ieejas durvis pusdienu pārtraukumā, kad nenotiek apmeklētāju pieņemšana). Ventilāciju uzlabot būtu vēlams arī Bāriņtiesas telpās.

Rīgas ielā 16 ir acīm redzami ļoti piedomāts pie apmeklētāju ērtības – katrā stāvā ir ērti izvietoti krēsli, kur apmeklētājiem apsēsties, un pat dzeramā ūdens aparāti. Iespaids mazliet bojā gaitenīs izvietotās kopēšanas iekārtas, kas var traucēt apmeklētāju pārvietošanos. Arī citās iestādēs ir izvietoti krēsli, tomēr jāatzīmē, ka darbinieki (piemēram, Kultūras pārvaldē, Tūrisma informācijas centrā) dažkārt nepiedāvā apsēsties un saruna notiek stāvus. Sociālajā dienestā ērtas uzgaidīšanas iespējas netika konstatētas.

Daudzās iestādēs norādīti arī tālruņa numuri, uz kuriem iespējams darbiniekus sazināt. Lai gan tas kopumā vērtējams ļoti pozitīvi, jāpūlejas, lai neveidotos atgrūdošs iespaids. Piemēram, Bāriņtiesā telefona numurs izvietots tieši uz ieejas durvīm var radīt iespaidu “Labāk nenāciet, zvaniet”. Ieteicams censties radīt aicinošāku, atvērtāku iespaidu.

Darbinieks, kas pieņem klientus, ne vienmēr bija uz vietas, bet bija iespējams atrast informāciju par darba laikiem. Kopumā pašvaldības iestāžu darbinieki **bija ļoti atsaucīgi, laipni, sveicinājās, uzreiz piedāvāja palīdzēt**, tikai Limbažu vidusskolas darbiniece atklāti puda ērcīgumu par to, ka cilvēks ienāca iestādē (acīm redzot, vasaras pārtraukuma laikā). Īpaši jāatzīmē Kultūras pārvaldes entuziastiskās darbinieces, Tūrisma departamenta darbiniece, kas bija gatava pat gabaliņu pavadīt, lai parādītu ceļu, Sociālā dienesta darbiniece, kas pievērsās klientam pat savā pusdienlaikā, Policijas darbiniece, kas ļoti labi visu izskaidroja, darbinieki, kas sveicinājās ar apmeklētājiem Administratīvajā ēkā, un citi.

Darbinieki lielākoties bija tīri un kārtīgi gērbti, tomēr **dažos gadījumos apģērbu varētu vērtēt kā pārāk neformālu** (Sociālais dienests, Tūrisma informācijas centrs) – puķaini vasarīgu vai, tieši pretēji, melnas džinsa bikses ar melnu t-creklu. Lai gan saprotams, ka nekāda “ģērbšanās kodeksa” lielākajā daļā Limbažu pašvaldības iestāžu nav, tomēr vērts apsvērt vadlīniju izstrādi darbiniekiem, kas ikdienā strādā ar klientiem.

Iestādēs, kurās tika veikts novērojums, lielākoties apmeklētāju pieņemšana notika atsevišķos kabinetos, kas ļauj nodrošināt sarunu privātumu. Tomēr ne vienmēr durvis tika piedāvāts aizvērt (piemēram, Pašvaldības policijā). Sociālajā dienestā apmeklētājam sava vajadzība, kas var ietvert arī sensitīvas nianšes, bija jāizstāsta darbiniecei pie durvīm, kur to var dzirdēt jebkurš cits apmeklētājs vai darbinieki. Nepieciešams pārdomāt sistēmu, lai apmeklētājs pats varētu noorientēties un atrast vajadzīgo speciālistu, neizpaužot sensitīvas savas dzīves detaļas.

Iestādēs lielākoties bija nodrošinātas tualetes (Administrācijas ēkā pat katrā stāvā), tomēr ne visur. Tūrisma informācijas centrā **tualeti ieteica meklēt tuvējā Ugunsdzēsēju Depo**. Šādai situācijai uz novada tūristiem vērstās iestādēs nevajadzētu būt.

Visbeidzot, informācijas materiālu izvietojums pašvaldības iestādēs šķiet lielā mērā atkarīgs no iestādes vadības iniciatīvas. Dažās iestādēs uzskatāmi izvietotu informatīvo materiālu nav vai burtiski daži ir piesprausti pie informācijas dēļa, kaut šķietami saistībā ar konkrēto darbības sfēru to varētu būt vairāk (Pašvaldības policija,

Bāriņtiesa, Sociālais dienests). Citās, kā, piemēram, Administrācijas ēkā Rīgas ielā 16 un Galvenajā Bibliotēkā, informatīvo materiālu ir ļoti daudz un par visdažādākajām tēmām: Covid-19, atkritumu šķirošana, rīcība krīzes situācijās, maksātnespēja, fiziskie vingrinājumi, tūrisma materiāli, u.c. Arī šāds ārkārtīgi daudzveidīgs materiālu klāsts, kam ne vienmēr saskatāma skaidra saistība ar konkrēto iestādi, nerada pārdomātu iespaidu, un tos, pirms izvietojšanas iestādē, būtu rūpīgāk jāizvērtē vai vismaz jākontekstualizē.

5. SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS

5.1. Apmierinātība ar dzīves apstākļiem Limbažu novadā

Limbažu novads pēdējo gadu laikā saskāries gan ar izaicinājumiem, gan spējis sasniegt konkrētus uzlabojumus dažādās jomās. Kā viens no ilgtermiņa izaicinājumiem jāmin demogrāfiskais spiediens - līdzīgi kā citos novados, Limbažos iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties. Iedzīvotāju dabiskais pieaugums uzrāda negatīvu tendenci un negatīvi izceļas arī uz blakus novadu fona. Papildus, salīdzinot ar kaimiņu reģioniem, Limbažu novadā ir nedaudz augstāks reģistrēto personu ar invaliditāti līmenis un IIN ieņēmumi uz 1 iedzīvotāju. Limbažu novadā ir zemāki nekā valsts vidējie rādītāji. IKP pieauguma ziņā Limbažu novads atrodas stiprā konkurencē ar blakus novadiem, kuriem pēdējos gados ir izdevies attīstīties straujāk (Siguldas, Saulkrastu, Valmieras un Cēsu novadi). Limbažu pašvaldība vairākus gadus ir strādājusi ar pozitīvu budžetu bilanci, tomēr 2021.gadā strauji samazinoties ieņēmumiem (t.sk. ES fondu finansējumam), izdevumi jau pārsniedza ienākumus. Kā pozitīvos aspektus jāatzīmē tas, ka novadā pēdējās desmitgadēs ievērojami pieaudzis iedzīvotāju ar augstāko izglītību īpatsvars. Šī izglītības līmeņa pieauguma tendence Limbažu reģionam ir daudzsoļīga, jo tā, visticamāk, korelē ar prasmju paaugstināšanos, nodarbinātības iespējām un vispārējo attīstību.

Pētījuma ietvaros veiktā aptauja liecina, ka Limbažu novada iedzīvotāji kopumā jūt ciešu emocionālu saikni ar savu dzīves vietu, un tikai 6% norādījuši, ka tuvāko 5 gadu laikā plāno novadu atstāt. 61% respondentu ir ļoti apmierināti vai apmierināti ar dzīves apstākļiem Limbažu novadā, savukārt 24% iedzīvotāju - vairāk apmierināti, nekā neapmierināti, un tikai 11% - drīzāk neapmierināti vai neapmierināti.

Runājot par savu kopējo laimīguma līmeni, iedzīvotāji vislaimīgākie ir par savām attiecībām un mājokli, vienlaikus gandrīz katrs piektais novada iedzīvotājs jūtas drīzāk nelaimīgs vai nelaimīgs par darba un karjeras iespējām novadā. **Vidējais laimīguma līmenis, pārrēķinot skalā no 0 līdz 100% ir līdzvērtīgi 72%.** Gandrīz puse aptaujāto jūtas laimīgāki nekā pirms 2-3 gadiem, bet tikai 14% - nelaimīgāki.

Apkopotā informācija ļāva padziļināti analizēt iedzīvotāju apmierinātību ar dažādiem dzīves aspektiem novadā.

Viena no galvenajām Limbažu novada priekšrocībām, kas piesaista iedzīvotājus Limbažu novadam, ir **apkārtējā vide**: daba, apkārtnē, ainava. Iedzīvotāji ļoti pozitīvi novērtējuši zaļo zonu un atpūtas vietu pieejamību, apkaimes tīrību, sakoptību, vides kvalitāti, taču kritiski bieži vien vērtēti citi fiziskās vides aspekti: ceļu kvalitāte, kvalitatīvu mājokļu pieejamība, dzīvojamo ēku stāvoklis (īpaši Limbažos). Daudzdzīvokļu māju skaits Limbažu novadā salīdzinājumā ar citiem novadiem ir liels, taču liela daļa ir celti 1919.-1940. vai 1960.-1980.gadā. Ļoti mazs ir ekspluatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaits. Statistika liecina, ka asfaltbetona un citu bitumizēto segumu proporcija ceļu seguma klājumā Limbažu novadā joprojām ir zema (22%), tāpēc – iedzīvotāju viedoklim ir skaidrs pamatojums. Vienlaikus, Limbažu novads, salīdzinājumā ar citiem, uzrāda augstus izdevumus investīcijām, kas liecina par infrastruktūras attīstību, un izdevumu struktūra liecina par centieniem uzturēt infrastruktūru.

Būtiska loma iedzīvotāju piesaistē un noturēšanā ir arī **drošības un aizsargātības aspektiem** – iedzīvotāji novadā saskata mierīgu, ģimenei draudzīgu vidi. Limbažu novada iedzīvotāji ir ļoti apmierināti ar iespēju ikdienā savā apkaimē justies droši, kā arī sabiedrisko kārtību (nav traču, vandālisma u.c.), kur, kā liecina aptauja, ieguldījumu dod arī labs Pašvaldības policijas darbs.

Limbažu novada **iedzīvotāji ir apmierināti ar sociālo mijiedarbību** - kopienas saliedētību un kaimiņattiecībām. Lielākā daļa pazīst savus kaimiņus, palīdz tiem ikdienas problēmu risināšanā, kā arī ir iesaistījušies apkārtnes sakārtošanā vai labiekārtošanā.

Iedzīvotāji ir ne vien ļoti labi informēti par **sabiedriskajiem notikumiem** savā pilsētā vai pagastā, bet daudzi - arī par pašvaldības lēmumiem. Labā informētība, iespējams, saistīta ar to, ka lielākā daļa lasa “Limbažu ziņas”, savukārt **pašvaldības mājas lapa, pēc iedzīvotāju teiktā, šobrīd nav ideāla un to būtu iespējams uzlabot.** Ar iespējām iesaistīties pašvaldības attīstības plānošanā un sabiedriskajās apspriedēs lielākā daļa iedzīvotāju ir apmierināti vai drīzāk apmierināti, tomēr gandrīz katru ceturto piedāvātās iespējas neapmierina. Gandrīz katrs piektais iedzīvotājs pēdējā gada laikā ir mēģinājis ietekmēt pašvaldības lēmumus (piedalījies sabiedriskajās

apspriešanās, rakstījis vēstules, u.tml.). Ņemot vērā Latvijas sabiedrības kopējo politiskās aktivitātes līmeni, tas uzskatāms par labu rādītāju. Lielākā daļa Limbažu novada iedzīvotāju uzskata, ka pašvaldība ir bijusi atsaucīga uz iedzīvotāju vajadzībām un raizēm, tomēr satraucoši, ka daļu iedzīvotāju neapmierina administrācijas reakcija (vai tās trūkums, lēnums, attieksme) uz iedzīvotāju sūdzībām, turklāt vērojamas bažas par vienlīdzīgu attieksmi pret dažādiem cilvēkiem. Katru ceturto neapmierina tas, cik lielā mērā administrācija uzklausa iedzīvotāju viedokli. Lai iedzīvotāji turpinātu piedalīties novada attīstības plānošanā, svarīgi vairojot uzticēšanos un pārliecību par iedzīvotāju ietekmes spēju.

Runājot par **resursu nodrošinājumu**, darba pieejamība Limbažu novadā ir laba. Atbilstoši statistikai, uzņēmumu skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir diezgan augsts, Vidzemē atpaliekot tikai no Cēsu novada, turklāt 2022.gadā tas vēl ir palielinājies. Brīvo darbavietu skaits, salīdzinot ar citām Vidzemes pašvaldībām, ir vidējā līmenī, bet bezdarba līmenis - ļoti zems (5%). Lai gan tas nedaudz atpaliek no mērķa vērtības, jāatzīmē, ka 4% bezdarbu demogrāfijā uzskata par tuvu t.s. dabiskajam bezdarba līmenim, zem kura rādītāju samazināt faktiski nav iespējams. Aptauja atklāj, ka 81% strādājošo iedzīvotāju ir nodarbināti Limbažu novadā. Daudziem darba vieta atrodas pavisam tuvu mājai, bet tikai neliela daļa (12%) ceļā uz darbu pavada vairāk nekā stundu. Neraugoties uz to, trešdaļa iedzīvotāju ir drīzāk neapmierināti vai neapmierināti ar uzņēmējdarbības un darba iespējām Limbažu novadā. Atbildes liecina, ka grūtības nav atrast darbu kā tādu, bet gan kvalifikācijai un prasmēm atbilstošu, labi apmaksātu darbu (attiecīgi, 66% un 78% darba iespējas neapmierina vai drīzāk neapmierina), turklāt tā novadā ir ļoti asi izteikta problēma. Arī oficiālie statistikas dati liecina, ka vidējā darba samaksa novadā ir samērā zema (viens no zemākajiem rādītājiem Vidzemē), kas liecina par kvalitatīvu darba vietu trūkumu. Uz zemo ienākumu un inflācijas fona daļu iedzīvotāju neapmierina mājokļa izmaksas (komunālie maksājumi u.c.).

Transporta infrastruktūra Limbažu novadā ir vērtēta samērā labi, tostarp pārvietošanās pašvaldības ietvaros un transporta savienojums uz citām pašvaldībām. Iedzīvotāji ir ļoti apmierināti arī ar Interneta un telefona sakaru kvalitāti. Abi šie aspekti spēlē pozitīvu lomu gan darba, gan dažādu pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā un veicina novada konkurētspēju.

Runājot par **pašvaldības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti**, ar īpašumu apsaimniekošanu vairums ir apmierināti vai drīzāk apmierināti, taču daudzus neapmierina dzīvojamo ēku stāvoklis. 14% aptaujāto neapmierina nepieciešamo inženiertehnisko pakalpojumu dzīvesvietā nodrošinājums (ūdensapgāde, siltums, elektrība).

Ar sociālo pakalpojumu nodrošinājumu pašvaldībā Limbažu novada iedzīvotāji pārsvarā ir apmierināti, un pašvaldības piešķirtie sociālie pabalsti lielākoties iedzīvotāju vajadzības apmierina. Vienlaikus, iedzīvotāji uzskata, ka lielāks atbalsts būtu nepieciešams cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, pensionāriem un bērniem.

Vērtējot visdažādāko **pakalpojumu pieejamību**, var secināt, ka Limbažu novada iedzīvotāji ir ļoti apmierināti ar ģimenes ārsta pieejamību, taču kritiski vērtē slimnīcas pakalpojumu pieejamību, ārstu speciālistu un izmeklējumu pieejamību ambulatorajā (sekundārajā) aprūpē, kā rezultātā daudziem nav pārliecības par iespējām saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi novadā.

Iedzīvotāji ir ļoti apmierināti ar skolu un pirmskolas izglītības iestāžu tuvumu dzīvesvietai, kā arī ar iespējām bērnu iekārtot dārziņā. Vienlaikus, izglītības sektors ir lielu izaicinājumu priekšā. Ņemot vērā salīdzinoši augsto skolu skaitu uz izglītojamo skaitu novadā, šogad tika pieņemts lēmums slēgt Alojās Ausekļa vidusskolas klases, turklāt spiediens optimizēt skolu tīklu visticamāk turpināsies. Tāpat satraucoša ir tendence, ka pēdējos gados samazinājies profesionālās izglītības iestāžu skolēnu skaits Limbažu novadā. Vienlaikus iedzīvotāji kritiski vērtējuši tālākizglītības un interešu izglītības iespējas pieaugušajiem, norādot, ka trūkst profesionālās pilnveidošanās iespēju un kursu, kurus bieži vien nākas meklēt citos novados. Tomēr ir arī pozitīvi aspekti - iedzīvotāju aptaujā sniegtās atbildes uzrāda augstu apmierinātību ar interešu izglītības iespējām bērniem un jauniešiem (pulciņiem, pašdarbības kolektīviem).

Ar izklaides un atpūtas iespējām Limbažu novadā iedzīvotāji lielākoties ir apmierināti (lai gan norāda arī uz uzlabojuma iespējām) un ļoti aktīvi apmeklē kultūras pasākumus novadā. Vienlaikus, iedzīvotājus neapmierina iepirkšanās iespējas novadā – daudzi brauc iepirkties citur. Tāpat daļu neapmierina ikdienā nepieciešamo

sadzīves pakalpojumu pieejamība (piemēram, bankas, pasta nodaļas). Papildus, atbildes norāda uz iespējām stiprināt vietējo infrastruktūru un uzņēmējdarbību tūrisma jomā.

Limbažu novads piedāvā plašas **pašrealizācijas iespējas**. Iedzīvotājiem ir gan iespēja nodarboties ar sportu un fiziskām aktivitātēm, gan izpausties un pašrealizēties savā reliģiskajā pārliecībā, nodarboties ar savu hobiiju, apmeklēt labas kvalitātes kultūras un izklaides pasākumus u.tml. Vienlaikus, pašvaldības atbalsts uzņēmējdarbībai bieži vien tiek uzskatīts par nepietiekamu. Ņemot vērā plašās aģentūras LAUTA aktivitātes un Limbažu pašvaldības izteiktu ieklausīšanos uzņēmējos, salīdzinot ar daudzām citām pašvaldībām,⁷¹ iespējams, par atbalstu vienkārši trūkst informācijas, vai arī tas atbilst ne visu vēlmēm un vajadzībām.

5.2. Situācija dažādās apdzīvotās vietās

Pētījuma ietvaros tika aplūkoti seši dažādi reģioni novadā, un redzams, ka situācija dažādos pagastos un pilsētās ir atšķirīga.

Limbažu pilsētas iedzīvotājus biežāk nekā citus piesaista mierīga, ģimenei draudzīga vide. Viņi ir ļoti apmierināti ar kultūras, izklaides un izglītības iespējām, taču tieši Limbažu pilsētā problēmas visbiežāk sagādā kvalitatīvu mājokļu trūkums. Limbažnieki arī ir visneapmierinātākie ar mājokļa izmaksām un apsaimniekošanu. Neraugoties uz labu informētību par pašvaldības darbu, limbažnieki to vērtējuši zemāk nekā citi novada iedzīvotāji. Limbažu iedzīvotāji jūt nedaudz mazāku piesaisti savai pilsētai nekā citi novada iedzīvotāji, tomēr jāatzīmē, ka piesaiste vietai lielākās pilsētās kā Limbaži tipiski ir mazāka.

Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagastos iedzīvotāji minējuši visdažādākos aspektus, kas viņus piesaista savai dzīvesvietai. Kopumā iedzīvotājus atšķir laba informētība par sabiedriskajiem notikumiem viņu pagastā un aktīva iesaiste apkārtnes sakopšanā un labiekārtošanā. Vienlaikus neapmierinātību raisa neērtais transporta savienojums uz citām pašvaldībām.

Salacgrīvā dzīvojošie arī saskata ļoti dažādus piesaistes faktorus, turklāt īpaši novērtē labu ceļu un sabiedriskā transporta tīklu. Starp visām Limbažu novada pilsētām un pagastiem, Salacgrīvā dzīvojošie ir vispozitīvāk noskaņoti par darba un uzņēmējdarbības iespējām un perspektīvām novadā, tostarp iespējām atrast labi apmaksātu un kvalifikācijai atbilstošu darbu. Iedzīvotāji ir labi informēti par pašvaldības lēmumiem, apmierina iespējas iesaistīties attīstības plānošanā novadā, ir vislielākā pārliecība, ka pašvaldības deputāti godprātīgi pārstāv visu iedzīvotāju intereses un augstāk nekā citi vērtējuši pašvaldības darbu.

Salacgrīvas un Ainažu pagastā vai Ainažu pilsētā dzīvojošie ir visapmierinātākie ar dzīves apstākļiem Limbažu novadā. Viņus ļoti apmierina iespējas nodarboties ar sportu, fiziskajām aktivitātēm, hobijiem, interešu un aktivitāšu grupām, izpausties savā reliģiskajā pārliecībā, apmeklēt dažādus labas kvalitātes kultūras un izklaides pasākumus. Arī viņi, tāpat kā Salacgrīvas iedzīvotāji, visbiežāk tic, ka pašvaldības deputāti godprātīgi pārstāv visu iedzīvotāju intereses, visaugstāk no visiem vērtējuši pašvaldības darbu un ir visapmierinātākie ar pašvaldības pakalpojumiem. Vienīgais aspekts, kas Salacgrīvas un Ainažu pagastā vai Ainažu pilsētā dzīvojošos apmierina mazāk nekā citus, ir iespējas saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi, slimnīcas pakalpojumu un speciālistu izmeklējumu pieejamība ambulatorajā aprūpē - viņu dzīvesvieta ir relatīvi tālu gan no Limbažiem, gan citām vietām, kur varētu saņemt šos pakalpojumus.

Alojas, Staiceles, kā arī Alojas, Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagastu (bijušā Alojas novada) iedzīvotāji arī jūt vismazāko piesaisti Limbažu novadam, un minējuši mazāk piesaistes faktoru savai

⁷¹ Skat. pētījumu “Dzīves un darba iespējas reģionos kā veicinošie faktori iekšējai un ārējai remigrācijai”: https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2023/ir-pieejami-petijuma-rezultati-par-dzives-un-darba-iespejam-regionos-ka-veicinosiem-faktoriem-arejai-un-ieksejai-remigracijai/P%C4%93t%C4%ABjums_Dz%C4%ABves-un-darba-iesp%C4%93jas-re%C4%A3ionos.pdf

dzīvesvietai. Iespējams, tādēļ viņi tik ļoti neseko līdzi un ir mazāk informēti par sabiedriskajiem notikumiem un pašvaldības lēmumiem. Iedzīvotāji salīdzinoši bieži strādā citā Latvijas novadā un pavada ceļā uz darbu ilgāku laiku. Salīdzinot ar citiem pagastiem un pilsētām, šo apdzīvoto vietu iedzīvotāji biežāk nav apmierināti ar to, kādas iespējas piedāvā viņu dzīvesvieta: ar iespējām saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi, slimnīcas pakalpojumus, speciālistu un izmeklējumu pieejamību ambulatorajā aprūpē, dažāda veida izglītības pieejamību un kvalitāti, sporta un fiziskās atpūtas iespējām, iespējām nodarboties ar savu hobijs, interešu un aktivitāšu grupām, iepirkšanās iespējām, ikdienā nepieciešamo sadzīves pakalpojumu pieejamību, kā arī tūrisma infrastruktūru un atbalstu.

Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasta iedzīvotāji ir vis skeptiskākie par uzņēmējdarbības un darba iespējām un perspektīvām novadā, un arī salīdzinoši bieži strādā citā Latvijas novadā, pavadot ceļā ilgāku laiku. Šo apdzīvoto vietu iedzīvotāji kopumā viskritiskāk vērtējuši visdažādākos dzīves kvalitātes aspektus un pašvaldības pakalpojumus. Biežāk, kā citus Limbažu novada iedzīvotājus, viņus neapmierina fiziskās vides aspekti: nepieciešamo komunālo vai inženiertehnisko pakalpojumu nodrošinājums dzīvesvietā, ceļu kvalitāte, kopējā apkaimes tīrība, sakoptība, vides kvalitāte un zaļo zonu, atpūtas vietu pieejamība. Salīdzinoši zemu tiek vērtētas arī iepirkšanās iespējas, sadzīves pakalpojumu pieejamība, sporta un fiziskās atpūtas iespējas, iespējas nodarboties ar savu hobijs, interešu un aktivitāšu grupas, tūrisma infrastruktūra un kopējā pārvietošanās pašvaldības ietvaros. Nav pārsteidzoši, ka viņi arī viskritiskāk vērtē iespējas pašrealizēties uzņēmējdarbībā (uzņēmējdarbības atbalstu). Vienlaikus Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasta iedzīvotāji viszemāk vērtējuši sociālo pakalpojumu nodrošinājumu un sociālos pabalstus pašvaldībā, ir vismazāk apmierināti ar pašvaldības pakalpojumiem un pašvaldības darbu kopumā. Salīdzinoši zemu vērtētas iespējas iesaistīties pašvaldības attīstības plānošanā, sabiedriskajās apspriedēs, turklāt trūkst pārliecības, ka pašvaldības deputāti godprātīgi pārstāv visu iedzīvotāju intereses un vienlīdzīgi attiecas pret visiem.

5.3. Pašvaldības iestāžu darba vērtējums

Pašvaldības darba kvalitāti Limbažu iedzīvotāji skalā no 0 (ļoti neapmierināts) līdz 10 (ļoti apmierināts) novērtējuši ar vidējo atzīmi 6.9, bet apmierinātību ar pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem - ar 7.2, turklāt 6% snieguši vērtējumu zem 5, kas uzskatāms par ļoti labu rādītāju.

Vispozitīvākais priekšstats iedzīvotājiem (neatkarīgi no tā, vai viņi ar iestādi ir saskārušies vai nē) ir par Dzimtsarakstu nodaļu, kā arī Pašvaldības aģentūru LAUTA. Negatīvāks priekšstats ir par Būvvaldi un Administratīvo nodaļu, bet par Kultūras pārvaldes darbu iedzīvotāju domas dalās. Padziļinātu iestādes vērtējumu sniedza iedzīvotāji, kuri pēdējo 5 gadu laikā bija izmantojuši iestādes pakalpojumus. No viņiem, savukārt, visbiežāk neapmierināti par saņemto pakalpojumu palika tie, kuriem bija saskarsme ar Administratīvo nodaļu vai Bāriņtiesu (katrs ceturtais klients), bet visaugstāk vērtēti Dzimtsarakstu nodaļas sniegtie pakalpojumi.

Runājot par **Sociālo dienestu**, iedzīvotāji ļoti augstu vērtējuši fiziskos piekļuves aspektus, bet visbiežāk klientu neapmierinātību izraisījušas grūtības sazināties ar iestādi attālināti un gaidīšanas uz lēmumiem ilgums. Ne visai apmierināti klienti ir arī par iestādes komunikāciju kopumā. Vērtējot savu kopējo apmierinātību ar Sociālā dienesta pakalpojumiem pēdējo 5 gadu laikā, 48% norādījuši, ka viņus tie pilnībā apmierina un vēl 35% - drīzāk apmierina. Neapmierināti vai drīzāk neapmierināti ir 16% klientu.

Klienti ļoti augstu vērtē **Bāriņtiesas** profesionalitāti: privātuma nodrošināšanu, vienlīdzīgu izturēšanos pret visiem un iespēju sarunāties, neizjūtot valodas barjeru, bet ir neapmierināti ar informāciju par pakalpojumiem mājas lapā. Līdzīgi kā Sociālajā dienestā, daļu neapmierina iespējas risināt jautājumus attālināti, izmantojot e-komunikāciju, atbildes uz rakstisku komunikāciju ātrumu un komunikācija ar sabiedrību kopumā. Šajā gadījumā kā viens no problēmaspekstiem iezīmējas komforts telpās, kur būtu nepieciešams uzlabot. Bāriņtiesas sniegtie pakalpojumi 54% klientu pilnībā apmierināja un 22% - drīzāk apmierināja, turpretī 24% palika neapmierināti vai drīzāk neapmierināti.

Iedzīvotāji ir ļoti apmierināti vai apmierināti ar **Pašvaldības policijas** fiziskās pieejamības aspektiem, kā arī darbinieku atsaucību, izpalīdzību, kompetenci, profesionalitāti, taču viens no problēmaspekstiem šobrīd policijas

darbībā ir reakcijas laiks, kā arī policijas darba laiks: 99% iedzīvotāju uzskata, ka pašvaldības policijai jābūt pieejamai visu diennakti. Iedzīvotāji nav pilnībā apmierināti arī ar informācijas nodrošinājumu par to, ko drīkst un ko nedrīkst darīt pašvaldības teritorijā. Kopumā ņemot, pēdējos 5 gados pašvaldības policijas sniegtie pakalpojumi lielāko daļu iedzīvotāju, kuri ar šo iestādi saskārās, apmierināja: tikai 18% šie pakalpojumi drīzāk vai pilnībā neapmierināja.

Iedzīvotājus ļoti apmierina fiziskā vide **Administrācijas** telpās, taču daudzi sniegtā pakalpojuma aspekti neapmierina. Vislielāko iedzīvotāju neapmierinātību izraisījuši visdažādākie komunikācijas aspekti: atgriezeniskās saites ātrums, privātums, vienlīdzīga attieksme, informācijas nodrošinājums par pašvaldības darbību un pakalpojumiem kopumā un administrācijas reakcija uz iedzīvotāju sūdzībām. Kopumā pašvaldības administrācijas sniegtos pakalpojumus pēdējo 5 gadu laikā iedzīvotāji, kuri ar administrāciju saskārušies, lielākoties vērtē kā tādus, kas “drīzāk apmierina” (48%). **Vienlaikus 18% saņemtie pakalpojumi drīzāk neapmierina un 6% nemaz neapmierina.** Viedokļi par to, kā mainījusies administrācijas darba kvalitāte pēdējo 5 gadu laikā, atšķiras.

Būvvaldes darbs klientus lielākoties apmierina (turklāt tie, kas ar to nesen ir saskārušies, iestādi vērtē augstāk nekā citi), taču ļoti kritiski vērtēts Būvniecības informācijas sistēmas ērtums. Klienti tomēr nav pilnībā apmierināti arī ar Būvvaldes speciālistu konsultācijām par neskaidrībām, informāciju, kam, kā un kādas formas kurā situācijā jāpilda, informāciju mājas lapā u.tml. Daudzus neapmierina arī gaidīšanas uz lēmumiem ilgums. Daudzi no šiem aspektiem nav Limbažu Būvvaldes atrisināmi, tomēr, ņemot vērā jautājumu sarežģītību, nepieciešams plašāks skaidrojošais darbs vienkāršā, klientiem saprotamā valodā. Neraugoties uz to, lielākā daļa klientu ar Būvvaldes darbu pēdējo 5 gadu laikā ir apmierināti (39%) vai pat pilnībā apmierināti (51%), bet **neapmierināti ir tikai 10%.**

Dzimsarakstu nodaļa ir vispozitīvāk vērtētā pašvaldības iestāde, un neapmierinātība ar jebkuru no darbības aspektiem ir ārkārtīgi reta. 83% klientu bija “pilnībā apmierināti” ar Dzimsarakstu nodaļas sniegtajiem pakalpojumiem.

Ar **Izglītības pārvaldi** neapmierinātību visbiežāk izraisījusi iestādes darbinieku komunikācija ar klientiem un reakcija uz iedzīvotāju sūdzībām un ierosinājumiem. Katru piekto klientu neapmierina darbinieku atsaucība, izpalīdzība, iedziļināšanās situācijā, orientācija uz situācijas risinājumu, kā arī iestādes komunikācija ar sabiedrību, veikto darbību skaidrība un saprotamība. Tomēr kopējā apmierinātība ar iestādes darbu pēdējo 5 gadu laikā ir samērā augsta: 57% tās sniegtie pakalpojumi pilnībā apmierina, 26% drīzāk apmierina, un tikai **17% drīzāk neapmierina vai neapmierina.**

Kultūras pārvaldi, Sabiedrisko attiecību daļu un aģentūru LAUTA vērtējis pārāk mazs skaits cilvēku, lai sniegti detalizētāku to darbības izvērtējumu.

5.4. Rekomendācijas

1. Demogrāfisko problēmu risināšanai nepieciešama daudzpusīga pieeja, tostarp centieni piesaistīt un noturēt jaunus, ekonomiski aktīvus iedzīvotājus, investēt veselības aprūpes infrastruktūrā un īstenot politiku, kas atbalsta ģimenes dzīvi.
2. Veicināt kvalitatīvu, labi apmaksātu darba vietu izveidi novadā, īpaši atbalstot uz mašīntehnoloģijām balstītas inovācijas, pakalpojumus un ražošanu ar augstu pievienoto vērtību. Šim mērķim iespējams piemērot nodokļu atlaides noteikta profila uzņēmumiem, kas uzsāk darbību novadā, kā arī pielāgot konkursa “Atbalsts komercdarbības uzsākšanai Limbažu novadā” nolikumu, īpaši prioritizējot inovatīvu, zināšanu - ietilpīgu uzņēmējdarbību.
3. No fiziskās vides aspektiem lielāko uzmanību jāpievērš dzīvojamā fonda atjaunošanai un papildināšanai (īpaši Limbažu pilsētā), mājokļa izmaksu samazināšanai un ceļu kvalitātes uzlabošanai. Tāpat nepieciešams turpināt attīstīt inženiertehnisko pakalpojumu dzīvesvietā nodrošinājums (ūdensapgāde, siltums, elektrība) vietās, kur ar to šobrīd ir problēmas (piem., Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasts).
4. Attīstīt transporta savienojumu novada iekšienē (piem., Liepupes, Skultes, Vidrižu pagasts) un ar citiem novadiem (Katvaru, Limbažu, Umurgas, Viļķenes pagastos).
5. Nepieciešams pēc iespējas piesaistīt visvairāk trūkstošos veselības aprūpes speciālistus novadam un stiprināt novada slimnīcu, piedāvājot dzīvesvietu, stipendiju vai citus motivējošus mehānismus. Īpaši uzmanība jāpievērš vietām, kur šobrīd veselības aprūpes pieejamība ir lielākā problēma (Salacgrīvas un Ainažu pagastā vai Ainažu pilsētā, Alojas, Staiceles, kā arī Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagastos).
6. Izglītības pieejamības jautājums īpaši aktualizējies Alojā, Staicelē, kā arī Alojas, Braslavas, Brīvzemnieku, Staiceles, Pāles pagastos, tādēļ svarīgi pārliecināties, lai skolu tīkla reforma neatstātu būtisku ietekmi uz bērnu izglītības procesu.
7. Piesaistīt plašāku tālākizglītības (kursu, apmācības programmu u.tml.) piedāvājumu novadā.
8. Uzlabot kultūras pasākumu un kultūras dzīves piedāvājumu arī mazākos pagastos un pilsētās. Piedāvāt daudzveidīgāku kultūras pasākumu klāstu, īpaši aktivitātes un pasākumus bērniem un jauniešiem.
9. Ņemot vērā dzīves dārdzības pieaugumu, pēc iespējas palielināt sociālo atbalstu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, veciem cilvēkiem, bērniem.
10. Veicināt attālinātas jautājumu kārtošanas iespējas pašvaldības iestādēs, īpaši Sociālajā dienestā, ņemot vērā attālāku apdzīvoto vietu iedzīvotāju vēlmes. Apsvērt, kurus pakalpojumus dažādās iestādēs būtu iespējams modernizēt, izmantojot e-sistēmas (piem., iesniegumu iesniegšanai).
11. Uzlabot lēmumu pieņemšanas ātrumu dažādās pašvaldības iestādēs, kur tas ir iespējams.
12. Veikt Bāriņtiesas telpu renovāciju.
13. Nodrošināt Administrācijas ēkā un citās pašvaldības iestādēs piekļuvi cilvēkiem ar kustību traucējumiem vai bērnu ratiņiem.
14. Nodrošināt pašvaldības policijas pakalpojumu pieejamību visu diennakti.
15. Pilnveidot pašvaldības mājas lapu, tostarp sniedzot vairāk un pilnvērtīgāku informāciju par dažādu pašvaldības iestāžu darbu un pakalpojumiem (t.sk. Būvvalde, Bāriņtiesa, u.c.), kā arī atrašanās vietu (Kultūras pārvalde).
16. Pārdomāt, kāda informācija un materiāli ir izvietoti iestāžu telpās, lai tie būtu mērķtiecīgi un iestādes specifiskai atbilstoši.
17. Veicināt limbažnieku piesaisti Limbažu pilsētai, kā arī bijušā Alojas novada iedzīvotāju piesaisti jaunizveidotajam Limbažu novadam.

18. Ievērojami uzlabot pašvaldības iestāžu (t.sk. administrācijas) komunikāciju kopumā, tostarp darbu ar iedzīvotāju ierosinājumiem un sūdzībām – sniegt atbildi laikus un pēc būtības, rosinot pārliecību, ka iedzīvotāju domas tiek uzklauskātas.
19. Plašāk informēt par iespējām iedzīvotājiem iesaistīties pārvaldības procesos un kopienas attīstības un uzlabošanas iniciatīvās, aktīvi izzinot un respektējot iedzīvotāju viedokli. Veicināt informācijas nodošanu un iesaisti attīstības plānošanas procesos arī ārpus lielākajām pilsētām.

6. IZMANTOTIE AVOTI UN LITERATŪRA

1. Alatartseva, E. and Barysheva, G., 2015. Well-being: subjective and objective aspects. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 166, pp.36-42.
2. Balestra, C. and Sultan, J., 2013. Home sweet home: The determinants of residential satisfaction and its relation with well-being.
3. Bedimo-Rung, A.L., Mowen, A.J. and Cohen, D.A., 2005. The significance of parks to physical activity and public health: a conceptual model. *American journal of preventive medicine*, 28(2), pp.159-168.
4. Berry, J.W., 2005. Acculturation: Living successfully in two cultures. *International journal of intercultural relations*, 29(6), pp.697-712.
5. Bittner IV, J.G., Khan, Z., Babu, M. and Hamed, O., 2011. Stress, burnout, and maladaptive coping. *Bulletin of the American College of Surgeons*, 96(8), pp.17-22.
6. Blalock, Hubert M., ed. *Quantitative sociology: International perspectives on mathematical and statistical modeling*. Academic Press, 2013.
7. Darba ņēmēju skaita sadalījums pēc mēneša bruto darba ienākumiem valstspilsētās un novados, pagastos, CSP mājas lapa, pieejams: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/alga/tabulas/dsn051m-darba-nemeju-skaita-sadalijums-pec-menesa-bruto-darba>
8. Demogrāfiskās slodzes līmenis reģionos, valstspilsētās un novados gada sākumā, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD021/table/tableViewLayout1
9. Ekonomiski aktīvi uzņēmumi reģionos, valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_ENT_UZ_UZS/UZS011/table/tableViewLayout1/
10. Eksploatācijā pieņemto jauno dzīvokļu skaits un platība reģionos, valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/noz/buvnieciba/tabulas/bue021-ekspluatacija-pienemto-jauno-dzivoklu-skaits-un>
11. Fox, W., 1990. On the Interpretation of Naess's Central Term "Self-Realization". *The Trumpeter*, 7(2).
12. Galvenie statistikas rādītāji, CSP mājas lapa, pieejams: https://admin.stat.gov.lv/system/files/publication/2023-05/Nr_02_Latvija_Galvenie_statistikas_raditaji_2023_%2823_00%29_LV.pdf
13. Haarhoff, E., Beattie, L. and Dupuis, A., 2016. Does higher density housing enhance liveability? Case studies of housing intensification in Auckland. *Cogent social sciences*, 2(1), p.1243289.
14. Hogan, M.J., Leyden, K.M., Conway, R., Goldberg, A., Walsh, D. and McKenna-Plumley, P.E., 2016. Happiness and health across the lifespan in five major cities: The impact of place and government performance. *Social Science & Medicine*, 162, pp.168-176.

15. Hui, E.Y., 2005. Key success factors of building management in large and dense residential estates. Facilities.
16. Iedzīvotāji 15 un vairāk gadu vecumā pēc izglītības līmeņa grupām reģionos, pilsētās, novados, pagastos, apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās gada sākumā, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_Izg_Iz_Izi/Izt041/table/tableViewLayout1/
17. Iedzīvotāji pēc dzimuma un vecuma grupām reģionos, pilsētās, novados, pagastos, apkaimēs un blīvi apdzīvotās teritorijās gada sākumā 2020 – 2022. CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD080/table/tableViewLayout1/
18. Iedzīvotāju skaits gada sākumā, tā izmaiņas un dabiskās kustības galvenie rādītāji reģionos, pilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS030/chart/chartViewLine/
19. Iekšzemes kopprodukts un bruto pievienotā vērtība plānošanas reģionos, valstspilsētās un novados faktiskajās cenās, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_VEK_IK_IKR/IKR060/
20. Kotulla, T., Denstadli, J.M., Oust, A. and Beusker, E., 2019. What does it take to make the compact city liveable for wider groups? Identifying key neighbourhood and dwelling features. Sustainability, 11(12), p.3480.
21. Kourtit, K., Nijkamp, P. and Wahlström, M.H., 2021. How to make cities the home of people—a 'soul and body' analysis of urban attractiveness. Land Use Policy, 111, p.104734.
22. Kweon, B.S., Ellis, C.D., Leiva, P.I. and Rogers, G.O., 2010. Landscape components, land use, and neighborhood satisfaction. Environment and Planning B: Planning and Design, 37(3), pp.500-517.
23. Leby, J.L. and Hashim, A.H., 2010. Liveability dimensions and attributes: Their relative importance in the eyes of neighbourhood residents. Journal of construction in developing countries, 15(1), pp.67-91.
24. Li, J. and Porock, D., 2014. Resident outcomes of person-centered care in long-term care: A narrative review of interventional research. International journal of nursing studies, 51(10), pp.1395-1415.
25. LIMBAŽU NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022. - 2046. GADAM
26. Limbažu novada KPI/ 2023 un LIMBAŽU NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2022. - 2046. GADAM
27. Lindgren, T. and Nilsen, M.R., 2012. Safety in residential areas. Tijdschrift voor economische en sociale geografie, 103(2), pp.196-208.
28. Mao, Q., Wang, L., Guo, Q., Li, Y., Liu, M. and Xu, G., 2020. Evaluating cultural ecosystem services of urban residential green spaces from the perspective of residents' satisfaction with green space. Frontiers in public health, 8, p.226.

29. Maskivker, J., 2013. Self-realization and Justice: A Liberal-perfectionist Defense of the Right to Freedom from Employment. Routledge.
30. Paris, D.E. and Kangari, R., 2005. Multifamily affordable housing: Residential satisfaction. Journal of performance of constructed facilities, 19(2), pp.138-145.
31. Pašnodarbināto īpatsvars, CSP mājas lapa, pieejams: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/nodarbinatiba/kartes/k504-pasnodarbinato-ipatsvars>
32. Pašvaldības profili, Limbažu novads, pieejams: <https://raim.gov.lv/?spatvk=35000>
33. Pašvaldību ceļu un ielu finansēšanas līdzekļu izmantošana (eiro), CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_NOZ_TR_TRS/TRI011/table/tableViewLayout1/
34. Personu ar invaliditāti skaits pēc invaliditātes grupas un funkcionālajiem traucējumiem valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/VDE070/
35. Pētījums "Dzīves un darba iespējas reģionos kā veicinošie faktori iekšējai un ārējai remigrācijai": https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2023/ir-pieejami-petijuma-rezultati-par-dzives-un-darba-iespejam-regionos-ka-veicinosiem-faktoriem-arejai-un-ieksejai-remigracijai/P%C4%93t%C4%ABjums_Dz%C4%ABves-un-darba-iesp%C4%93jas-re%C4%A3ionos.pdf
36. Profesionālās ievirzes izglītības iestāžu (bērnu mūzikas un mākslas skolu) darbības rādītāji reģionos, valstspilsētās un novados, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_IZG_IH_IHM/IHM011/table/tableViewLayout1/
37. Reģistrēto vieglo automobiļu skaits uz 1 000 iedzīvotāju reģionos, valstspilsētās un novados gada sākumā, CSP mājas lapa, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/TRC011REL/
38. Roy, C., 1997. Assessment of quality of municipal services and residents' satisfaction with these services (Doctoral dissertation, Concordia University).
39. Rosenblatt, T., Cheshire, L. and Lawrence, G., 2009. Social interaction and sense of community in a master planned community. Housing, theory and society, 26(2), pp.122-142.
40. Skobba, K. and Ziebarth, A., 2002. Empowerment in leasehold cooperatives and its influence on the member/management relationship. Housing and society, 29(1-2), pp.13-22.
41. Smith, K.M., 2011. The relationship between residential satisfaction, sense of community, sense of belonging and sense of place in a Western Australian urban planned community.
42. Solá, A.G., Vilhelmson, B. and Larsson, A., 2018. Understanding sustainable accessibility in urban planning: Themes of consensus, themes of tension. Journal of Transport Geography, 70, pp.1-10.

43. Thanoon, M.G. and Haykal, H.T., 2020. Influences of the Accessibility and Availability of Green Spaces on the Liveability of Residential Complexes in Erbil City. Am. J. Civ. Eng. Archit, 8, pp.25-36.
44. Tirgus sektora ekonomiski aktīvi uzņēmumi reģionos, valstspilsētās un novados uz 1000 iedzīvotājiem, CSP mājas lapā, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_ENT_UZ_UZS/UZS041/table/tableViewLayout1/
45. Tradicionālie mājokļi un tajos dzīvojošās personas pēc ēkas tipa un uzcelšanas laika reģionos, republikas pilsētās, novados un apkaimēs, CSP mājas lapā, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/BUE020c
46. Valsts un pašvaldību autoceļu un ielu blīvums, CSP mājas lapā, pieejams: <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/noz/transporta/kartes/k489-valsts-un-pasvaldibu-autocelu-un-ielu-blivums>
47. Valsts un pašvaldību autoceļu un ielu garums reģionos, valstspilsētās un novados gada beigās (km), CSP mājas lapā, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_NOZ_TR_TRS/TRS020/table/tableViewLayout1/
48. Vismaz 18 gadus vecu pastāvīgo iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību vai doktora grādu reģionos, novados, pilsētās, pagastos, CSP mājas lapā, pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_IZG_IZ_IZI/RIG070/table/tableViewLayout1/
49. von Wirth, T., Grêt-Regamey, A. and Stauffacher, M., 2015. Mediating effects between objective and subjective indicators of urban quality of life: testing specific models for safety and access. Social indicators research, 122, pp.189-210.
50. Witten, K., Exeter, D. and Field, A., 2003. The quality of urban environments: mapping variation in access to community resources. Urban studies, 40(1), pp.161-177.